Llengua catalana i literatura

Comprensió lectora

Solucions · 96 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1

1. Comprensió lectora

[2 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) Fals

b) Vertader

c) Fals

d) Fals

e) Vertader

1.2.

[0,5 punts]

a) mantra

b) emergeix

c) innocu

d) petjada

e) rellevant

1.3.

[0,5 punts]

a) una cosa que ens afecti

b) del turisme espacial

1.4.

[0,5 punts]

El turisme espacial actualment és sols a l'abast de persones amb poder adquisitiu alt, mentre que, dels vols comercials, en pot gaudir la majoria. A diferència d'aquests darrers, la petjada de carboni que deixen és inferior, perquè hi ha menys vols turístics. Pel que fa als satèl·lits, encara que tenen un impacte més gran que el turisme espacial, beneficien més persones. Els satèl·lits tenen com a destinació diferents òrbites al voltant de la Terra; en canvi, els vols turístics espacials són vols "suborbitals".

2. PAU 2026 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

Comprensió lectora

[2 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) Fals
b) Fals
c) Fals
d) Fals
e) Vertader

1.2.

[0,5 punts]

a) es fragmenten
b) insubstituïble
c) excretats
d) nocius
e) alteracions

1.3.

[0,5 punts]

a) a/en les cèl·lules
b) les lesions

1.4.

[0,5 punts]

La ingestió de plàstics pot alterar l'absorció de nutrients, pot provocar inflamació en els budells i pot afectar el metabolisme i les respostes immunitàries. Els plàstics es poden allotjar en els pulmons i l'aparell digestiu i també poden afectar un seguit d'òrgans, com ara la medul·la òssia, els ronyons, la melsa o el fetge.

3. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1

1. Comprensió lectora

[2 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) Vertader

b) Fals

c) Vertader

d) Vertader

e) Fals

1.2.

[0,5 punts]

a) Capdavantera: pionera

b) Refús: rebuig

c) Polèmics: controvertits

d) Inapel·lables, incontestables: flagrants

e) Immediat: imminent

1.3.

[0,5 punts]

a) a aquesta tecnologia

b) de la intel·ligència artificial

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

La llei prohibeix la categorització biomètrica com a sistema d'identificació d'un individu si processa dades relacionades amb les seves creences religioses, polítiques o filosòfiques o amb la seva raça o orientació sexual. Es tracta de dades de caràcter personal l'ús de les quals atemptaria contra el dret fonamental a la seva privacitat.

4. PAU 2025 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1

1. Comprensió lectora

[2 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) Vertader
b) Fals
c) Vertader
d) Vertader
e) Fals

1.2.

[0,5 punts]

a) Dèficit, mancança: escassetat
b) Desafiaments: reptes
c) Ràpid, accelerat: exponencial
d) Corrents, comuns: quotidians
e) Acordades: consensuades

1.3.

[0,5 punts]

a) .....la carn.....
b) .....insectes/d'insectes.....

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

Els insectes, també consumits en forma de farina, poden ser una solució a l'escassetat d'aliments que es preveu que hi haurà en un futur no gaire llunyà, ja que aporten les proteïnes necessàries per a humans i animals. A més, en comparació amb altres animals que mengem, es crien amb facilitat, es reprodueixen amb un ritme ràpid i els riscos de transmetre malalties són baixos.

5. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

1. Comprensió lectora

[2 punts en total]

1.1.

[0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

a) Fals

b) Vertader

c) Fals

d) Fals

e) Fals

1.2.

[0,5 punts]

a) lideratge

b) corrobora

c) resilient

d) paradoxalment

e) equitativa

1.3.

[0,5 punts]

a) de la pacificació d'una via o de la creació d'un espai verd

b) als residents

1.4.

[0,5 punts]

Resposta possible:

Encara que la transició ecològica revaloritza les ciutats mitjançant la creació de zones verdes, sense trànsit, genera també l'expulsió dels residents per raó de l'increment dels preus del lloguer o de la compra d'un habitatge i alhora la desaparició del comerç local. Sols afavoreix nous residents que tenen recursos econòmics elevats i que volen viure al costat d'espais verds.

6. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1. Comprensió lectora

1.1. Comenta breument l'oposició del conjunt de la "gent" amb la identificació del "tu", a les primeres oracions del poema.. [1 punt]

Resposta oberta. Poden optar per identificar el "tu" amb el "jo" o amb algú altre però, en qualsevol cas, el comentari ha de contrastar el col·lectiu amb l'individu.

1.2. Proposeu CINC sinònims per a les unitats lèxiques següents marcades en negreta al text. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- lluir *brillar, fer goig*
- banal *vulgar, sense importància, frívol*
- encisat *encantat, embruixat, captivat*
- tenallar *aferrar, agafar, torturar, fer patir*
- fluència *pas, recorregut, camí*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

« **a qui** no veu ningú» *el nen que enlaira l'estel*

«contra la por sinistra que **el** tenalla » *l'home*

1.4. Exposa, amb un únic sintagma o una única oració, quin és el significat principal del segon paràgraf del text, la segona estrofa del poema. [0,5 punts]

Respostes possibles: *L'autor manifesta que Déu no existeix. Els humans tenen por de la mort i per això es creen religions i mites. L'autor recomana viure i no esperar que hi hagi res més enllà.*

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs. [1,5 punts]

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, exposeu quins són els diversos escenaris on transcorren els contes de *El Cafè de la Granota,* de Jesús Moncada. La resposta ha de ser un text cohesionat, no una llista d'escenaris. [1 punt]

Resposta oberta.
Possibles escenaris: *el riu, els carrers de Mequinensa, l'església, l'ajuntament, el camp de futbol, la caserna de la Guàrdia Civil, els camps...*

1.5.2. Indiqueu si les cinc afirmacions següents, relatives a *El Cafè de la Marina* de Josep Maria de Sagarra, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
• El Cafè de la Marina està ambientada en un poble prop del Cap de Creus.	✕	☐
• La Rosa i la Salvadora defensen la Caterina de les difamacions que corren pel poble.	✕	☐
• La Caterina vol marxar amb l'Artista a veure món.	☐	✕
• Monsieur Bernat ha comprat un anell de prometatge per a la Rosa.	☐	✕
• El segon acte està ambientat a l'església del poble, en el casament de la Rosa i en Rafel.	☐	✕

7. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1. Comprensió lectora

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
• Marie Curie va rebre dos premis Nobel.	✕	☐
• La científica va patentar els seus descobriments.	☐	✕
• Els serveis de radiologia s'introdueixen en el front bèl·lic a partir de la Primera Guerra Mundial.	✕	☐
• La República Francesa rep la donació dels premis Nobel de Marie Curie.	☐	✕
• El somni de Pierre i Marie Curie era disposar d'un laboratori de qualitat.	✕	☐

1.2. Proposeu un sinònim per a cadascuna de les unitats següents, marcades en negreta en el text. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

a) notable *important, rellevant*

b) adient *adequat, suficient*

c) refusar *rebutjar, negar*

d) repatriar *portar, entrar, importar*

e) guaridor *sanador, curador*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms marcats en negreta de les següents seqüències subratllades en el text. [0,5 punts]

«la decisió de no fer**-ho** està en la mateixa línia de moltes altres que pren al llarg de la seva vida» *patentar els seus descobriments*

«facilitar que **aquests** rebin les primeres cures» *els ferits*

1.4. En l'espai assignat, exposeu què fa Marie Curie quan esclata la Primera Guerra Mundial. [1 punt]

Resposta possible: *Atura les seves recerques, i es dedica a tasques humanitàries. Dóna diners al govern francès, convenç les autoritats per equipar el front amb serveis radiològics i forma tècnics per aquests serveis.*

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs. [1,5 punts]

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, opineu sobre quins temes i enfocaments de l'obra *El cafè de la Marina,* de Josep Maria de Sagarra, persisteixen encara als nostres dies i quins han quedat obsolets o superats. [1 punt]

Si no redacten la resposta, caldrà descomptar 0,5 punts.
Resposta possible: *Probablement la pressió i la manca d'oportunitats en els pobles molt petits es mantindrà, però per sort el pes d'aquests factors és menys determinant en la vida de les persones lliures. Les relacions entre pares i fills han canviat, i també algunes relacions de parella, o l'opinió publica davant de l'avortament.*

1.5.2. Indiqueu si les cinc afirmacions següents, relatives a *El Cafè de la Granota* de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
• A Mequinensa només hi havia un cafè, el de la Granota.	☐	✕
• En Manuel la Lloca era confident de la guàrdia civil i rebia cops de tothom.	✕	☐
• L'àvia del narrador va tallar la figuera del seu home just quan va morir.	✕	☐
• Alguns personatges llegeixen novel·les, sobretot del gènere de novel·la negra.	✕	☐
• L'amo de la mina de l'Ebre estava casat amb la mestressa de la mina del Segre.	✕	☐

8. PAU 2014 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1. Comprensió lectora

1.1. En l'espai assignat, expliqueu breument com la narradora descriu les tres germanes i quins retrets els fa. [1 punt]

Una resposta possible: *Les tres germanes són beates, primes, pobres, però es creuen senyores. Són ignorants, amargades, xafarderes i maldiuen dissimuladament de qualsevol, sobretot de la Mundeta: Li envegen l'aire i el prestigi de dama, i les probables aventures amoroses.*

1.2. Proposeu cinc adjectius que permetin sintetitzar les expressions referides a les tres germanes, subratllades al text. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- Entre brodat i brodat heu de vendre més d'un rajolinet de la vostra sang a la Creu Roja, per a sobreviure. I com magregeu!: *pobres, primes (o magres), mortes de fam, desgraciades...*
- Sou tres germanes, però sempre m'heu semblat la mateixa: *semblants, similars, idèntiques, iguals...*
- Llengüetes viperines, bescantàveu qualsevol bellesa licorera del barri, només per donar-vos el plaer de ser alguna cosa, de pronunciar alguna paraula amb ressò: *xafarderes, comares, murmuradores, criticaires, criticadores, maldients, hipòcrites, falses...*
- Esborronades davant qualsevol esbós d'aventura, heu lliscat per la vida sense un alè, sense un sospir: *mortes en vida, insignificants, de mala mort, anodines, sotils, insubstancial, apàtiques, conformistes...*
- Com us feia gruar aquell prestigi fet dama, aquell capell, aquell vestit, de vellut amb ratlletes de zebra..., aquell somriure (¿endevinàveu, potser, pecaminoses aventures d'amor?), i com cobejàveu, amb el silenci de les bèsties, aquell aire de senyora mig lletrada i aquella insinuació: *envejoses, geloses, desitjoses, deleroses, cobejoses...*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

«Com **l**'envejàveu!»	*La Mundeta*
«**Allò** no era Barcelona»	*El barri de Gràcia (i també* "Gràcia", "els barris graciencs", "els barris de Gràcia", "l'antiga vila de Gràcia",...)

1.4. Indiqueu succintament quina és la posició de qui fa la narració respecte del text i dels personatges. [0,5 punts]

Una resposta possible: *L'autora (o la narradora) participa directament de la narració, pren partit, esdevé un personatge més en apel·lar directament les tres germanes.*

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs. [1,5 punts]

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, escriviu un resum del conte «Un barril de sabó moll» del recull *El Cafè de la Granota,* de Jesús Moncada. [1 punt]

Una resposta possible: *El conte explica l'anècdota del poca-pena del Florenci, a qui el seu patró malcarat, en Pere Camps, manà, de mala manera, que pugés un barril de sabó moll des del molló (o des del riu) fins a la botiga de l'Adelaida, dalt de tot del poble. Tothom se'n reia del Florenci, va començar a ploure, el barril se li va esmunyir de les mans i va rodolar pel carreró fins a xocar al cafè d'Alexandre. Amb la pluja, l'escuma va arribar fins al riu. Però, ves per on, el barril va estar a punt d'atropellar el patró malcarat.*

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *El Cafè de la Marina* de Josep Maria de Sagarra, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
• La Marina és la mestressa del cafè.	☐	✕
• La Caterina i la Rosa són filles d'en Libori.	✕	☐
• L'obra transcorre en diversos escenaris.	☐	✕
• La Caterina és mare soltera.	☐	✕
• El pretendent de la Caterina és de la Catalunya del Nord.	✕	☐

9. PAU 2014 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1. Comprensió lectora

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) Els ocells tenen bufeta, ronyó i cloaca.	☐	✕
b) L'àcid úric i la urea són la mateixa substància.	☐	✕
c) Hi ha ocells marins que es defensen dels depredadors amb els excrements.	✕	☐
d) Els ocells reabsorbeixen una gran part de l'aigua que ingereixen.	✕	☐
e) Els excrements dels ocells són corrosius per l'alta concentració d'àcid úric que contenen.	✕	☐

1.2. Proposeu un sinònim per a cadascun dels mots o les expressions següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

a) Llevat de: *excepte, fora de, a excepció de, tret de*

b) Orifici: *forat, obertura, via*

c) Malmetre: *fer malbé, espatllar, malmenar, gastar, tudar*

d) Diluït: *desfet, dissolt, aclarit, barrejat*

e) Àrid: *sec, desert, estèril, eixut, desèrtic, desolat*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

« Doncs bé, dèiem que els ocells **ho** fan ben diferent»: *Orinar (i defecar)*
« Ara bé, el seu caràcter àcid **els** fa corrosius...» : *Els excrements (dels ocells)*

1.4. En un màxim de quaranta paraules, escriviu un resum de la informació principal del text. [1 punt]

Una resposta possible: *El text exposa per què els ocells no orinen. El líquid, d'alt contingut en àcid úric, rebutjat pel ronyó es barreja amb els excrements procedents del tub digestiu, i es forma una matèria pastosa que s'expulsa per l'únic orifici que tenen els ocells, la cloaca.*

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs. [1,5 punts]

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, escriviu l'argument de l'obra *El cafè de la Marina,* de Josep Maria de Sagarra. [1 punt]

Una resposta possible: *L'obra transcorre en un cafè. La Caterina va ser abandonada pel seu home i va perdre el fill que esperava. A la Caterina li surt un pretendent vell, que no li agrada; però, quan el pretendent arriba a conèixer els rumors sobre Caterina, es desdiu del compromís. En Claudi decideix no marxar a Amèrica i declarar-se a la Caterina.*

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota,* de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) L'antiga vila de Mequinensa era just a la confluència del rius Ebre i Segre.	✕	☐
b) Hi ha un parell de contes que responen a l'estructura del soliloqui epistolar.	✕	☐
c) Hi ha tres contes que tenen com a escenari altres pobles del voltant.	☐	✕
d) En tots els contes hi ha el mateix protagonista principal.	☐	✕
e) El vell Cristòfol és l'informant de l'autor.	✕	☐

10. PAU 2014 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

11. PAU 2014 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

12. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

1.Comprensió lectora

1.1. Una parella de nuvis es casa en una església a trenc d'alba. Quan surten de l'església la parella i la comitiva, un grup de gent els espera, d'una banda, cridant i fent un soroll insuportable amb perols i esquelles, i de l'altra, apedregant-los. Per protegir-se de l'atac, tornen a entrar a l'església, on hi ha el capellà. Quan aquest surt, la gent fuig.

1 punt: resum complet i coherent
0,5 punts: resum més o menys complet i coherent
(Són admissibles també qualificacions intermèdies, per quarts de punt.)
0 punts: resposta en blanc o resposta incorrecta

1.2. [1 punt]
Que no senten res durant una estona per un fort soroll: eixordats
Espantada: esfereïda
Però: mes
Quina colla: quina treta
En un tres i no res: en un girat d'ulls (o en un santiamén)

0,2 punts per resposta correcta
0: resposta en blanc o resposta incorrecta

1.3. Les respostes correctes són:
En: fredolica
Hi: enmig d'aquella tempesta

0,5 punts per resposta correcta
1 punt: dues respostes correctes
0 punts: resposta en blanc o resposta incorrecta

1.4.1. Un cop morta la seva mare, decideix pujar a la cova de la muntanya a fer penitència. En l'ascensió, en Met té noves visions, que expressen les seves pors i temors, i deixen entreveure la violència social: entre aquestes visions, veu la mare enverinant l'àvia i veu un pagès substituint l'animal per una dona per estirar una arada. En Met arriba a la cova malalt (té tos, vòmits de sang...), però ja no en podrà baixar. Moribund, des de la cova veu un tros de cel i té la visió de Jesús damunt un pont de vidre, que de cop desapareix cap al cel acompanyat per un estol d'àngels. Al cap d'un temps, uns caçadors troben a la cova l'esquelet d'en Met. "Els caçadors no resaren a ningú de la troballa, de por de ser cridats a declaracions".
0,5 punts per una caracterització completa i coherent
0,25 punts per una caracterització no prou completa i poc precisa
0 punts: resposta en blanc o resposta incorrecta
NOTA: En aquest exemplari s'utilitzen més paraules que les demanades als estudiants a fi d'incloure la informació més rellevant que els estudiants podrien triar a l'hora de respondre a aquesta pregunta.

1.4.2. Les respostes correctes són:
a) F
b) V
c) V
d) F
e) V

0,1 punts per resposta correcta
-0,1 punts: resposta incorrecta
0 punts: resposta en blanc
0,5 punts: puntuació màxima

13. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

1. Comprensió lectora

1.1. Les citacions literals podrien ser qualsevol d'aquestes quatre:
Extret 1 (citació literal): "[els cristians] hem d'interpretar Déu amb les nostres llums. En certa manera podem dir que el cristianisme és anàrquic."
Extret 2 (citació literal): "El cristià que vol afirmar la seva fe més que obeir una llei ha d'imitar Déu mitjançant el goig de l'estima incondicional al proïsme."
Extret 3 (citació literal): "Òbviament, només es pot ser un cristià honest aprenent a conviure amb l'experiència del fracàs davant d'aquest projecte hiperbòlic. No es pot estar a l'altura del model, però per ser cristià no es pot renunciar al repte d'observar el món des de baix, que és la posició que permet entendre el patiment i la vergonya de l'altre"
Extret 4 (citació literal): "La mirada de Crist no es dirigeix a "l'home", sinó a una dona concreta en una situació concreta. No és una mirada legal, sinó amorosa i, per això mateix, sensible al seu dolor i a la seva vergonya."

1 punt: dues respostes correctes
0,5 punts: una resposta correcta
0 punts: resposta en blanc o resposta incorrecta

1.2. Resum: Per l'autor, el cristianisme no dicta lleis que els seus creients hagin de seguir. El gran repte dels cristians és l'amor als altres, essent conscients que aquesta aspiració és inassolible de manera total. Per l'autor, davant el dolor humà aliè, el cristià ha de tenir una actitud de comprensió cap a l'altre, encara que pugui anar en contra de les lleis.
Resposta correcta: 1 punt
Resposta més o menys correcta: 0,5 punts
(Són admissibles també qualificacions intermèdies, per quarts de punt.)
0 punts: resposta en blanc o resposta incorrecta

1.3. La resposta correcta és *b)*
0,5 punts: resposta correcta.
-0,15 punts: resposta incorrecta
0 punts: cap resposta

1.4.Els sinònims podrien ser:
Precepte: llei, obligació, norma, manament…
Proïsme: els altres, l'altra gent, els semblants…

0,5 punts: resposta correcta
0,25 punts: resposta més o menys correcta
0 punts: resposta en blanc o resposta incorrecta

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1.Les respostes correctes són les següents.
a) F
b) V
c) V
d) F
e) F
0,1 per cada solució correcta
-0,1 per cada solució incorrecta
0 punts: resposta en blanc

1.5.2. Laura, barcelonina d'orígens humils que es va casar amb Tomàs, un hereu ric de Comarquinal.
Laura és expulsada de casa seva pel seu marit Tomàs. De feia temps l'ambient familiar estava molt degradat (el seu home no li feia cas, ella s'havia enamorat de Pere) i el seu entorn social més immediat la tenia marginada i estigmatitzada. Després de buscar comprensió en diferents persones de Comarquinal, opta per tancar-se en un convent de monges franceses de Barcelona.
0,5 punts per una caracterització completa i coherent
0,25 punts per una caracterització no prou completa i poc precisa
0 punts: resposta en blanc o resposta incorrecta

14. PAU 2013 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1. Comprensió lectora

1.1. la Mort

Resposta correcta: 0'5 punts.

1.2. 1. la meravella del rossinyol
2. el batec de la sang
3. la segura dolcesa de l'arrel dins la terra
4. el plorar suau de les estrelles
5. l'ardent misteri d'unes ales signant l'atzur en calma
6. el fluir de la font
7. el respir beat de la branca quan passa l'aire

(També és admissible una llista més esquemàtica.)
Resposta considerada correcta i completa: 1 punt.
Resposta incompleta, amb 6 elements correctes: 0'75 punts.
Resposta incompleta, amb 4 o 5 elements correctes: 0'5 punts.
Resposta incompleta, amb 3 elements correctes: 0'25 punts.
Resposta incompleta, amb 2 o 1 elements correctes: 0 punts.

1.3. *a)* V
b) F
c) V
d) V
e) F

Per cada resposta correcta: 0'1 punts (total: 0'5 punts).

1.4. La resposta correcta és la *c)*

Resposta correcta: 0'5 punts.
Resposta incorrecta: -0'15 punts.
En blanc: 0 punts.

1.5. La resposta correcta és la *b)*

Resposta correcta: 0'5 punts.
Resposta incorrecta: -0'15 punts.
En blanc: 0 punts.

1.6.1. Les respostes correctes són:
1.6.a. V
1.6.b. F
1.6.c. V
1.6.d. F
1.6.e. V
0,1: resposta correcta
-0,1: resposta incorrecta
0: cap resposta

1.6.2. Barcelona és vista amb recel, com una ciutat massa moderna, de costums massa avançats, on es pot anar de festa a locals molt diferents. A Comarquinal, és Laura, la dona de Tomàs, qui simbolitza la manera de ser de la gent de Barcelona.
0,5: resposta completa i coherent
0,25: resposta no del tot completa i coherent
0: resposta no adequada

15. PAU 2013 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1. Comprensió lectora

1.1. Les respostes correctes són:
a) F
b) C
c) F
d) C
e) C

0,2 punts: resposta correcta
-0,1 punts: resposta incorrecta
0 punts: en blanc

1.2. La resposta correcta és *b)*.

0,5 punts: resposta correcta
-0,1 punts: resposta incorrecta
0 punts: en blanc

1.3. *Brivall:* home de la gentalla, de la briva [DIEC-2]; home de la púrria, de la briva; noi eixerit o entremaliat [GDLC].
Noi, xic [GDLC]

0,5 punts: definició correcta
0,25 punts: definició més o menys correcta

1.4. Equivalents a *Mad scientists* que apareixen en el text:
Científic genial
Tecnosavis
Científics
Els professionals de la tecnociència
Els científics bojos literaris
Fills (luciferins) de Víctor Frankenstein
tots aquests doctors, savis i professors
l'home de ciència
d'alquimista tecnològic
genis brillants

0,25 punts per cada equivalent correcte

1.5.1. En Ton és un pagès que està molt orgullós del camp de les Saules, on té plantades diverses coses (bledes, blat de moro, etc.). Un dia algú li va fer malbé tot el que hi tenia plantat. Per castigar l'infractor, va ficar hams dins unes figues. En Nasi, un pastor sorrut i malcarat, va deixar passar el ramat per diferents camps, com el d'en Ton. Les ovelles quedaren malferides en empassar-se les figues amb ham. A la nit, en Ton va voler tornar al seu camp, a veure què hi havia passat, i es trobar amb en Nasi. Es van barallar, i en Nasi li va clavar un ganivet i el va matar. En Nasi estava convençut que en Ton havia posat hams a les figues per fer mal a les ovelles.

0,5 punts : resposta correcta i completa
0,25 punts : resposta més o menys correcta i completa

1.5.2. Les respostes correctes són:
a) F
b) C
c) F
d) C
e) C

0,1 punts: resposta correcta
-0,1 punts: resposta incorrecta
0 punts: en blanc

16. PAU 2013 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1. Comprensió lectora

1.1. Les respostes correctes són:
a) V
b) F
c) F
d) V
e) V
0,2 punts: resposta correcta
-0,1 punts: resposta incorrecta
0: resposta en blanc
Puntuació màxima: 1 punt
Puntuació mínima: -0,5

1.2. Les respostes correctes són les següents:
Se'n va adonar: que el noi estava espantat (o: que el noi es pensava que li volien prendre la guardiola)
Va apartar-se'n: del noi que es va espantar
0,5 punts per resposta correcta
1 punt: dues respostes correctes

1.3. Les possibles respostes correctes són les següents:
vist que ajudaven les víctimes
ja que ajudaven els altres
0,5 punts: resposta correcta
0,25 punts: resposta més o menys correcta

1.4. La resposta correcta és *b)* (una minyona d'alguna casa rica).
0,5 punts: resposta correcta
-0,1 punts: resposta incorrecta
0: resposta en blanc

1.5.1. Els Forros són un matrimoni que no té fills. Al cap de molts anys d'estar casats, a la dona, molt bonica, molt dedicada a l'hort i a les fruites que en collia, li ve un desig de menjar magranes tan intens que se sent malament i tot. Té malestar, s'estira al llit i l'home li porta magranes, que ella devora de manera afamada.
0,5 punts : resposta correcta
0,25 punts : resposta més o menys correcta

1.5.2. Les respostes correctes són les següents:
a) V
b) V
c) F
d) F
e) V
Solució correcta: 0,1 punts
Solució incorrecta: -0'1 punts
Cap resposta: 0 punts
Puntuació màxima: 0'5 punts
Puntuació mínima: -0,5

17. PAU 2013 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1. Comprensió lectora

1.1. Des dels clàssics llatins, diferents autors han reflexionat sobre el futur de la terra i l'univers en un sentit apocalíptic. Hi ha científics actuals que, en plantejar-se la fi del món, han recuperat com a hipòtesi científica una imatge literària de Dant. L'autor del text justament apunta la relació entre ciència i poesia, i sosté que uns bons coneixements científics de la natura (de les roques, les plantes, els animals...) poden estimular la creació literària i ajudar a contemplar el món d'una manera més rica i profunda.
1,5 punts: resum complet, coherent
1 punt: resum força complet i coherent
0,5 punts: resum poc complet i coherent

1.2. L'autor contextualitza l'afirmació de Lucreci ("s'esfondrarà la immensa màquina del món") a l'època de la literatura apocalíptica jueva, una mica anterior a les visions de l' "Apocalipsi" de sant Joan.
0,5 punts: resposta correcta
0,25 punts: resposta més o menys correcta

1.3. Les respostes correctes són les següents:
Anorreament: anihilació, acció d'anihilar [DIEC2]
Anihilament, acció d'anihilar, reduir a no res, destruir del tot [GDLC]
Altres solucions possibles: *destrucció, esfondrament, desfeta*...
0,5 punts: resposta correcta
0,25 punts: resposta més o menys correcta

1.4. Les respostes correctes són les següents:
n'extreu conseqüències morals: *de la teoria atomística de la matèria*
hi dóna la física: *a l'engany dels sentits, al miratge dels sentits*
0,25 punts per resposta correcta

1.5.1. La Màxima és una dona gran que viu sola (no té família, només un gat que li fa companyia). Cada diumenge va a jugar a cartes amb la seves amigues. Un dia un grup de vells fan una festa a ca la Marcona i la Màxima hi va. Mengen castanyes, canten cançons i beuen. La Màxima no vol beure, però en Pere Anton la fa beure. S'acaba la festa a la matinada i la Màxima va cap a casa seva. En Pere Anton entra, fereix el gat i la mata.
0,5 punts: resposta correcta
0,25 punts: resposta més o menys correcta
NOTA: En aquest exemplari s'utilitzen més paraules que les demanades als estudiants a fi d'incloure la informació més rellevant que els estudiants podrien triar a l'hora de respondre a aquesta pregunta.

1.5.2. Les respostes correctes són les següents:
a) V
b) V
c) F
d) F
e) F
Solució correcta: 0,1 punts
Solució incorrecta: -0'1 punts
Cap resposta: 0 punts
Puntuació màxima: 0'5 punts
Puntuació mínima: -0,5

18. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

1.Comprensió

1.1. Les respostes són aquestes:
mirant d'oblidar: intentant
A l'alemany li vaig treure l'entrellat: l'alemany el vaig entendre/comprendre com funcionava / amb l'alemany, em vaig aclarir / amb l'alemany, vaig entrar-hi
em vaig sentir molt pagat de mi mateix: orgullós, satisfet, content
Aquella hora que ballava: sense classe/ que quedava lliure / que no tenia ocupada / que no tenia classe /
0,25: una resposta correcta
0,5: dues respostes correctes
0,75: tres respostes correctes
1: quatre respostes correctes

1.2. Diàleg entre Oliveres (o Herr Oliveres, o el professor) i l'estudiant (o el jo narratiu)
fünf: Oliveres (o Herr Oliveres, o el professor)
funf: l'estudiant, el jo narratiu (o un estudiant d'alemany)
nein, fünf: Oliveres (o Herr Oliveres, o el professor)
finf: l'estudiant, el jo narratiu (o un estudiant d'alemany)
nein, füüüüünf: Oliveres (o Herr Oliveres, o el professor)
füüüüünf: l'estudiant, el jo narratiu (o un estudiant d'alemany)
sehr gut!: Oliveres (o Herr Oliveres, o el professor)
0,5: una resposta correcta
1: dues respostes correctes

1.3. La resposta correcta és *b)*.
0'5 punts: resposta correcta
-0'15 punts: resposta incorrecta
0: cap resposta

1.4. La resposta correcta és *a)*
0'5 punts: resposta correcta
-0'15 punts: resposta incorrecta
0: cap resposta

1.5.1. Els exemples d'actituds o comportaments inhumans cap a la vella podrien ser aquests:
-La treien al porxo a les set del matí, quan encara no hi tocava gens de sol, i a ple sol, deixaven que passés calor
-El carreter que l'havia trobada estirada al mig del camí i en Baldiri tenen una conversa sobre la vella i coincideixen a dir que tan de bo la vella s'hagués mort.
-La jove la porta al llit com si fos un pes per traginar.
-No li donaven gaire menjar, tot i que la vella hauria menjat més, perquè d'aquesta manera no s'embrutava tant.
- L'hereu i la jove no la van portar ni al metge, li van donar algun remei casolà.
-La jove no s'adona que la vella no està morta fins l'endemà, quan veu que el llit de la vella està xop d'orins
-Quan la gent del poble sap que, arran del foc que va cremar cal Manyo, la vella ha mort, la gent no sent cap mena de compassió, encara ho veu com un alleujament ("Tan de bé li va fer Déu...! Per lo que hi feia en aquest món, sense cap potència...!")
Etc.
També es donarà per bo qualsevol altra escena que exemplifiqui el que es demana en l'exercici.
0,5: resposta correcta
0,25: resposta no prou correcta

1.5.2. Teresa, germana de Tomàs; dona soltera molt religiosa que no s'ha casat mai, que ha viscut sempre a la casa pairal, primer servint la seva mare i les seves tietes i després el seu germà Tomàs, l'hereu.
En Pere no s'havia fixat mai en Teresa, tot i que aquesta n'estava completament enamorada. Per ell, Teresa és una dona religiosa, dedicada a la família i a la feina de casa. En Pere només es fixa en la Laura.
0,5: resposta correcta
0,25: resposta no prou correcta

19. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

1.Comprensió

1.1. La resposta correcta és *d)*
0'5 punts: resposta correcta
-0'15 punts: resposta incorrecta
0: cap resposta

1.2. "un amic d'origen jueu em va comentar....": font oral d'àmbit informal
"en escoltar la notícia [d'un dilluns] que els Khmers rojos...": font oral d'un mitjà audiovisual
"Llegeixo a la xarxa que segons diversos estudis...": font escrita digital
0,5 punts per cada resposta correcta

1.3. Arbitrària: sense una base racional, sense un criteri fonamentat, per voluntat capritxosa d'algú o algun col·lectiu, etc.
0,25 punts: definició més o menys satisfactòria
0,5 punts: definició satisfactòria

1.4. "...no ho és....": arbitrari, una classificació arbitrària
"...com ho era el barret....": un signe de cultura i d'educació burgesa, de riquesa i, finalment, de contrarevolució / tot això (un signe de cultura i d'educació burgesa, de riquesa i, finalment, de contrarevolució)
0,25 punts per cada resposta correcta

5.1. Les respostes correctes són aquestes:
a) F
b) F
c) C
d) C
e) C
0,1 punts per cada resposta correcta
-0'1 punts per cada resposta incorrecta
0: cap resposta

5.2. Laura, barcelonina d'orígens humils que es va casar amb Tomàs, un hereu ric de Comarquinal.
Després de ser expulsada de casa seva a Comarquinal, Laura recupera la pau interior en un convent de monges franceses de Barcelona. Explica per carta a Mn. Joan la seva experiència conventual. S'adona que allà tancada no hi ha passions, tot és tranquil·litat, pensa en el més enllà.
0,5: resposta correcta
0,25: resposta no prou correcta

20. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.Comprensió lectora
1.1. Insurgent: insurrecte, persona que es rebel·la contra un poder establert. O qualsevol altre sinònim o definició equivalent.
Innocu: innocent, que no pot fer mal, que no té perill. O qualsevol altre sinònim o definició equivalent.
Foragitaven: es feien fora, s'expulsaven, s'allunyaven. O qualsevol altre sinònim o definició equivalent.
Perfídia: deslleialtat, traïció, infidelitat; qualitat de la persona que és deslleial, infidel, malvada. O qualsevol altre sinònim o definició equivalent.
0,25 per cada resposta correcta

1.2. L'autor utilitza una fórmula de tractament, "Sa... Majestat", que pressuposa un respecte cap a la persona a qui s'adreça. Com que en aquesta expressió s'usa l'adjectiu "Graciosa", la formalitat del tractament queda invalidada, la qual cosa mostra una certa distància respecte a la institució on es va educar i respecte al cap de l'estat (Anglaterra) que ocupava el seu país (Irlanda). És, doncs, un recurs irònic.
1 Resposta satisfactòria
0,5 resposta mitjanament satisfactòria
(Són admissibles també qualificacions intermèdies, per quarts de punt.)

1.3. Antecedent de *hi*: contra Anglaterra / contra aquesta situació (d'injustícia) / contra embarcar-se com a mariners / contra mirar el cel com homes del temps.
Resposta correcta: 0,5 punts

1.4. S'havia de respondre o bé l'1.4.1, o bé l'1.4.2.
Tot i que les indicacions són ben explícites, si algun estudiant els contesta tots dos, aleshores s'aplicaran aquests criteris: a) si tots dos exercicis són correctes, la puntuació màxima serà 0,5 punts; si un dels dos és incorrecte (totalment o parcialment), es descomptaran -0'15 punts; si tots dos són incorrectes, es descomptaran -0'15 punts.

1.4.1. Informal: *fet i fotut, fet i fomut*
Neutre: *al capdavall, comptat i debatut, al cap i a la fi, a la fi*
0,25 per cada resposta correcta
0,5: puntuació màxima

1.4.2. TLM: Tècnic de Logística Marítima
Terme que defineix aquest recurs: sigles
0,25 per cada resposta correcta
0,5: puntuació màxima

1.5.1. Maleneta no està bé amb el seu home i se'n va a ca la seva cosina, la Rita, amb qui eren molt amigues. Aquesta i el seu home, en Genís, li pregunten què li passa i ella no els ho vol explicar, l'únic que diu és que no vol tornar a casa i que si hi torna, pararà boja ("locaré"). La fan visitar per un metge unes quantes vegades i aquest acaba diagnosticant que s'ha tornat boja. De ser una dona que anava sempre neta i tenir relacions cordials amb tothom, la Maleneta va passar a anar sempre bruta i deixada, entotsolada en ella mateixa, fins al punt

que va deixar d'anar a veure el seu fill i tot. A la Maleneta, se la veia passejant amb una vaca. El misteri del que li havia passat amb el seu home no s'aclareix.
0,5 resposta completa i correcta
0,25 resposta no prou completa i correcta

1.5.2. Laura, barcelonina d'orígens humils que es va casar amb Tomàs, un hereu ric de Comarquinal.
Laura se'n va anar de casa seva perquè estava tipa de ser ignorada pel seu marit, perquè Teresa li feia la vida impossible, perquè viu en un entorn social asfixiant, carregat de xafarderies i maledicències. Quan se'n va de casa, s'havia discutit amb Teresa i Tomàs.
0,5 resposta completa i correcta
0,25 resposta no prou completa i correcta

21. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1. Comprensió
1.1 .Hergé, autor del còmic, fa viatjar el seu reporter per diversos països i continents, de manera que Tintín es confronta constantment amb altres cultures. Des d'un altre *gènere* cultural, Spengler, un teòric de la cultura, compara Europa amb altres civilitzacions. Tot i provenir de camps molt diferents, tant Hergé com Spengler plantegen una qüestió de fons similar
Resposta correcta: 1
Resposta més o menys correcta: 0,5
(Són admissibles també qualificacions intermèdies, per quarts de punt.)

1.2. Nietzsche deixa de ser un autor de minories per passar a ser un autor a l'abast del gran públic
Nietzsche desborda els cercles acadèmics i entra a formar part dels referents col·lectius
Nietzsche passa per un procés de divulgació, dels cercles restringits a l'abast del gran públic
Resposta correcta: 1
Resposta més o menys correcta: 0,5
(Són admissibles també qualificacions intermèdies, per quarts de punt.)

1.3. Indiqueu si les afirmacions següents són certes o falses (C / F).

- **1.3.1.** C
- **1.3. 2.** F
- **1.3. 3.** F
- **1.3. 4.** C
- **1.3. 5.** F

0,2 per cada resposta correcta
-0,1 per cada resposta incorrecta
0: cap resposta
1 punt: puntuació màxima

1.4.1. La Quimeta era a casa de don Eladi, l'amo del taller on havia treballat el seu home, en Peret. Aquest va anar a tirar una bomba a casa del seu ex amo i l'edifici va quedar destrossat. La Quimeta va morir fruit de l'explosió. En Peret, vinculat de feia temps a cercles anarquistes i antiburgesos, havia estat acomiadat per don Eladi per un enfrontament laboral. La Quimeta no ho va veure bé i volia que el seu home anés a demanar-li perdó.

0,5 resposta completa i correcta
0,25 resposta no prou completa i correcta

1.4.2. Laura, barcelonina d'orígens humils que es va casar amb Tomàs, un hereu ric de Comarquinal.
Laura no vol participar de les xafarderies i maledicències del seu entorn social. Li agraden moltes coses que a Comarquinal són mal vistes: llevar-se tard, anar vestida de manera atractiva, llegir el diari, ser espontània i no practicar la doble moral, etc.

0,5 resposta completa i correcta
0,25 resposta no prou completa i correcta

22. PAU 2012 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

1.Comprensió lectora

1.1. La solució correcta és *bada*
Solució correcta: 0,5 punts
Solució incorrecta: -0'15 punts
Cap resposta: 0 punts

1.2. Les frases que es podien reproduir són:
"reposava una estoneta, guaitant placèvolament d'ací d'allà"
"va aturar la mirada vagarosa"
"s'atalaià del caparràs d'un bou que remugava, fent muntar i baixar l'ampla cornamenta"
"Recollí la mirada més ençà"
Dues frases correctes: 0,5 punts
Una frase correcta: 0,25 punts
Cap frase correcta: 0 punts
Observació:
El fragment "A l'avi Palau va fadigar-lo aquell esforç constant de son fill i n'apartà peresosament la mirada", no s'hauria de considerar com un bon exemple, ja que en sentit estricte deixa de mirar com el fill tallava llenya, cansat de veure ("n'apartà peresosament la mirada") com treballava tant ("A l'avi Palau va fadigar-lo aquell esforç constant de son fill")

1.3. Els éssers vius, persones o animals, que veu o contempla l'avi Palau són els següents.
La Samaruga, la de can Perdiu, els pollets, el bou, el seu fill, el Llombric
0,2 punts per cada nom
5 noms correctes: 1punt

1.4. Els sinònims són els següents:
Desant: endreçant, guardant, col·locant
Potinejant en la pols: remenant la pols; fent potineries amb la pols; fent porqueries amb la pols; pastifejant en la pols; embrutant-se amb la pols
regalaven: regalimaven, baixaven, queien, lliscaven
0,25 punts per cada sinònim correcte

1.5. L'anàlisi morfològica és la següent
s'enarcava
s: pronom
en: prefix
arc: arrel, nucli
a: vocal temàtica (1a conjugació)
va: terminació verbal d'imperfet d'indicatiu

esbufegava
es: prefix (o prefix intensificador)
buf: arrel, nucli
ec (o eg): sufix (o infix)
a: vocal temàtica (1a conjugació)
va: terminació verbal d'imperfet d'indicatiu

0,25 punts: anàlisi incompleta o no del tot correcta
0'5 punts: anàlisi correcta i completa

També es donarà per bona aquesta anàlisi: verb, tercera persona, singular, imperfet d'indicatiu.

1.6.1. En Met és el fill "bordet" d'una dona soltera considerada mig bruixa. Viu marginat de la societat: gairebé no parla ("sense ser mut ho semblava"), i ningú li parla. En Met pateix un procés d'alienació espiritual que el duu fatalment a la mort. En un sermó de Quaresma, en Met queda fascinat per la vida de Jesús. Les paraules del predicador de Quaresma li provoquen inquietud espiritual, que el porten a perseguir un ideal sublim que no pot comprendre. A partir d'aquest moment, entra en una fase de deliris i visions que el porten a sentir-se cridat per Jesús, a seguir el seu camí de sacrifici.
0'5 punts per una caracterització completa i coherent
0'25 punts per una caracterització no prou completa i poc precisa

1.6.2. Tomàs, marit de Laura i hereu de cals Mutanyola de Comarquinal, coneguda com a can Calçot.
Tomàs maltracta la seva germana, Teresa. Aquesta està acostumada a seguir ordres, no replica mai i sempre feineja. En Tomàs no té cap mirament a l'hora d'adreçar-se-li, li diu les coses de qualsevol manera, sense cap delicadesa. Té un comportament misogin.
0'5 punts per una caracterització completa coherent
0'25 punts per una caracterització no prou completa i coherent

23. PAU 2012 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

1.1. Aquest text no és cap crítica cinematogràfica, sinó que és una crònica d'un acte social a què va assistir Bibiana Ballbé. L'autora explica què fa i com viu la gent de Nova York una nit de cinema al carrer, concretament de la projecció de la pel·lícula *Esmorzar amb diamants.* La crònica està escrita des del punt de vista de l'autora, que es converteix ella mateixa en el fil conductor del text: es pot llegir el que fa ("estic asseguda sobre gespa humida i envoltada de quatre mil persones"), el que li passa quan arriba ("arribo tard", amb problemes per trobar "un forat" on asseure's), com reacciona la gent ("pell de gallina col·lectiva" dels assistents després d'una frase lapidària d'Audrey Hepburn), el que fa la gent que té al seu costat (els uns "reciten seqüències senceres", uns altres mengen mentre miren la pel·lícula, i encara uns altres fotografien la pantalla), etc.
En una crítica cinematogràfica, el crític pot valorar una pel·lícula des de molts angles (els personatges, el nus de la història, els referents, etc.). En canvi, en aquest text, es narra la manera com diferents assistents, inclosa la mateixa l'autora, viuen la projecció col·lectiva de la pel·lícula.
0,5 punts per una identificació del text més o menys correcta i més aviat poc justificada
1 punt per una identificació del text correcta i bastant justificada
1,5 punts per una identificació del text correcta i justificada
(Són admissibles també qualificacions intermèdies, per quarts de punt.)

1.2. Pel que fa a les "estrelles", pot tenir un sentit literal i un de figurat: les estrelles de cinema (es fa la crònica d'una projecció col·lectiva d'una pel·lícula) i el fet que la pel·lícula es passa al vespre a l'aire lliure, en un espai obert de Nova York.
Pel que fa als "diamants", fa referència a la pel·lícula que es projecta, amb el títol *Esmorzar amb diamants*. També es podria arribar a interpretar que l'autora incorpora un parell de fragments de diàlegs de la pel·lícula que són memorables (autèntics diamants).
0,25 per una justificació no prou completa
0,5 per una justificació completa

1.3. "no s'hi cap"
"I després d'esquivar cames doblegades, parelles abraçades i bosses de patates encetades, trobo un forat"
0,25 punts per una citació correcta
0,5 punts per totes dues citacions correctes

1.4. La resposta correcta és *d)* (*He entès bé el sentit del que acabo de sentir, i l'he après*)
0,5 punts: resposta correcta
-0,15 punts: resposta incorrecta
0 punts: sense resposta

1.5.1. Agonitzant, la Bel insisteix molt al seu home, en Minguet, que abans d'explicar-li res, la perdoni. El seu marit no sap de què l'ha de perdonar, però al final, de tant insistir, en Minguet li avança que ja la perdonarà. La Bel li confessa un secret que li havia amagat sempre: quan es van casar, la Bel ja estava prenyada d'un altre. El fill gran no era fill d'en Minguet, només ho era el petit. Amb molts esforços i dificultats, la Bel li confessa que el metge, el senyor Ramon, l'havia obligat a casar-se (no s'arriba a dir explícitament, però es desprèn que el pare del fill gran era el metge, el senyor Ramon).

0'5 punts per escriure una caracterització completa coherent
0'25 punts per escriure una caracterització no prou completa i coherent

1.5.2. Pere, advocat, nebot de Mn. Joan. Tenia un despatx d'advocat a Comarquinal.
Pere s'adreça a Laura, vol que deixi el seu marit, Tomàs, i se'n vagi amb ell. Cap al final de la novel·la, un cop Tomàs fa fora Laura de casa seva, Laura acaba anant al despatx de Pere, amb qui s'abracen i es besen.
0'5 punts per una caracterització completa coherent
0'25 punts per una caracterització no prou completa i coherent

24. PAU 2011 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1. Comprensió

1.1. Per a cada part de la torre, correcta, 0,1 punts (fins a un màxim d'1 punt); per a cada arbre, planta o flor, 0,1 punts (fins a un màxim de 0,5 punts).
Parts de la torre: *tres pisos, dues torratxes, dues teulades (de rajoleta verda), tres graons que pugen fins a l'entrada, l'entrada, la porta d'entrada, la terrassa, el vestíbul, una escala d'un sol ram, totes les habitacions, unes escales (molt estretes de graons alts que van del tercer pis a les torratxes), el primer replà (de les torratxes), la porteta del replà*.
Arbres, plantes o flors: *castanyers, un llorer, glicines (seques), falgueres, esbarzers, heures negres, tres cedres (centenaris)*. Es pot donar per bona l'*heura (de fulles vermelles)*, tot i que no és una planta pròpiament del jardí.

1.2. Primer constituent o sintagma que es refereix a *la casa*: "alta de tres pisos"
Segon constituent o sintagma que es refereix a *la casa*: "amb dues torratxes i dues teulades de rajoleta verda"
Tercer constituent o sintagma que es refereix a *la casa*: "coberta d'heura amb les fulles que ja s'anaven tornant vermelles"
Un constituent correcte: 0,5 punts
Dos constituents correctes: 1 punt
Tot i que hi ha tres sintagmes que es refereixen a la casa, només n'han de reproduir dos.

1.3.1. tingué esma*: tingué força per dir, tingué ànims per dir, tingué aire per dir, va poder dir.*

1.3.2. colgat: *tapat, cobert, enterrat, amagat, sepultat.*

1.4.1. Les respostes correctes són:
a) F
b) C
c) F
d) C
e) C

1.4.2. Eladi Farriols era un jove atractiu que començà treballant a **la botiga de roba** del seu oncle. En aquesta botiga un dia hi entrà Teresa amb la seva filla, **Sofia**, que en un principi Eladi trobà antipàtica. En el **club de tennis** s'anaren veient i es conegueren més. A l'Eladi li agradava d'anar a veure un espectacle al **Paral·lel** on actuava una cupletista, **Lady Godiva,** que acabà essent la seva amant. Amb aquesta actriu tingueren una filla, **Maria.**

Un cop casat amb Sofia, se la quedaren a casa, explicant que era la filla d'uns parents que havien mort d'un accident. Eladi tenia enamorades les **minyones**, especialment Armanda, la primera amb qui va tenir una relació. Aquesta minyona n'estigué enamorada tota la vida.

Un dia va explicar als seus fills, **Ramon i Maria**, que eren germans. Des d'aquell dia tot canvià en aquella casa. En saber-ho, Ramon se n'anà de casa. Eladi es va recloure a la seva **biblioteca**, acumulant tota mena de llibres sobre Proust i netejant els lloms dels llibres. La **Maria** va morir-se en caure de dalt de la torre. Eladi va fer posar al jardí una **llosa**, amb una **inscripció** amb el seu **nom**. Eladi va morir-se i li van posar el fèretre a la **biblioteca**.

0'5 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de cinc mots claus

0'25 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de tres mots claus

25. PAU 2011 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.Comprensió

1.1. Les respostes correctes són aquestes:
a) F
b) F
c) C
d) F
e) C

1.2. A la plaça del CosmoCaixa s'ha instal·lat un supositori gegant on els ciutadans actuals poden dipositar-hi missatges respecte a la seva societat actual (com es veuen, com pensen, quines ambicions tenen, què els fa riure). Aquest supositori s'obrirà el 2159, de manera que d'aquí a 149 anys els ciutadans podran llegir els missatges dels ciutadans del 2010 i saber com veien la seva societat.
Fragment literal que fa referència a una notícia: "el supositori gegant que ha quedat instal·lat a la plaça del CosmoCaixa [de Barcelona] i que conté missatges de ciutadans del segle XXI per tal que ciutadans del segle XXII sàpiguen com eren i com pensaven, i quines ambicions tenien o quin sentit de l'humor conreaven els seus rebesavis."
Per explicar la notícia que ha donat lloc a l'article: 0'5 punts
Per reproduir el fragment literal: 0'5 punts

1.3. *Longevitat* es podria definir de diferents maneres: *durada llarga de la vida; arribar a una edat molt avançada; viure molts anys;* etc.

1.4. L'antecedent de *hi* és *l'artefacte,* o *el supositori gegant*.

1.5.1. Les respostes correctes són aquestes:
a) F
b) C
c) F
d) C
e) C

1.5.2.

Adela, la germana gran de **Daniel Serrallonga**, era de bon veure, més de lluny que no pas de prop (era "**llunyera"**). Durant un temps va viure amb la **Carolina**, la seva germana, a la **casa pairal** de la família, a **Vilaniu**. Un dia que el narrador i un seu cosí van d'excursió a Bondelit, s'arriben fins a la casa dels Serrallonga a Vilaniu i es troben amb la porta oberta. Mentre ningú els surt a rebre, treuen el nas per diferents sales, fins que de cop es comencen a sentir crits: a baix, la **geperudeta** està molt espantada i a dalt, Adela estava fent classes amb el seu **professor de piano**. Un cop les germanes es van calmar, Adela va rebre amablement els visitants inesperats i van parlar una bona estona del seu germà, en Daniel. Adela els explicava la carrera política del seu germà i se'n vantava, tot i que queda retratada com una analfabeta: parla de la ***"circumcisió"*** per referir-se a la circumscripció (electoral).

Es va casar amb en **Riudavets**, "un conco lasciu i ridícul".

Ferma opositora del casament del seu germà amb Salomé, el dia que enterraven en Daniel es va presentar al **cementiri** i va increpar la vídua.

0'5 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de cinc mots claus
0'25 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de tres mots claus

26. PAU 2011 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.Comprensió

1.1.Adela queda presentada com una persona inculta a través de l'ús de determinats mots, especialment l'ús de *circumcisió* pel cultisme *circumscripció*: Adela recorre a un tecnicisme mèdic (*circumcisió*) per referir-se a un terme polític (*circumscripció*), de fonètica i estructura sil·làbica similar al primer. A més, Adela usa mots col·loquials de registre molt informal, els més evidents dels quals són *openions* ('opinions') i *ideies* ('idees').

Alhora, Adela queda presentada com una persona primària i orgullosa del seu germà:

-Com una persona primària: "Quina llàstima que siguem germans!" Perquè (què vol que li digui?) a mi els homes m'agraden així, com ell,..."; "Això me'l fa mascle: entenc que tots haurien de ser així."

-Orgullosa del seu germà: "-Vostè el té tractat, el meu germà. ¿Oi que té un gran cap?"; "Ell, tot, tot ho agafa amb entusiasme."

Resposta considerada correcta i completa: 1 punt

Resposta considerada correcta però no del tot completa: 0'75 punts

Resposta considerada més aviat correcta però poc completa: 0'5 punts

Resposta bastant incompleta i imprecisa: 0,25 punts

1.2. Es podrien destacar diferents recursos, com ara:

-Interpel·lacions a l'interlocutor, preguntes retòriques: "¿Oi que té un gran cap?": "què vol que li digui?"; "Oi que és curiós?"; "Ja han vist, vostès, els *retratos*"

-Exclamacions inserides en el discurs: "Oh!"; "No ho sé!"

-Repeticions i vacil·lacions: "com ell, **tan... tan** fets a la seva"; "**tots, tots** al costat seu"

-CD dislocat a la dreta de l'oració, amb represa de pronom: "Vostè **el** té tractat, **el meu germà**"

-Comparacions de to col·loquial: "no s'aturen **ni que el món s'enfosi**"

-Inserció de discurs directe: "De vegades li dic:..."; "Ell diu:..."

-Ús d'oracions simples, absència quasi total de subordinació: qualsevol exemple amb dues oracions seguides, juxtaposades o separades per un punt o un altre signe de puntuació.

-Ús de mots col·loquials i castellanismes: *retratos, openions, ideies.*

-Argumentació retòrica sense elaborar, expressió d'idees absolutes: "Què *openions* ni *ideies*! Totes són bones o ben dolentes segons qui les maneja: l'home ho fa tot"

Per cada recurs de la llengua oral destacat, amb un exemple: 0'25

Quatre recursos de la llengua oral destacats, amb el seu exemple corresponent: 1 punt

La categorització de cada recurs pot correspondre a la terminologia emprada en aquest solucionari o a una altra d'equivalent. Encara que l'estudiant no recorri a la terminologia tècnica, també es podrà considerar correcta qualsevol explicació del recurs de la llengua oral que identifiqui de manera pertinent el tret lingüístic que l'estudiant vulgui posar en relleu.

1.3. Condicional, primera/tercera persona, singular; *seria*; *ésser* o *ser*
0'2 punts per cada part de la resposta correcta
Puntuació màxima: 1 punt

1.4.1. Les respostes correctes són:

a) C
b) F
c) C
d) F
e) F

Per cada resposta correcta: 0'1 punts (total: 0,5 punts)

1.4.2. Teresa de Goday Rovira, filla d'una peixatera, es va casar amb un senyor gran i ric, Nicolau Rovira. Teresa havia tingut un fill amb Miquel Masdéu i va aconseguir ser-ne la padrina sense que el seu marit Nicolau arribés a saber que era fill seu. El seu marit li va regalar una joia molt valuosa. Per poder passar diners al seu fill, Teresa se la va tornar a vendre i va fer veure que li havien robat. El seu marit Nicolau li tornà a comprar la mateixa joia.

El seu marit es morí i al cap d'un temps conegué un altre home ric, Salvador Valldaura, amb qui es va casar. Va fer gestions amb la tia Adela per poder veure el seu fillol (i, alhora, fill d'ella), en Jesús Masdéu: quan aquest nen tenia onze anys, va anar a felicitar la seva padrina, la Teresa, el dia del seu sant. Aquell dia la Teresa li donà un sobre amb monedes d'or perquè el fes arribar al seu pare. Des d'aleshores padrina i fillol es veieren sovint. Teresa l'anà ajudant econòmicament, sense que li interessessin gaire les seves obres com a pintor.

Amb el segon marit, va tenir una filla, Sofia. També va arribar a ser àvia de dos néts, en Ramon i en Jaume, fills de Sofia i Eladi Farriols. A en Jaume, el nét petit delicat de salut, sempre li donava una copeta de vi. Ella, cada tarda, també en bevia.

0'5 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de cinc mots claus
0'25 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de tres mots claus

27. PAU 2011 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1. Comprensió

1.1.La resposta correcta és *una columna d'opinió*.
Resposta correcta: 0'5 punts
Resposta incorrecta: -0'15 punts
En blanc: 0

1.2. Títol:
Per què Àngel Guimerà no va tenir el Nobel (títol de l'autor)
Altres possibilitats:
Àngel Guimerà, sense Nobel: raons i reflexions
Literatura i política: Àngel Guimerà i el Nobel
La literatura catalana i el Nobel: el cas de Guimerà
Un Nobel impossible: el cas de Guimerà
També es podran donar per bons tots aquells altres títols que sintetitzin la idea clau del text
Resposta considerada correcta, precisa i adequada: 1 punt
Resposta considerada correcta però no del tot precisa i adequada: 0'75 punts
Resposta considerada més aviat correcta però poc precisa i adequada: 0'5 punts
Resposta bastant imprecisa: 0,25 punts

1.3. a) F
b) F
c) C
d) F
e) C
Per cada resposta correcta, 0'1 punts
Puntuació màxima: 0'5 punts

1.4. La resposta correcta és *calmar, apaivagar*.
Resposta correcta: 0'5 punts
Resposta incorrecta: -0'15 punts
En blanc: 0

1.5. La resposta correcta és *Cada any Guimerà tornava a ser candidat al Nobel*.
Resposta correcta: 0'5 punts
Resposta incorrecta: -0'15 punts
En blanc: 0

1.6.
Giberga, fill de **Vilaniu**, va estudiar **Medicina** a Barcelona. El seu pare havia estat el metge de la família de Daniel Serrallonga, d'aquí que en sabés moltes interioritats. És una de les veus narratives que van aportant informació nova de Daniel Serrallonga en el decurs de la novel·la.

Un dia **l'Armengol** i el **narrador** van al **Liceu**, on es troben en Giberga, que ja exercia de metge a Vilaniu. Aquest els posa al dia d'en Serrallonga. Resulta que aquest tenia mal de cap i el seu pare, **metge de la família** de feia anys, li va recomanar que es distragués. Serrallonga se li va enfadar i per salvar la situació, el **metge** li **va prescriure** d'estar-se uns dies al **mas del Comellar**, propietat de Serrallonga, on hi havia **Genís Argila**, el masover, que era el pare de Salomé, la futura esposa de Daniel.

En ple deliri, Daniel Serrallonga arribà a sospitar que Giberga era l'**amant de Salomé**, la seva dona.

0'5 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de cinc mots claus
0'25 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de tres mots claus

1.6.1. Les respostes correctes són:

a) F
b) F
c) F
d) C
e) C

Per cada resposta correcta, 0'1 punts
Puntuació màxima: 0'5 punts

28. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1. Comprensió

1.1. La resposta correcta és *a)*.

1.2. a) F; b) C; c) C; d) C; e) F
0'1 punt per resposta correcta
Puntuació màxima: 0'5 punts

1.3. Per a la veu narrativa, la noia que acaba de veure mentre tot just s'està acabant de despertar (encara s'està netejant les lleganyes), és tan bella que li sembla un ésser diví, una *aparició* del més enllà: el verb *aparèixer* sol tenir com a subjecte éssers o esperits de l'altre món. La idealització de la noia, amb ressonàncies sobrenaturals i religioses, es posa de manifest en la descripció que se'n fa poques línies més avall, on es compara la noia amb una *verge*, que és descrita de manera detallada:

"Jo la vaig voler veure com una verge florentina, *sfumatta*, la cofieta blanca com la santa corona.

Davant la bellesa de la noia, el narrador recorre al llenguatge religiós ("recitava la lletania"), i la seva reacció és presentada com una experiència sobrenatural que el trasbalsa i el transporta a un altre món ("els ulls en blanc a les altures"):
"… recitava la lletania, els ulls en blanc a les altures."

Resposta considerada correcta i completa: 1 punt
Resposta considerada correcta però no del tot completa: 0'75 punts
Resposta considerada més aviat correcta però poc completa: 0'5 punts
Resposta bastant incompleta i imprecisa: 0,25 punts

1.4. La resposta correcta és *c)*.
Resposta correcta: 0'5 punts
Resposta incorrecta: -0'15 punts
En blanc: 0 punts

1.5. La resposta correcta és *a)*.

Resposta correcta: 0'5 punts
Resposta incorrecta: -0'15 punts
En blanc: 0 punts

1.6.1. Les respostes correctes són aquestes:
a) C
b) C
c) C
d) F
e) F

0’1 punt per resposta correcta
Puntuació màxima: 0’5 punts

0’1 punt per resposta correcta
Puntuació màxima: 0’5 punts

1.6.2. Salvador Valldaura: *Bàrbara (violinista de Viena), suïcidar-se, Teresa (vídua), ball, casar-se, París, torre (Sant Gervasi), Sofia, Joaquim Bergadà (padrí de Sofia), ulls de japonesa*, *masia de Vilafranca*
Salvador Valldaura, un home ric de Barcelona, es va enamorar de **Bàrbara**, una **violinista de Viena,**. Després d’haver-la coneguda, van quedar i van passejar i menjar junts. Al cap de pocs dies, Salvador va saber que Bàrbara s’havia **suïcidat**. Al cap d’un temps, a Barcelona, va conèixer **Teresa**, que era **vídua**. En una festa a casa d’uns amics comuns, van **ballar** tota la nit i s’ho van passar bé plegats. Des d’aquell dia es van anar coneixent fins que es van acabar **casant**. Un cop casats, van anar a viure a **París**, on Teresa no es va acabar d’adaptar. A París esperen una nena. Preveient que no s’hi adaptés, Salvador havia comprat una torreta a Sant Gervasi. Salvador i Teresa decideixen deixar París i tornar a Barcelona, a la **torre** de Sant Gervasi, on viuran amb la seva **filla, Sofia**. Sofia sempre n’havia estat molt del seu pare. Un dia, quan Sofia tenia quatre anys, Salvador convida en **Joaquim Bergadà**, amic de Salvador i **padrí de Sofia**, a passar uns dies a casa seva. Teresa no ho acaba de veure bé. A més, no se li va posar gaire bé que l’amic del seu home, en Quim, digués que Sofia tenia **ulls de japonesa**. En Salvador va veure el seu amic que no acabava d’estar gaire bé i li va oferir una **masia** seva que tenia a **Vilafranca** perquè hi anés a reposar. Li va agradar tant, que quan va tornar a Barcelona, li va fer una proposta de compra.

0’5 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de cinc mots claus
0’25 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de tres mots clau

29. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1. Comprensió

1.1.Títols possibles:

Dèficits dels models d'avui (o *Dèficits dels mites d'avui*)
L'altra cara dels mites d'avui (o *Els mites d'avui: una altra cara*)
Els mites d'avui, la nova religió ? (o *Els mites d'avui, una nova religió*)
Prevencions davant els mites d'avui
Nosaltres davant els mites: prevencions
Models d'avui i actituds acrítiques (o *Mites d'avui i actituds acrítiques*)
Etc.

Títol del tot escaient al text : 0'5 punts
Títol més aviat escaient al text : 0'25 punts

1.2.El fragment és aquest:

"No negaré la importància dels models. Però fins i tot els models perdurables revelen dèficits: generalment només van associats a l'èxit (aquest impostor, en paraules de Kipling), també tenen un efecte paralitzant sobre una població sempre en minoria d'edat mental, i a més, velen que allò important és que cadascú desplegui (sense mimetismes ni clonacions) les seves pròpies facultats."

Resposta correcta: 0'5 punts

1.3. Proposta de síntesi:

Els ídols o mites actuals fan la funció que la religió havia fet en les societats tradicionals.

Resposta considerada correcta i completa: 1 punt
Resposta considerada correcta però no del tot completa: 0'75 punts
Resposta considerada més aviat correcta però poc completa: 0'5 punts
Resposta bastant incompleta i imprecisa: 0,25 punts

1.4. Les respostes correctes són aquestes:
a) F; b) F; c) F; d) C; e) C

Per cada resposta correcta: 0'1 punts
Puntuació màxima: 0'5 punts

1.5. La resposta correcta és *b)*.

Resposta correcta: 0'5 punts
Resposta incorrecta: -0'15 punts
En blanc: 0 punts

1.6.1. Mots clau: *Vilaniu, cafè, presó, Armengol, El Bandereta, diputat, general Prim, mas el Comellar, Genís Argila, casament "per punt", Salomé*.
Daniel Serrallonga, fill d'un notari de **Vilaniu**, va ser un idealista en la seva joventut. Tenia el sobrenom de ***El Bandereta***. Per haver-se enfrontat a una autoritat militar en un **cafè** de Barcelona, el van tancar a la **presó**. Allà l'anaven a veure l'**Armengol** i el narrador, que li feren creure que li publicaven els textos revolucionaris en publicacions clandestines. Al cap d'un temps de sortir de la presó, va ser **diputat** a Madrid, on va ser un gran admirador del **general Prim**. Fruit d'una estada al **mas El Comellar**, on es va estar per prescripció mèdica, es va acabar **casant** amb la filla del masover, **Genís Argila**, tot i que les germanes de Daniel no ho veien amb bons ulls. L'oposició de les seves germanes va ser un motiu més perquè Daniel Serrallonga s'acabés casant amb **Salomé**, i ho fes **"per punt"**.

0'5 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de cinc mots claus
0'25 punts per escriure una caracterització coherent amb un mínim de tres mots claus

1.6.2. Les respostes correctes són aquestes:
a) C
b) C
c) C
d) F
e) F

Per cada resposta correcta: 0'1 punts
Puntuació màxima: 0'5 punts

30. PAU 2010 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

1. Comprensió lectora

1.1. L'ombra del plec més llarg de la túnica de Moisès (o, simplement, el plec de la túnica...)

1.2. Exemple: Se sent superior a molts pintors joves que tenen èxit i creu que els crítics no saben valorar adequadament el seu art

1.3. *a)* C
b) C
c) F
d) F
e) F

1.4. La resposta correcta és: text descriptiu

1.5. La resposta correcta és: preocupat

1.6.1. De dalt a baix: 4, 2, 5, 1, 3

1.6.2. *a)* Salvador Valldaura.
b) A París.
c) El professor de piano.
d) Pilar Segura (una cupletista del Paral·lel).
e) Una tórtora.

31. PAU 2010 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

1. Comprensió lectora

1.1. els restaurants = els mitjans, els llibres, els films doblats

planxar els peixos = la revisió dels textos que fan els professionals de la llengua

1.2. Exemple: La pèrdua o debilitament de les paraules i estructures gramaticals catalanes que no tenen una correspondència exacta en el castellà.

1.3. *a)* F
b) C
c) C
d) F
e) C

1.4. La resposta correcta és: text d'opinió

1.5. La resposta correcta és: moure lleugerament

1.6.1. *a)* C
b) C
c) F
d) F
e) C

1.6.2. *a)* La torre dels Valldaura a Sant Gervasi.
b) Venia peix a la Boqueria.
c) Per la mort del seu pare.
d) En un llorer.
e) Tapissos.

32. PAU 2010 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

1. Comprensió lectora

1.1. Advocat. S'ha de justificar amb una d'aquestes dues frases:
— «D'aquí que jo tindré plets, que n'hauran caigut, de llamps!»
— «¿Hauria pogut redactar així una demanda o una querella qualsevol? Doncs ja no dic res, si és de divorci!»

1.2. Exemple: Que passarà molt temps (haurà plogut i llampegat moltes vegades) abans que ell no tingui plets per poder exercir.

1.3. *a)* C
b) F
c) F
d) C
e) C

1.4. La resposta correcta és: text narratiu

1.5. La resposta correcta és: afectuosa

1.6.1. *a)* En Bandereta
b) Era geperuda
c) Salomé Argila
d) Un
e) El Paradís

1.6.2.

La cupletista Pilar Segura...	3
L'Armanda deixa la torre...	5
El senyor Nicolau Rovira...	1
En Jaume mor ofegat...	4
Els Valldaura compren...	2

33. PAU 2010 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

1. Comprensió lectora

1.1. L'*accés* és la possibilitat d'anar o d'entrar en un lloc, la *deambulació* és la possibilitat de circular-hi, i la *permanència* és la possibilitat de quedar-s'hi.

1.2. Exemple: No es pot impedir cap de les coses que mana aquest llei emparant-se en el dret d'admissió (o bé: El que ordena aquesta llei passa per sobre del dret d'admissió en els espais d'ús públic).

1.3. *a)* C
b) C
c) F
d) F
e) C

1.4. La resposta correcta és: subjectivitat

1.5. La resposta correcta és: els espais següents

1.6.1.

Daniel Serrallonga guanya...	4
Serrallonga vol constituir...	2
Armengol i el narrador...	5
Daniel Serrallonga munta...	1
Daniel Serrallonga es casa...	3

1.6.2. *a)* Salvador Valldaura
b) A París
c) El professor de piano
d) Pilar Segura (una cupletista del Paral·lel)
e) Una tórtora

34. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

1. Comprensió lectora

1.1. Sap que l'edifici pot ser del segle XV; és capaç de llegir escriptures antigues; havia fet una conferència a Olivel; es va trobar al front de les tres seccions; parla dels reclutes en tercera persona.

1.2. Exemple: Perquè fa dues setmanes que no ha escrit res, ja que van entrar en combat. Ara recorda aquests dies confusament, com si fossin un somni.

1.3. *a)* F
b) C
c) F
d) C
e) F

1.4. La resposta correcta és: alternant la primera i la tercera persona

1.5. La resposta correcta és: una casa construïda amb pedres tallades

1.6.1. *a)* Can Torner
b) A Barcelona
c) El marit de l'Adela
d) A l'Armengol
e) Ramon Argila

1.6.2. *a)* C
b) F
c) F
d) C
e) C

35. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

1. Comprensió lectora

1.1. Exemple: Els polítics no hi esmercen tant de temps com abans.

1.2. Exemple: A causa de l'escalfament planetari, el glaç de l'Àrtic es fon abans d'hora; això limita els seus moviments i les possibilitats per reproduir-se.

1.3. *a)* F
b) C
c) F
d) F
e) C

1.4. La resposta correcta és: s'hi expressen els sentiments de l'autor

1.5. La resposta correcta és: rebaixar

1.6.1. *a)* Pròsper Giberga
b) Adela Serrallonga
c) Narrador
d) Daniel Serrallonga
e) Armengol

1.6.2. *a)* Eladi
b) Dos
c) Encenent i apagant fanals
d) Lady Godiva
e) Jesús Masdéu

36. PAU 2009 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. És una senyora americana de bona família que, com a esposa d'un ambaixador dels EUA, ha viscut en molts països (entre els quals recorda especialment Noruega, Grècia, la República Dominicana i Iran) abans de retirar-se a l'estat de Virgínia, d'on provenia la família del seu pare. És molt bona conversadora i li agrada d'explicar anècdotes divertides de primera mà, protagonitzades per polítics i diplomàtics que va tenir ocasió de conèixer gràcies al càrrec del marit. Té un bon sentit de l'humor, que es manifesta en la ironia amable amb què descriu diverses situacions viscudes.

Si la descripció es considera correcta i completa: 1 punt.
Si la descripció es considera correcta però no prou completa: 0'75 punts.
Si la descripció es considera correcta però clarament incompleta: 0'5 punts.
Si la descripció té algun error greu però aporta informacions pertinents: 0'25 punts.

1.2. Les dues anècdotes resulten còmiques perquè es basen en comportaments que poden semblar paradoxals i frívols, propis d'una mentalitat poc seriosa, atribuïble a la influència del clima tropical: des d'uns suposats revolucionaris que suspenen una reunió amb l'ambaixador ianqui per anar a la platja fins a un rector d'universitat al qual el fet de declarar-se marxista no li impedeix de creure en fantasmes. La segona de les anècdotes és particularment divertida, perquè posa en boca del rector l'expressió, realment graciosa, "jo només sóc marxista de dia".

Si el comentari es considera pertinent i complet: 1 punt.
Si el comentari es considera pertinent però no prou complet: 0'75 punts.
Si el comentari es considera pertinent però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el comentari té algun error greu però presenta elements salvables: 0'25 punts.

1.3. a) No. N'hi ha dos que sí, que són els que reprodueixen paraules de l'ambaixador espanyol Agustín de Foxá i la manera com la senyora Grant es referia a Iran. Dels altres dos, un indica el significat, en català, de l'expressió en grec amb què la senyora batejava els seus gossos, i l'altre recull un pensament de la dita senyora.
b) En principi, sí. N'hi ha tres dels quals es precisa clarament qui els ha emès (un, l'ambaixador Foxá i, dos més, la senyora Grant). Quant a l'expressió «estimat meu», traducció d'Agapi-mu, és atribuïble a l'autor o, si es vol, al narrador del text.

Si la resposta a a) es considera correcta i completa: 0'5 punts.
Si la resposta a a) es considera correcta però incompleta: 0'25 punts.
Si la resposta a b) es considera correcta i completa: 0'5 punts.
Si la resposta a b) es considera correcta però incompleta: 0'25 punts.

1.4. banda: *cantó*, *costat*, *part*, *vessant, branca...*
mansió: *casa*, *casal*, *casalot*, *domicili*, *residència*…
avalots: *aldarulls*, *bullangues*, *rebomboris*, *tumults*, *desordres*, *manifestacions*…
entrevista: *reunió*, *trobada*…

Per cada sinònim correcte: 0'25 punts.

37. PAU 2009 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. Albert Einstein (1879-1955) era un físic alemany naturalitzat suís i, més tard, nord-americà. L'any 1905 publicà els seus primers treballs, quatre dels quals són d'una importància extraordinària, perquè es troben a l'origen de la revolució científica de la física del segle XX. El 1916 publicà la famosa teoria de la relativitat i el 1921 rebé el premi Nobel de física pel seu treball sobre l'efecte fotoelèctric. Exiliat d'Alemanya el 1933, perquè era jueu, als EUA va ser membre de l'Institute for Advanced Study de Princeton, on continuà investigant fins a la mort. El 1939 advertí el president Roosevelt del perill que Alemanya fabriqués armes atòmiques, fet que és a l'origen de l'èxit del projecte Manhattan. La seva fama va molt enllà de la que acostumen a aconseguir els científics.

1.2. "(era un bon intèrpret de violí)"
"l'espectacular i revolucionari tomb…"
"la famosa teoria de la relativitat"
"en una cèlebre carta"
"una de les figures més representatives del progrés científic del segle XX"
"la seva personalitat ha ultrapassat l'àmbit merament científic…"

Quatre exemples pertinents: 1 punt.
Tres exemples pertinents: 0'75 punts.
Dos exemples pertinents: 0'5 punts.
Un exemple pertinent: 0'25 punts.

1.3 "(Ulm 1879 – Princeton, Nova Jersey 1955)": *llocs i dates de naixença i mort*
"(1900)", "(1904)": *dates de les dues naturalitzacions d'Einstein*
"(era un bon intèrpret de violí)", "(en 1902-09 fou empleat d'una oficina de patents a Berna)": *dues informacions biogràfiques presentades com a secundàries, a manera d'incisos*
"(com *Zur Elektrodynamik bewegter Korper*)": *precisió sobre el títol original d'un treball*
"(→ *espai-temps*)": *referència a una altra entrada de la GEC*
"(*Die Grundlagen del allgemeinen Relativitätstheorie*)": *esment del títol original d'un treball molt important*

Vuit fragments ben recollits i ben descrits: 1 punt.
Set o sis fragments ben recollits i ben descrits: 0'75 punts.
Cinc o quatre fragments ben recollits i ben descrits: 0'5 punts.
Tres fragments ben recollits i ben descrits: 0'25 punts.

1.4. dedicats: *consagrats*, *que tractaven (de)*, *que s'ocupaven (de)*, *relacionats (amb)*,…
fornida: *proporcionada*, *subministrada*, *oferta*, *proveïda*, *aportada*…
atorgat: *concedit*, *atribuït*, *adjudicat*, *donat*, *lliurat*…
portats: *dirigits*, *organitzats*, *conduïts*, *menats*…

Per cada sinònim (o expressió sinonímica) correcte: 0'25 punts.

38. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. El protagonista és un amant de les motos, que està traumatitzat perquè li han incendiat la seva estupenda màquina, que li va costar quatre anys d'estalvis ja que, per principi, no li agrada endeutar-se i desconfia dels prestamistes, per molt que es disfressin d'honestes entitats de crèdit. Com a bon aficionat, està convençut que les motos tenen personalitat pròpia i poden expressar estats d'ànim, i això ho lliga amb l'animadversió que també sent pels psicòlegs i la seva xerrameca pretesament científica.

Si el retrat es considera correcte i complet: 1 punt.
Si el retrat es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el retrat es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el retrat té algun defecte greu però conté informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) *podia, volia, sabia, sortia, quedaria, quedo, sóc, compro, puc, diria.*

Deu o nou termes ben seleccionats: 0'5 punts.
Vuit o set termes ben seleccionats: 0'25 punts.

b) indicatiu imperfet: *podia, volia, sabia, sortia.*
(indicatiu) condicional simple: *quedaria, diria.*
indicatiu present: *quedo, sóc, compro, puc*.

Deu o nou identificacions del temps correctes: 0'5 punts.
Vuit o set identificacions del temps correctes: 0'25 punts.

1.3. Des d'un punt de vista convencional, pot semblar indubtable que els psicòlegs, en negar que les motos tinguin ànima, tenen una opinió més assenyada que no pas la dels motoristes amants de la màquina. Però també és cert que aquests, potser en un llenguatge poc científic, però que respon a una experiència viscuda, expressen una creença molt estesa i comuna a qualsevol bon conductor, coneixedor dels molts detalls pels quals el vehicle que condueix de fa temps sembla tenir personalitat pròpia.

Si la resposta es considera ben argumentada i completa: 1 punt.
Si la resposta es considera ben argumentada però incompleta: 0'75 punts.
Si la resposta té elements considerables, però pateix d'algun defecte lleu de coherència i/o adequació; 0'5 punts.
Si la resposta té elements considerables, però pateix d'algun defecte greu de coherència i/o adequació: 0'25 punts.

1.4. *com un estaquirot*: palplantat, immòbil, parat, aturat, com un estaferm, com un caramot...
els tres quilos de ferro fets fum: els tres milions de metall esfumats; els tres milions que valia la màquina evaporats; els tres milions de la moto desapareguts...
xerraires de fira: xarlatans, tocacampanes, garlaires, garolers, garganters...
Allò tan suat: Allò tan gastat/conegut/ reiterat/convencional/...; El rotllo...

Per cada resposta considerada pertinent: 0'25 punts.

39. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.
1.1. El sol i la platja de les Canàries passen per ser un benefici per als turistes que hi van de vacances. El cel net i transparent és essencial per al funcionament dels telescopis que exploren l'univers i, doncs, beneficia l'astrofísica. Aquesta, al seu torn, reporta beneficis a la humanitat, tant indirectes (és a l'origen de la cuina vitroceràmica) com propis (teòrics, com el coneixement de l'evolució de les estrelles i del canvi climàtic, i pràctics, com ara la prevenció de pertorbacions de les comunicacions via satèl·lit).

Si l'explicació es considera correcta i completa: 1 punt.
Si l'explicació es considera correcta però no prou completa: 0'75 punts.
Si l'explicació es considera correcta però clarament incompleta: 0'5 punts.
Si l'explicació té algun defecte greu però presenta elements salvables: 0'25 punts.

1.2. El telescopi *Themis*, gràcies a analitzar la intensitat i la direcció del camp magnètic del Sol, pot detectar erupcions solars d'alta energia que poden tenir repercussions negatives a la Terra. El Sol és considerat pels astrofísics com un gran laboratori de física atòmica gràcies al qual es poden estudiar l'evolució i la fusió de les estrelles, o el canvi climàtic. Encara que el Sol es pugui comparar amb un reactor que està consumint-se, segons un científic del *Themis* això no ens ha de preocupar perquè el procés va per llarg.

Si el resum es considera correcte i complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però presenta elements salvables: 0'25 punts.

1.3. *beneït* i *vendre* són mots escrits en cursiva per marcar una certa distància crítica respecte de l'ús que se'n fa, que és un ús alhora impropi i estereotipat; *mar de núvols* segurament s'escriu en cursiva per posar èmfasi en el caràcter poètic d'una expressió que tanmateix deu ser usada ben naturalment en els llocs afectats pel fenomen; *Themis*, pel seu cantó, va en cursiva pel fet que es tracta d'un nom propi no adaptat al català.

Si l'explicació es considera pertinent i completa: 0'5 punts.
Si l'explicació presenta elements vàlids però no és prou completa: 0'25 punts.

1.4. *sol*: usat com a nom comú, és a dir, referint-se a la seva presència quotidiana; *Sol*, en canvi, és usat com a nom propi de l'astre en la seva condició explícita de tal.
Observatori: amb majúscula quan forma part del nom propi d'un observatori; *observatori* amb minúscula, usat com a nom comú o genèric.
Astrofísica va amb majúscula quan forma part del nom propi d'una entitat (l'IAC, per exemple); i *astrofísica* va amb minúscula quan és usat com a nom comú.

Si es donen tres explicacions correctes i completes: 0'5 punts.
Si es donen dues explicacions correctes i completes: 0'25 punts.

1.5. *buscant*: cercant, recercant, en busca de, a la recerca de, ...

anomenat: dit, denominat, ...
sumen: són, resulten, hi ha, vénen a ser, ...
detectar: descobrir, evidenciar, posar de manifest, treure a llum, ...

Per cada sinònim considerat correcte: 0'25 punts.

40. PAU 2009 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.
1.1. En la ciutat ideal en la qual al poeta li agradaria envellir els militars hi tindrien poc paper, la gent en general seria aficionada a la música, a la pintura i al cultiu de les flors, i els nens i els obrers no estarien desvalguts. Les cases hi serien confortables i no hi mancaria un mercat ben proveït de tot per a tothom. En aquesta ciutat faria bo de veure-hi cases antigues en parcs ombrívols, però també cases modernes amb el seu jardinet. Hi hauria savis de diverses menes i en les inauguracions de monuments, sota la pluja, hi assistirien, en bon ordre, molts prohoms. I al costat de les avingudes hi hauria parcs on es passejarien tant els enamorats i la gent alegre com els solitaris i la gent entristida.

Si el resum es considera correcte i complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però conté informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. v.10: manyacs *vs.* cruels
v.20-21: flors ardents *vs.* dies més gebrats
v.27-28: amor de la malenconia *vs.* desig de novetat dringant
v.37: l'amor *vs.* la solitud
v.37: la joia *vs* els planys

Per cada resposta correcta (fins a quatre): 0'25 punts.

1.3. La primera imatge parteix del fet que l'aigua tremolosa dels canals, en fer de mirall del cel i dels núvols, d'alguna manera els fa presoners (que els miralls captiven les seves imatges, és una figura prou coneguda). En la segona imatge hi ha una personificació de l'aigua del mateix mirall, en la mesura que a aquesta aigua se li atribueix un desig d'emmirallar, segurament enllà del cel cobert de núvols, les estrelles.

Explicació considerada correcta i completa: 1 punt.
Explicació considerada correcta però no prou completa: 0'75 punts.
Explicació considerada correcta però clarament incompleta: 0'5 punts.
Explicació amb defectes greus però amb elements salvables: 0'25 punts.

1.4. *plegades*: juntes, aplegades, ben avingudes, reunides...
trèmula: tremolosa, tremolenca, agitada, moguda...
eminents: excel·lents, importants, il·lustres; alts, prominents, destacats...
desert: mancat, faltat, privat, abandonat, deixat, carestiós...

Per cada sinònim considerat correcte, és a dir, adequat: 0'25 punts.

OPCIÓ B

1.
1.1. En el turó de Hissarlik, que una certa tradició considerava l'emplaçament de Troia, els arqueòlegs hi han descobert moltes «ciutats». Les més antigues són molt anteriors a l'època cantada per Homer. D'altres s'han volgut identificar amb la Troia homèrica, però sense resultats convincents: una d'elles, p.ex., va ser víctima d'un terratrèmol, i la immediatament posterior, d'un incendi, respecte del qual, tanmateix, no se sap si va ser fortuït o no, ni es coneix la identitat del presumpte enemic que l'hauria provocat.

Si el resum es considera correcte i complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun error greu però aporta informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. «*ciutats*», que entre cometes apareix dos cops, indica que es costum d'anomenar així els jaciments, sense que hi hagi evidència que es tracti de ciutats pròpiament dites; *ciutat*, sense cometes, apareix en l'expressió *la ciutat cantada per Homer*: és un ús coherent amb el fet que Homer cantava el que creia que era una ciutat pròpiament dita; també apareix en l'expressió *La ciutat immediatament posterior*: en aquests cas l'autor fa ús de *ciutat*, sense cometes, per referir-se a allò que fins ara havia posat entre cometes, potser per evitar l'enfarfec de tantes cometes reticents.
«*Troia homèrica*», «*Troies*» i «*Troia d'Homer*»: en aquestes tres expressions les cometes semblen indicar reticència sobre l'existència real de la ciutat de Troia, tot recollint que fan referència a entitats anomenades així, per Homer, però també molt generalment; *Troia* sense cometes apareix en les expressions *l'antiga Troia* i *la Guerra de Troia*, les quals són usades per l'autor de manera natural, com s'acostuma a fer per designar una ciutat i una guerra que, encara que no fossin reals, tothom pren per tals, si més no en la mesura que formen part d'un bagatge cultural fonamental.

Si l'explicació es considera correcta i completa: 1 punt.
Si l'explicació es considera correcta però no prou completa: 0'75 punts.
Si l'explicació es considera correcta però clarament incompleta: 0'5 punts.
Si l'explicació té algun error greu però presenta elements salvables: 0'25 punts.

1.3. impetuós: *violent, virulent, brutal, devastador, arrasador, assolador...*
fortuït: *accidental, casual, indeliberat, no provoca, no intencionat, atzarós...*
greu: *important, bàsica, decisiva; lamentable, deplorable, trista...*
seriós: *segur, cert, indiscutible, indubtable, inqüestionable, fidedigne...*

Per cada sinònim considerat correcte: 0'25 punts.

1.4. 1ª) Les excavacions de Hissarlik tenen una importància extraordinària.
2ª) Les excavacions no aporten informacions indiscutibles sobre la Guerra de Troia.
3ª) L'arqueologia seriosa no té com a objectiu identificar les «ciutats» amb Troia.
4ª) El problema de la identificació està mal plantejat; potser no té cap sentit.

Per cada tesi ben reformulada: 0'25 punts.

42. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.
1.1. El personatge és l'últim exemplar i hereu únic d'una família de propietaris rurals que ha protagonitzat una decadència imparable, vivint d'unes rendes que minvaven generació rere generació. Intel·ligent i lúcid, parla de la seva situació personal i familiar amb un cinisme no mancat de sentit de l'humor que no el fa gens antipàtic, i a la fi de la peroració, en referir-se a la tirada contemplativa que té qualificant-la de virgiliana, ens mostra que la indolència ancestral no li ha impedit de llegir els clàssics escaients.

Si el resum es considera correcte i complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però aporta informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) D'acord amb les convencions ètiques, sembla evident que si un hom es dedica a buscar la veritat ho ha de fer amb la intenció de trobar-la. Però com que al personatge, que és egoista i, per tant, no es deixa afectar per l'imperatiu categòric, de fet no li interessa trobar-la, cínic com és no s'amaga de dir el que realment pensa, per bé que ho fa amb el punt d'ironia que caracteritza la seva manera d'expressar-se.
b) Que interessar-se per l'agronomia constitueixi un 'pecat de joventut' només es pot dir des del punt de vista cínic assumit pel personatge. De fet, com en el cas anterior, la seva expressió es complau a provocar, tanmateix d'una manera civilitzada, el bon sentit, convencionalment honest, de qui l'escolta.

Resposta a a) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a a) considerada correcta però incompleta: 0'25 punts.
Resposta a b) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a b) considerada correcta però incompleta: 0'25 punts.

1.3. a) Vol dir que no havien treballat mai.
b) Vol dir que el personatge no era gaire intel·ligent.
c) Vol dir que la seva ganduleria no tenia fissures, que es resistien a treballar.
d) Vol dir emprendre activitats pròpies d'un idealisme ingenu i més o menys foll.

Per cada resposta considerada correcta: 0'25 punts.

1.4. a) La figura, de tipus metafòric, consisteix a tractar l'arbre genealògic com si fos un arbre pròpiament dit. Que aquest arbre es desfulli o que li caiguin les fulles, voldrà dir que els personatges de la nissaga que l'arbre representa van anar morint a causa dels diversos incidents que s'esmenten.
b) És una metàfora *in praesentia*: acceptant que una teranyina pot representar la mandra, ser mandrós equival a estar atrapat pels fils d'aquesta. (Notem que el qualificatiu 'dolça' no és propi de les teranyines reals; escau, però, a la teranyina metafòrica: recordem, en aquest sentit, que els italians parlen del *dolce far niente*.)

Resposta a a) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a a) considerada correcta però incompleta: 0'25 punts.
Resposta a b) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a b) considerada correcta però incompleta: 0'25 punts.

43. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. Els correctors jutjaran si els exemples adduïts són pertinents. No té gaire sentit que se'n proposin a les pautes.

Per cada exemple adduït que sigui pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) Perquè, si no s'introduís la precisió, es podria pensar que la "mala poesia" no deixa de ser poesia. L'autor evita, d'aquesta manera, la imprecisió inherent a la noció de "mala poesia".
b) La funció poètica del llenguatge té més extensió que la poesia en sentit estricte: per a aquesta és condició lingüística *sine qua non* (no és concebible una poesia que no realitzi la funció poètica), però la funció poètica és, en principi, una funció del llenguatge en general i no sols del llenguatge poètic.

Resposta a a) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a a) considerada correcta però no prou completa: 0'25 punts.
Resposta a b) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a b) considerada correcta però no prou completa: 0'25 punts.

1.3. a) *ens (pot mostrar)*, *ens (el dóna)*, *ens (ofereix), ens (el pot donar)*, *veiem*, *podem (escoltar)*, *podríem*, *podem (trobar), trobem*.
b) El referent sembla consistir en el col·lectiu format per l'autor i els seus lectors, els quals se suposa que tenen en comú amb ell l'interès per la qüestió tractada. És, aquest "nosaltres", una manera de crear una certa complicitat discursiva entre autor i lectors.
c) En principi sí que hi ha diferència de sentit, perquè el protagonista d'aquest "dèiem" no pot ser sinó l'autor. Es tracta, en aquest cas, d'un "nosaltres" d'autoria, un fals plural que correspon a una forma d'expressió força corrent.

Resposta a a) considerada satisfactòria (encara que no sigui exhaustiva): 0'25 punts.
Resposta a b) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a b) considerada correcta però molt poc rica: 0'25 punts.
Resposta a c) considerada satisfactòria: 0'25 punts.

1.4. deslligar: *separar*, *diferenciar*, *distingir*, *desigualar*,…
posar: *adduir*, *presentar*, *oferir*, *aportar*, *trobar*, *facilitar*,…
inserir-se: *situar-se*, *introduir-se*, *estendre's*, *desplegar-se, ficar-se*,…
requerir: *exigir*, *demanar*, *obligar-se (a)*, *posar en joc*, *realitzar*,…

Per cada sinònim considerat adequat: 0'25 punts.

44. PAU 2008 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.
1.1. Es tracta d'un escriptor acostumat a escriure narracions llargues a base d'omplir pàgines i més pàgines sense haver-se de preocupar d'expurgar-les, que rep l'encàrrec d'un responsable del suplement d'un diari d'escriure un conte curt que ha de tenir, ni més ni menys, trenta línies. De fet, el conte mateix de Monzó, que acabarà tenint exactament trenta línies i que, doncs, complirà la condició del conte encarregat, no és més que una descripció, irònicament demostrativa, del fet que un escriptor, no tenint res a dir, és tanmateix capaç d'escriure un conte mesuradíssim sobre el tema de no tenir res a dir.

1.2. En la mesura que l'escriptor que surt al conte en principi no s'assembla gens a l'autor del conte però de fet se cenyeix formalment a una regla que no deixa de ser, per ironia, la que segueix el narrador, Monzó sembla riure's amablement de si mateix, perquè és natural d'identificar, en un cas com aquest, autor i narrador. Tanmateix, també aprofita l'avinentesa per riure's, amb una amabilitat semblant, dels autors l'activitat preferent dels quals és escriure novel·les llargues. En definitiva, doncs, el text potser es pot prendre com una ironia intel·ligent, lleugerament sarcàstica, sobre l'ofici d'escriptor de narracions en general, sotmès, com tothom, a les lleis del mercat.

1.3. a) *Grandària* es refereix a la magnitud estrictament material (nombre de pàgines) de l'obra de l'escriptor. *Grandesa*, en canvi, es refereix a una qualitat estètica i, possiblement, moral, d'aquesta obra.

b) El narrador no deixa de ser lògic en considerar poc justificada la sensació de fracàs de l'escriptor per la senzilla raó que, des del punt de vista de l'ofici, que és la que encarna, per exemple, el responsable del diari, el pobre escriptor ha actuat com un professional competent.

1.4. detesta: *abomina*, *odia*, *avorreix*, *execra*, *no pot suportar*,…
(se'n) configura: *(se'n) disposa*, *(se n') ordena*, *(en) segueix*, *(n') apareix*,…
(ho) aconsegueix: *(ho) assoleix*, *(ho) ateny*, *(hi) arriba*,…
(les) expurga: *(les) retalla, (en) fa neteja*, *(les) neteja*, *(en) rebaixa el nombre*,…

45. PAU 2008 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.
1.1. Té ocasió de conèixer força moviments artístics: el *modernisme* i el *simbolisme*, que són d'un abast cultural molt ampli, així com l'*impressionisme* (i l'anomenada *revolució dels grisos* i el *luminisme*, que en reben la influència) i l'*art del cartell*, que són específicament pictòrics. D'ideologies polítiques, sent parlar de *comunisme* i d'*anarquisme* (d'aquest no sols en sent parlar, perquè actua amb violència). Quant a invents, l'afectaran molt, com a ciutadà i com a artista plàstic, l'*electricitat* i el *cinema*.

1.2. *informen* → conformen, donen forma (a), doten de forma, inspiren,...
acusaven → manifestaven, posaven de manifest, exhibien, delataven, feien veure, mostraven, exterioritzaven, expressaven,...
basten → són suficients, (amb SN) n'hi ha prou,...
s'apressaren → s'afanyaren, es donaren pressa, s'espavilaren, s'esmerçaren,...

1.3. *s'hi discuteix* → s'hi discutia
han dut → havien dut
ha influït → havia influït
són → eren
té → tenia
hi ha → hi havia
fan → feien
surten → sortien

1.4. a) Termes relacionats amb la llum i el color: *marrons*, *grisos*, *luministes*, *grocs*, *ombres*, *negror*, (el quarto) *fosc*, *tenebrosos*. [A la llista també s'hi podria incloure, potser, *Lumière*: si es fa així, que no es valori però que tampoc es penalitzi.]
b) Palau i Fabre considera l'aparició de l'electricitat i la consegüent desaparició de tenebrositats en les cases modernes, novetat d'una gran transcendència social esdevinguda durant la joventut de Picasso, com un fet diriment, que podria explicar, pel canvi històric –o alternança- intensament viscut pel pintor, l'extrema sensibilitat al contrast entre llum i foscor, "entre la creació diürna i la creació nocturna", que es posarà de manifest durant tota la seva vida d'artista, és a dir, en el conjunt de la seva obra.

46. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.
1.1. Són dos polítics. L'un, el diputat Jordi Solé, recupera el coneixement, nu i adolorit, després d'haver rebut una forta pallissa: li raja sang del llavi, li xiulen les orelles, tremola, tus, ensopega, etc. El tempta la idea d'anar a comissaria a denunciar l'agressió, però s'ho repensa perquè no li convé l'escàndol. De l'atzucac on s'ha ficat confia que se'n podrà sortir amb l'ajut d'un bon aliat. L'altre, Oriol Rodés, un desagradable enemic polític de Solé, es mostra molt sorneguer en descobrir-lo. El narrador és omniscient.

1.2. El narrador també dóna compte de diverses activitats mentals d'en Solé. Sabem, per exemple, que aquest està preocupat perquè l'endemà li seran difícils d'amagar, en sortir a la televisió, els blaus que li han fet, i fins i tot ens és reportat, a manera de citació directa del que el personatge es diu a si mateix per tranquil·litzar-se, un pensament seu sobre l'excel·lència dels maquilladors. En general, però, el narrador no fa ús d'aquest darrer procediment, tot i essent capaç de penetrar sovint en el flux mateix de la consciència d'en Solé. Un bon exemple d'això podria ser el tros que fa: "Després de tot, només havia de sortir de l'atzucac on s'havia ficat i trobar un aliat que l'ajudés. El jutge Pellicer l'acolliria de bon grat". Notem que en el tros següent ("Jordi tornava a animar-se, tot aniria com una seda"), el narrador combina una descripció objectivadora de l'estat d'ànim del personatge amb el que bé podria ser una expressió directa del pensament del mateix personatge, però sense marcar-la com a tal.

1.3. a) És una manera de dir molt expressiva que el personatge sentia un xiulet molt fort dins les orelles. La figura és una hipèrbole de tipus metafòric, aconseguida mitjançant una exagerada comparació implícita consistent a equiparar el soroll diguem-ne intern patit pel personatge amb un soroll extern extremament eixordidor, aprofitant l'avinentesa que tots dos sorolls reben el mateix nom en el llenguatge corrent.
b) Vol dir que el personatge tenia moltíssimes sensacions negatives. La figura, que també té un cert caràcter hiperbòlic, es basa en el fet de prendre el mot *feix*, no pas en el sentit merament quantitatiu pel qual designa 'un bon nombre' o 'un conjunt' en general, sinó en el sentit més concret pel qual es refereix a un conjunt de tiges, branquillons, bastons, etc., lligats, que és quelcom carregable a l'espatlla en sentit literal. Amb el benentès que en el sentit metafòric creat, 'carregar-se a l'espatlla' passa a significar quelcom semblant a 'sentir-se aclaparat (per tantes sensacions negatives)'.

1.4. *encetat* → raspat, escarbotat, esgratinyat, esgarrapat,...
atrotinat → espatllat, estropellat, fet malbé,...
arraulit → arrupit, ajupit, arronçat,...
garratibat → paralitzat, immobilitzat, bloquejat,...

47. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. L'acudit carnerià, en la mesura que juga amb un doble sentit, lligat a un fenomen d'homofonia, alhora de "Privat" (nom propi de persona *vs.*"mancat", participi) i de "Bas" (nom propi de lloc *vs.* nom comú, "got"), s'adiu en essència amb les definicions del marquès de Bièvre, de Lederer i de Koestler. Altrament, la condició que els jocs de paraules, per ser calembours, han de formar part d'una conversa, també la compleix l'anècdota carneriana, perquè el poeta no la podia haver introduït sinó xerrant amb algú: òbviament, mai no devia haver pretès que pogués tenir cap altre ús.

1.2. a) Aquí "antonomàsia" vol dir que el mot *calembour* és usat per designar els jocs de paraules en general, per molt que, rigorosament parlant, tingui un sentit una mica més restringit. En altres paraules: es tracta de l'ús d'un nom específic com a nom genèric.
b) És una figura de tipus metafòric, gràcies a la qual els significats immediats de *cordes*, de *lligades* i de *nus* articulen una imatge que serveix per designar una determinada relació del pensament amb el so.

1.3. a) Entre cometes hi van dues definicions en català que tradueixen literalment definicions originàriament donades en altres llengües i, també, el nom d'una entrada, en llengua anglesa («Humor and Wit»), de la *Britannica Enciclopoedia*. També hi apareix l'expressió «joc de paraules», que en el seu cas és presentada com a traducció d'un terme francès.
b) Entre parèntesis hi trobem tres traduccions al català del mot o expressió precedent, que en dos casos és en anglès i en un altre cas en italià. També apareixen parèntesis en el marc de l'expressió anglesa *(to be) punning*, segurament per marcar que el que és realment específic d'una expressió com aquesta és allò que no és dins dels parèntesis.
c) Entre claudàtors hi van unes expressions numèriques que, com la que figura en el títol del text, formen part de la numeració que ordena els apartats del tractat, una numeració que, com és de rigor, és segur que també apareix en l'índex del volum.
d) En cursiva hi trobem un reguitzell de mots o expressions en llengües diferents de la catalana (anglès, italià, francès, portuguès, espanyol, alemany i hongarès). També hi apareixen, tot i ser formes catalanes, *calambur* i *conceptes*, pel fet que són usades no pas per designar allò que signifiquen sinó la seva forma, o significant.

1.4. emprat: *usat*, *que s'ha fet sevir*, *adoperat*, *utilitzat*, *aplicat*,…
sobtat: *inesperat*, *insospitat*, *imprevist*, *brusc*,…
ha fet forat: *s'ha imposat*, *s'ha mantingut*, *ha tingut èxit*, *ha tingut acceptació*, *ha persistit*,…
fracassat: *fallit*, *avortat*, *malreeixit*, *frustrat*,…

48. PAU 2007 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.
1.1. La Rita és una noia força frívola i capritxosa que ha accedit a casar-se amb un veí de bon veure, més per por de quedar-se soltera i per un desig d'estabilitat social que fàcilment li ha fet oblidar la dèria infantil de ser hostessa d'aviació, que no pas perquè estigui realment enamorada del pessigant, el qual l'angunieja perquè viu massa a prop de casa i es fica on no li manen mentre dura el llarg festeig, molt tradicional, en què ella es dedica a cosir, amb una modista i sa mare, els vestits de l'aixovar.

Si el retrat es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el retrat es considera correcte però no prou complet 0'75 punts.
Si el retrat es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el retrat té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. • "Ja em cansaven tantes senyores conegudes esperant-me amb cara de pena..."
Es refereix a un sentiment o sensació negatius que li produeix el tracte sovintejat amb unes senyores xafarderes.
• "Si volia pensar en els coloms alguna vegada, m'estimava més pensar-hi tota sola."
Aquí 'pensar' vol dir rememorar, fer memòria, recordar.
• "em feia posar trista"
Un altre sentiment, en aquest cas provocat pel record d'un passat desagradable.
• "i m'entretenia a mirar els arbres que vivien cames enlaire, amb totes les fulles que eren els peus. Els arbres que vivien amb el cap a dintre la terra..."
En aquestes línies finals del fragment la Colometa tradueix en llenguatge poètic la força de la seva imaginació, que és una de les característiques més notables del personatge.

Per cada fragment correctament adduït i ben explicada l'activitat mental corresponent: 0'25 punts.

[Nota*: Si es prenen en consideració correctament més de quatre fragments i s'expliquen bé les corresponents activitats mentals, no cal dir que la puntuació haurà de ser la màxima: 1 punt.*]

1.3. • "amb cara d'ànima en pena"
Vol dir fer un posat molt trist, desorientat, de patidor, com se suposa que tenen els condemnats a l'infern, al purgatori o a qualsevol indret d'aquesta mena.
• "quedar a vestir sants"
Vol dir quedar-se soltera, perquè les pobres solteres devien monopolitzar aquesta noble activitat.
• "fer el tafaner"
Vol dir curiosejar en el que a un no li importa, ficar-se en afers d'altri.
• Són maneres de dir populars, expressives i ben corrents (si més no, en l'època i l'ambient a què es refereix *La Plaça del Diamant*). És perfectament coherent, doncs, que apareguin en el monòleg de la Colometa.

Per cada interpretació correcta d'una expressió: 0'25 punts.
Si el comentari final es considera adequat: 0'25 punts.

1.4. a) Són redundants. La primera, perquè el seu segon terme ("el que la molestava més de tot") es dedueix inexorablement del primer ("l'única cosa que la molestava"). Quant a la segona, s'esdevé bàsicament el mateix, però amb l'afegit que els dos termes ("estar-se quiet" i "no bellugar-se) semblen estrictament sinònims, és a dir, que la veritat d'un terme implica la de l'altre, i viceversa.
b) Sí, són adequades, no sols perquè la redundància, en general, és una propietat corrent del discurs natural (la gent acostuma a dir, p.ex., "pujar a dalt" i "baixar a baix"), sinó també, particularment, per la força expressiva, més o menys emfàtica, que aporten.

Resposta a a) considerada del tot satisfactòria: 0'5 punts.
Resposta a a) incompleta però amb elements dignes de consideració: 0'25 punts.
Resposta a b) considerada del tot satisfactòria: 0'5 punts.
Resposta a b) parcialment satisfactòria: 0'25 punts.

OPCIÓ B

1.
1.1. Tesi: L'evolució de les espècies és una teoria científica provada empíricament.
Antítesi: L'evolució és una mera hipòtesi, precisament perquè no se'n pot tenir evidència empírica durant el període de la vida d'un investigador.
Proves adduïdes: a) L'adaptació al canvi climàtic de la mosca *Drosophila subobscura*, que comporta una evolució perfectament estudiada d'aquesta espècie durant els darrers trenta anys. b) En els microbis s'han pogut constatar canvis evolutius ràpids que els permeten d'immunitzar-se contra els antibiòtics.

Si l'esquema es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si l'esquema es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si l'esquema es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si l'esquema té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) Fenòmens negatius: 1r) l'escalfament global del planeta; 2n) el fet que els antibiòtics deixin de ser efectius i el risc d'indefensió davant les infeccions que això comporta.
b) L'escalfament del planeta provoca l'evolució de l'esmentada mosca i n'és, doncs, la causa. Que els antibiòtics resultin inútils, en canvi, s'ha de considerar com un efecte de l'evolució dels microbis (la qual, és clar, no deixa d'haver estat provocada pels mateixos antibiòtics... abans de perdre la batalla).

Resposta correcta i completa a a): 0'5 punts.
Resposta correcta però incompleta a a): 0'25 punts.
Resposta correcta i completa a b): 0'5 punts.
Resposta correcta però incompleta a b): 0'25 punts.

1.3. *palès* → evident, manifest, patent, palmari, tangible, visible,...
documentats → testimoniats, coneguts, comprovats, testificats,...
presencial → directe
global → total, general, generalitzat,...
invulnerables → inatacables, invencibles,...

Cinc sinònims considerats adequats: 1 punt.
Quatre sinònims considerats adequats: 0'75 punts.
Tres sinònims considerats adequats: 0'5 punts.
Dos sinònims considerats adequats: 0'25 punts.

1.4. a) Tant l'ús del present d'indicatiu com el del perfet (o pretèrit indefinit), que és un temps que designa esdeveniments passats però referits al present, ens indica, en línies generals, que el tema tractat és d'actualitat. I aquesta propietat lingüística és perfectament coherent amb la intenció bàsicament informativa, i també formativa, d'un text que pretén difondre coneixements científics ben actuals.

b)

- “s’esperaria”: és un condicional gramatical que en el seu cas serveix per designar una probabilitat alta.
- “els heretaran i estaran...”: són formes de futur gramatical que serveixen per designar determinades conseqüències inevitables, situables en el futur, de fets presentats com a actuals.
- “hauran evolucionat... seran invulnerables”: més formes de futur gramatical amb un ús semblant al de les anteriors; precisem que la primera, que és de futur perfet o compost, es refereix a esdeveniments entesos com a acomplerts o acabats (=perfets) en el futur.
- “eren”: forma d’imperfet d’indicatiu que serveix per referir-se a un passat que precisament es contraposa al present.

Resposta a a) considerada correcta i completa: 0’5 punts.
Resposta a a) considerada correcta però incompleta: 0’25 punts.
Resposta a b) considerada correcta i completa: 0’5 punts.
Resposta a b) considerada correcta però incompleta: 0’25 punts.

50. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.
1.1. En Tomàs és un personatge mesquí, incapaç de deslliurar-se de l'obediència a en Sebastià i de prendre partit per una veritat que entreveu però que, per covardia, es resisteix a reconèixer. Quan l'amo respon falsament a la qüestió que ell ha gosat plantejar-li amb una deferència exagerada, no sols es dóna fàcilment per satisfet sinó que, per adular-lo, es posa a malparlar de la gent senzilla carregada de raó i a insultar en Xeixa. La seva mala consciència s'evidencia en l'exclamació amb què acaba l'escena.

Si el retrat es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el retrat es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el retrat es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el retrat té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. Sebastià a Xeixa: tractament de TU; "Doncs agafa els trastets..."
Xeixa a Sebastià: tractament de VÓS; "Això sí, veieu?"
Tomàs a Sebastià: tractament de VÓS; "I jo voldria dir-vos-ho..."
Sebastià a Tomàs: tractament de VÓS; "Bé, rumieu's'ho, i ja m'ho direu..."
Tomàs a Xeixa: tractament de TU; "Ho sents, tu, mala llengua?"
Xeixa a Tomàs: tractament de VÓS; "No m'ho digueu malagraït,..."
[Nota: Es poden adduir altres exemples pertinents dels tractaments emprats.]

Sis tractaments ben identificats i correctament exemplificats: 1 punt.
Cinc tractaments ben identificats i correctament exemplificats: 0'75 punts.
Quatre tractaments ben identificats i correctament exemplificats: 0'5 punts.
Tres tractaments ben identificats i correctament exemplificats: 0'25 punts.

1.3. a) 1. "No m'ho digueu malagraït, Tomàs,..." (a Tomàs)
2. "Pegueu-me! Au!" (a Sebastià)
3. "Teniu, doncs!" (a Sebastià)
b) 1. Dolgut perquè Tomàs li ha dit malagraït, l'instiga que retiri el mot injust.
2. "Quadrant-se" davant Sebastià, el repta que dugui a terme l'amenaça que acaba de fer-li, donant-li a entendre que està disposat a tornar-s'hi.
3. Per aconseguir que Sebastià no pugui haver tingut ni un xic de raó en acusar-lo de lladre, li retorna, amb menyspreu, el farcell i la manta.

a) Tres intervencions correctament identificades: 0'5 punts.
Dues inervencions correctament identificades: 0'25 punts.
b) Tres explicacions considerades pertinents: 0'5 punts.
Dues explicacions considerades pertinents: 0'25 punts.

1.4. **Sebastià**: "Au, Xeixa, a casament" → b) ORDRE
Tomàs: "I jo voldria dir-vos-ho, i no sé com fer-ho, Sebastià" → f) TITUBEIG
Tomàs: "...us vinc a preguntar, Sebastià, i no us ofengueu, fill,..." → d) TEMOR A LA REACCIÓ DE L'INTERLOCUTOR
Tomàs: "Eh que no hi ha res, Sebastià? → a) SÚPLICA
Xeixa: "No m'ho digueu malagraït, Tomàs, que no sabeu..." → c) QUEIXA
Sebastià: "I què tant de juraments! Anem's-en, Tomàs, i..." → e) INVITACIÓ

Sis actes/actituds ben identificats i caracteritzats: 1 punt.
Quatre o cinc actes/actituds ben identificats i caracteritzats: 0'75 punts.
Tres actes/actituds ben identificats i caracteritzats: 0'5 punts.
Dos actes/actituds ben identificats i caracteritzats: 0'25 punts.

51. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. El tema o idea central és l'afinitat cultural entre Itàlia i Catalunya i de quina manera aquesta afinitat, decisiva per a la identitat cultural dels catalans, serveix per aclarir el seu passat i el seu present. El marc històric són els anys vint del segle passat, la darrera etapa del Noucentisme, època en què a Catalunya es va impulsar un fort corrent italianista que s'inspirava en l'esplèndid passat italià dels segles XIV-XVI. L'objectiu és d'estudiar a fons les diverses activitats culturals relacionades amb aquest corrent.

Si el resum es considera correcte i complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però conté informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) (en la citació): Nosaltres som tenim anem portem nostres
(lín. 12) "...ens ve a dir..."
(lín. 16) "La història que expliquem en aquest llibre..."
(lín. 32) "...que marca l'inici del nostre itinerari..."

b) - (en la citació) El "nosaltres" a què es refereix Sagarra és el format, en principi, per tots els catalans.

- (lín.12) Aquí la primera persona plural es refereix, mès o menys figuradament, al col·lectiu de lectors o receptors de la idea defensada per Sagarra.
- (lín. 16) Ara la primera persona plural és purament formal, perquè es refereix al jo individual de l'autora (és un "nosaltres" convencional, sovint usat pels autors).
- (lín. 32) Semblantment al cas anterior, el "nostre" es refereix bàsicament a l'autora, però potser vol incloure, també, tots aquells que l'acompanyin en l'itinerari recorregut, és a dir, els seus lectors.

Quatre casos ben identificats i ben caracteritzats: 1 punt.
Tres casos ben identificats i ben caracteritzats: 0'75 punts.
Dos casos ben identificats i ben caracteritzats: 0'5 punts.
Un cas ben identificat i ben caracteritzat: 0'25 punts.

1.3. *consideració* → observació, reflexió, apreciació,...
afinitat → parentiu, semblança, similitud, connexió,...
confluència → convergència, coincidència, concurrència,...
conjuntura → situació, circumstància, ocasió, avinentesa,...

Quatre sinònims adequats: 1 punt.
Tres sinònims adequats: 0'75 punts.
Dos sinònims adequats: 0'5 punts.
Un sinònim adequat: 0'25 punts.

1.4. a) És un present que indica que sempre ha estat així: en aquest sentit, es pot dir 'atemporal'.

b) És un present també, d'alguna manera, 'atemporal' (perquè Sagarra ens ho continuarà dient per sempre més), però que lògicament té un començament, que vindria a ser la data en què va publicar l'article.

c) És el present propi de l'actualitat creada pel mateix llibre, el de la història que s'hi explica en tant que s'hi explica, el present de l''ara' del text.

d) És un present que està en lloc del passat referit (el de la conjuntura històrica objecte d'estudi), un present dit 'històric' perquè es fa servir sovint per narrar històries passades com si fossin actuals.

Quatre respostes adequades: 1 punt.
Tres respostes adequades: 0'75 punts.
Dues respostes adequades: 0'5 punts.
Una resposta adequada: 0'25 punts.

52. PAU 2007 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. És un solitari. Quan era adolescent, en el seu poble, les lectures i la dedicació a l'escriptura l'havien conduït a isolar-se, a sentir-se superior als altres, a crear-se un univers propi que, a diferència de l'entorn real, podia controlar a voluntat. Ara, a la ciutat, on treballa en un diari, sovint es dedica a vagarejar pels carrers, a perdre's enmig de la gent. La fuga que li havien proporcionat, i que encara li proporcionen, els llibres, només és comparable amb la fugida que li suposa diluir-se o dissoldre's, com a transeünt indiferenciat, en les multituds.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. *troballa*: cosa trobada per atzar, sense voler-ho, en el decurs d'una determinada activitat; descobriment; descoberta; …
tafaneries: xafarderies; indiscrecions; murmuracions; safareigs; trapasseries; …
impunitat: condició de qui escapa al càstig; exempció de càstig; immunitat; …
dilució: acció o efecte de diluir o de diluir-se; dissolució; …

Quatre respostes correctes: 1 punt.
Tres respostes correctes: 0'75 punts.
Dues respostes correctes: 0'5 punts.
Una resposta correcta: 0'25 punts.

1.3. Seríem injustos …si diguéssim
Són formes de primera persona plural, el subjecte implícit de les quals és un "nosaltres" que tanmateix no correspon a cap plural real sinó a una manera que té el narrador individual de presentar-se com a inclòs en un col·lectiu i, doncs, a impersonalitzar-se relativament.
El narrador, que no apareix com a personatge en el text, es pot caracteritzar com a omniscient, en la mesura que sembla saber-ho tot del personatge protagonista.

Si s'identifiquen correctament les dues formes: 0'25 punts.
Si el comentari és adequat, coherent i està ben cohesionat: 0'75 punts.
Si el comentari és adequat, però té algun defecte lleu de coherència i/o cohesió: 0'50 punts.
Si el comentari és adequat, però presenta força defectes de coherència i/o cohesió: 0'25 punts.

1.4. "El plaer sorgeix quan pot trobar un tret que el diferenciï de qualsevol altra persona que hi hagi al poble, i així, saber de l'Ariosto o de Dante –sobretot d'italians, no sap per què- té més de llibre que es posa sota els peus per mirar els altres des d'una mica més amunt, que de llibre que es posa dins del cap per mirar-se el món d'una altra manera, llibres que el fan diferent."

Si el text dóna una solució del tot adequada a la instrucció donada: 1 punt.
Si el text dóna una solució en general adequada, però té un defecte: 0'75 punts.
Si el text dóna una solució en general adequada, però té dos defectes: 0'5 punts.
Si el text dóna una solució en general adequada, però té tres defectes: 0'25 punts.

53. PAU 2007 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.
1.1. L'articulista té una opinió molt alta de Clint Eastwood. A més de considerar-lo "mestre indiscutible", assegura que "no té límits", li atribueix un "incessant afany de superació" i parla de "rigor, elegància i classicisme" com a característiques habituals del seu cinema. També té una excel·lent opinió del film estrenat: a més d'informar sobre el seu argument, manifestament interessant, ens diu que hi desplega un discurs brillant i que conté alguns dels moments "més fascinants i intensos" de la seva cinematografia.

Si l'explicació es considera correcta i prou completa: 1 punt.
Si l'explicació es considera correcta però no prou completa: 0'75 punts.
Si l'explicació es considera correcta però clarament incompleta: 0'5 punts.
Si l'explicació té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. • ELS CINEMES LES ESTRENES DE LA SETMANA
Són dos títols, un de molt genèric i l'altre més específic, que conjuntament serveixen per encapçalar el que es pot considerar com la secció del diari dedicada al cinema.
• EL PAISATGE DESPRÉS DE LA BATALLA
És el títol que l'articulista ha posat a la seva crònica. Justament motivat per l'argument del film recensat, té tota la pinta d'estar inspirat en un altre títol, també cinematogràfic, o literari. [Hi ha, de fet, un film excel·lent, de 1970, del polonès Andrzej Wajda que es diu així, però aquesta informació, és clar, no és exigible.]
• **Clint Eastvwood presenta**...
És, senzillament, un resum ben fet de la crònica. Com a tal, en destaca els punts més importants des d'un punt de vista informatiu.

Si les explicacions es consideren correctes i prou completes: 1 punt.
Si les explicacions es consideren correctes però no prou completes: 0'75 punts.
Si les explicacions es consideren correctes però clarament incompletes: 0'5 punts.
Si les explicacions tenen algun defecte greu però recullen informació pertinent: 0'25 punts.

1.3 a) • *Million dollar baby* *Mystic River* *Banderas de nuestros padres* *Crash*
Els ponts de Madison *Letters from Iwo Jima*
Són, evidentment, títols de films. Els que són en anglès són títols originals. Pel que fa als dos primers i a *Crash*, és el cas que també són els títols amb què els films es coneixen tant a l'estat espanyol com a Catalunya, perquè no han estat objecte de traducció oficial. Quant al sisè, se'n dóna el títol original perquè és (era) pel·lícula no estrenada i, doncs, encara no se sap si se li assignarà títol o títols traduïts. *Banderas...* és el títol oficial espanyol del film recensat: en la premsa en català se l'anomenarà així, segons costum establert, mentre no se'n faci versió catalana. *Els ponts...* és un film del qual hi ha versió catalana (s'ha projectat a TV3) i és per això que el cronista l'anomena amb el títol en català.
• *triomfal* Escrivint en cursiva aquest adjectiu el cronista en fa un ús irònic, si no sarcàstic, pel qual es mostra molt reticent respecte del que literalment diu.
• *in crescendo* És una expressió llatina fossilitzada, l'ús de la qual, encara que és força corrent, no es considera del tot integrat a l'expressió catalana. És costum establert d'escriure en itàliques aquest tipus d'expressions.
b) • (Ryan Phillippe) (Jesse Bradford) (Adam Beach)
És com es diuen els actors que interpreten el paper, respectivament, del personatge el nom del qual s'esmenta immediatament abans dels parèntesis.
• (l'autor de Crash)
És un incís que serveix perquè el lector pugui recordar que el guionista de *Banderas...* és el director d'un film ben conegut, com se suposa que és *Crash*.

Observacions relatives a a) considerades correctes i (prou) completes: 0'75 punts.
Observacions relatives a a) considerades correctes però incompletes: 0'5 punts.
Observacions relatives a a) amb algun error però amb informació pertinent: 0'25 punts.
Observacions relatives a b) considerades correctes i (prou) completes: 0'25 punts.

1.4 **artístic, -a**: *adj*. Relatiu o pertanyent a l'art o als artistes. | Fet amb art.
díptic: *m*. Conjunt de dues obres d'art estretament relacionades entre si, pel fet de tenir en comú un tema que cadascuna tracta des d'un punt de vista complementari del de l'altra.
icònic, -a: *adj*. Relatiu o pertanyent a la icona, a la imatge entesa com a signe.
bèl·lic, -a: *adj*. Relatiu o pertanyent a la guerra.

Per cada definició considerada acceptable: 0'25 punts.

54. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.
1.1. "Jo": s'identifica amb l'autor, Miquel Pairolí. L'any 1970, quan tenia quinze anys, va llegir amb passió les aventures del capità Hatteras, el personatge de Jules Verne que pren per interlocutor en el text i en honor del qual havia batejat un gosset petener amb el mateix nom, Duck, d'un gos danès propietat del personatge. "Tu": és, doncs, el capità John Hatteras, aventurer britànic rude, valent i sense gaires escrúpols que en la novel·la de Verne tenia la dèria de ser el primer a arribar al pol nord pels anys 60 del segle XIX.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. En la mesura que els viatges interplanetaris actuals demanen dels astronautes que els protagonitzen més formació tecnològica i preparació fisiològica que no pas intrepidesa en el sentit tradicional de la paraula, sembla raonable i coherent l'opinió segons la qual l'equivalent contemporani de Hatteras fóra un ric *broker* afeccionat a travessar els oceans en solitari per pur esperit d'aventura. Tanmateix, com que els astronautes també deuen tenir, a la seva manera, un esperit aventurer molt considerable, la dita opinió no deixa de ser discutible.

Si el comentari es considera encertat i prou complet: 1 punt.
Si el comentari es considera encertat però no prou complet: 0'75 punts.
Si el comentari es considera encertat però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el comentari no és encertat però conté algun element aprofitable: 0'25 punts.

1.3. a) Vol dir que tot allò que té a veure amb els avenços científics i tecnològics en el món actual té unes dimensions incomparablement més àmplies que en el segle XIX.
b) Vol dir que el petener ja és mort.
c) Vol dir que el país és (o era) poc consistent, desestructurat, indefens, deixat de la mà de Déu, etc., com un llibre malmès.
d) Vol dir que una vegada barrejats de qualsevol manera en les llibreries de vell tots els llibres, bons o dolents, comparteixen un destí ben trist: aquestes llibreries serien, per als llibres, el que els cementiris són per als homes.

Quatre respostes considerades encertades: 1 punt.
Tres respostes considerades encertades: 0'75 punts.
Dues respostes considerades encertades: 0'5 punts.
Una resposta considerada encertada: 0'25 punts.

1.4. a) antecedent: "D'aquesta mania teva"
b) antecedent: "[en] llegir les teves aventures"
c) antecedent: que el capità Hatteras (és a dir, el llibre de les seves aventures) es trobés a la caixa dels llibrots a 2 euros
d) "En la fossa comuna dels llibres vells [...] el més digne i el més bast bescanvien els cucs" (perquè una expressió com aquesta fóra pròpia d'Espriu)

Quatre respostes considerades encertades: 1 punt.
Tres respostes considerades encertades: 0'75 punts.
Dues respostes considerades encertades: 0'5 punts.
Una resposta considerada encertada: 0'25 punts.

55. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.
1.1. La qüestió homèrica és la polèmica, ja plantejada pels antics i represa amb força pels moderns, sobre l'autoria de la *Ilíada* i l'*Odissea*. Els analistes, posant èmfasi en les diferències i contradiccions dels poemes, no creien que fossin d'un autor únic; els unitaris, sí, i consideraven Homer com un poeta en sentit modern. La solució de la qüestió, que s'ha anat imposant entre els hel·lenistes, es basa en la idea que els poemes, d'origen divers i difusió oral, van passar a l'escriptura en mans d'un únic gran poeta.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) Primera persona plural, aquest "nosaltres" sembla referir-se a tots els hereus de la cultura occidental (entre els quals figuren, evidentment, l'autor i els seus lectors).
b) Primera persona amb un plural que sembla fictici, en la mesura que fóra una manera de designar l'autor sol (però es pot opinar que els lectors també s'hi inclouen).
c) Primera persona singular: aquí l'autor assumeix plenament la responsabilitat del que diu, sense estendre-la a ningú més.
d) Primera persona plural: es deu tractar del "nosaltres" que formen els hel·lenistes, és a dir, els especialistes coneixedors de la matèria en què s'inclou l'autor.

Quatre respostes considerades correctes: 1 punt.
Tres respostes considerades correctes: 0'75 punts.
Dues respostes considerades correctes: 0'5 punts.
Una resposta considerada correcta: 0'25 punts.

1.3. a) antecedent: *hexàmetres*
b) antecedent: *els dubtes i les discussions dels antics* [*, que implicaven altres problemes, relatius a la composició i a la dicció de les diferents parts i del total*]
c) antecedent: [*de*] *cada poema*
d) antecedent: *els unitaris*

Quatre respostes considerades correctes: 1 punt.
Tres respostes considerades correctes: 0'75 punts.
Dues respostes considerades correctes: 0'5 punts.
Una resposta considerada correcta: 0'25 punts.

1.4. a) Vol dir que els especialistes moderns han escrit molt sobre la qüestió homèrica. "Seguir el curs d'aquests rius" és una extensió al·legòrica de la metàfora dels rius de tinta que fa referència a la coneixença o el seguiment de l'estat de la qüestió a través de la lectura dels escrits que s'hi refereixen, de cara a resumir-ne el contingut.
b) Metàfora de la llum aplicada al conjunt d'un poema: no és fàcil de trobar-hi un equivalent literal, no metafòric, perquè estem acostumats a considerar "lluminoses", "brillants", etc., les obres d'art de primera categoria. Tanmateix, un equivalent de "a la llum de.." podria ser "segons el sentit de...". En l'expressió "il·luminar-ne les zones de foscor" la metàfora de la llum es correlaciona amb el seu contrari. L'expressió significa que el sentit global del poema ("la llum") serveix per entendre ("aclarir", "il·luminar") les dificultats d'interpretació ("foscors") que puguin presentar algunes de les seves parts.

Resposta a a) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a a) considerada correcta però no prou completa: 0'25 punts.
Resposta a b) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a b) considerada correcta però no prou completa: 0'25 punts.

56. PAU 2006 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. La Colometa torna a casa carregada amb les veces i molt nerviosa, perquè els senyors li han fet pagar un vas que ja estava esquerdat. Pega al nen sense raó, i tots dos, junt amb la nena, es posen a plorar. En Quimet, que acaba d'arribar, afegeix incomprensió masclista als plors de la família. Arran d'aquest episodi la protagonista veu clar que ha d'acabar amb els coloms. Encara no sap com s'ho farà, però la idea se li fica al cap i ja no pensa en altra cosa, sorda a tot el que li diu el marit.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) "meus", "vaig trencar", "me'l", "vaig arribar", "podia", "em vaig haver", "estava cansada", "se m'acabava";
b) "carregada", "cansada que no podia més", "quan estava cansada"

Si la resposta a a) comprèn els vuit mots amb primera persona: 0'75 punts.
Si la resposta a a) comprèn sis o set mots ben trobats: 0'5 punts.
Si la resposta a a) comprèn de tres a cinc mots ben trobats: 0'25 punts.
Si la resposta a b) es considera correcta: 0'25 punts.

1.3. a) "arribo a casa...": present d'indicatiu
"trobo plors i drama": present d'indicatiu
b) Es tracta d'un fragment de discurs reportat en estil directe, que pretén reproduir literalment el que va dir en Quimet, i s'esdevé que aquest ho va dir amb els verbs en present d'indicatiu perquè es referien al mateix moment en què ho deia. El fragment es contraposa a la resta del text, en què el monòleg de la Colometa, referint-se sempre a esdeveniments passats, usa d'una manera ben natural diverses formes verbals personals corresponents a temps gramaticals de pretèrit.

Si la resposta a a) és correcta: 0'25 punts.
Si la resposta a b) es considera encertada i completa: 0'75 punts.
Si la resposta a b) es considera encertada però incompleta: 0'5 punts.
Si la resposta a b) no és encertada però conté algun element aprofitable: 0'25 punts.

1.4. a) D'una manera molt general, els fets referits en cadascuna de les oracions resulten ser immediatament posteriors als referits en l'oració immediatament anterior. La seqüència d'oracions coordinades per la conjunció i, doncs, reprodueix d'una manera que es pot considerar natural l'ordenació temporal dels fets referits.
b) El propòsit de l'autora és d'imitar una manera de parlar senzilla, popular, no gens sofisticada, com correspon al personatge de Colometa. Més tècnicament es pot dir que en el monòleg de la Colometa hi predomina absolutament una sintaxi de tipus paratàctic.

Si la resposta a a) es considera encertada i completa: 0'5 punts.
Si la resposta a a) es considera encertada però incompleta: 0'25 punts.
Si la resposta a b) es considera encertada i completa: 0'5 punts.
Si la resposta a b) es considera encertada però incompleta: 0'25 punts.

57. PAU 2006 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. Rijkaard, que havia estat un excel·lent jugador de futbol, va arribar a Barcelona sense haver aconseguit cap títol com a entrenador i, de fet, la primera temporada a can Barça no li va resultar gens fàcil, però Laporta, amb encert, el va saber mantenir en el càrrec. Tanmateix, gràcies a la seva manera de fer dialogant i al seu caràcter pacient i tranquil, ha acabat fent del Barça un equip guanyador, amb un fort esperit de grup i un estil de joc propi. Ara Rijkaard ja és considerat com un dels millors tècnics del món.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) Vol dir que és parlar inútilment, gratuïtament, fent-se il·lusions, perquè el que s'ha dit no deixa de ser una especulació.
b) Vol dir que havia tingut problemes greus, que havia passat per mals moments.
c) "Fer aigües" significa fracassar.
d) "Fer-se al foc lentament" és una metàfora culinària, per la qual s'equipara el treball de formació d'un equip amb un procés de cocció lenta, el qual comporta la transformació d'elements diversos en un menjar ben assaonat.

Quatre respostes considerades correctes: 1 punt.
Tres respostes considerades correctes: 0'75 punts.
Dues respostes considerades correctes: 0'5 punts.
Una resposta considerada correcta: 0'25 punts.

1.3. a) Té antecedent: "les lligues"
b) No té antecedent (és un mer subordinant)
c) No té antecedent (és un mer subordinant)
d) Té antecedent: "una experiència"
e) Té antecedent: "la paciència"
f) No té antecedent (forma part d'una locució conjuntiva)

Sis respostes considerades correctes: 1 punt.
Cinc respostes considerades correctes: 0'75 punts.
Quatre respostes considerades correctes: 0'5 punts.
Tres respostes considerades correctes: 0'25 punts.

1.4. a) Noms propis de persona: Frank Rijkaard, Marinus Michels, Johan Cruyff, Venables, Urruti, Laporta, Sandro Rosell.
Noms propis geogràfics, de ciutats i de països: Rotterdam, Holanda, Barcelona, Amsterdam.
Noms propis de clubs esportius (de futbol): Barça, Sparta.
Noms propis de competicions esportives (de futbol): Eurocopa.
b) Els noms propis de persona ho són de personatges famosos del món del futbol: jugadors, entrenadors, directius de club. Passa quelcom semblant, evidentment, amb els noms de club i de competicions esportives. Quant als noms geogràfics, també es relacionen amb el futbol a través de la carrera de Rijkaard, futbolista holandès que ha acabat fent d'entrenador a Barcelona. La presència de tots

aquests noms propis en un article publicat en un diari esportiu no tan sols és coherent amb el gènere al qual pertany l'article (un gènere que acostuma a referir-se insistentment al món del futbol), sinó que també ho és amb la seva diferència específica (perquè tots es relacionen, directament o indirecta, amb el seu referent principal, que és Frank Rijkaard).

Resposta a a) considerada correcta i (bàsicament) completa: 0'5 punts.
Resposta a a) considerada correcta però (bastant) incompleta: 0'25 punts.
Resposta a b) considerada correcta i prou completa: 0'5 punts.
Resposta a b) considerada correcta però incompleta: 0'25 punts.

OPCIÓ A

1.

1.1. Fa uns anys eren uns joves dogmàtics que es pensaven que tot estava molt clar: havent-se carregat moltes de les convencions establertes (però no pas totes), es van creure que, si volien l'impossible, només calia esperar que l'impossible es realitzés. Ara que són adults, han topat amb la realitat i se senten desorientats: no saben si tornar a acceptar algunes de les convencions que havien rebutjat o persistir en l'actitud de rebels convencionals, tot esperant que el futur s'obri a noves perspectives inconformistes.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) Es tracta d'una imatge que denota precarietat, inconsistència o condició efímera, possiblement suggerida per una experiència infantil un xic espaordidora.
b) Vol dir que es restablirà l'ordre tradicional de les coses i de les idees.
c) Significa que van deixar de creure en els principis i els mites ideològics que els havien ensenyat de petits.

Caracterització del tot satisfactòria de totes tres expressions: 1 punt.
Caracterització del tot satisfactòria de dues expressions: 0'75 punts.
Caracterització del tot satisfactòria d'una expressió: 0'5 punts.
Cap caracterització satisfactòria, però algun element salvable: 0'25 punts.

1.3. 1r) "(i, en conseqüència, sud, que és la subversió d'aquell)"
= c) deducció o implicació lògica
2n) "(no tots els ídols, però: potser va ser aquest l'error)"
= e) reducció de l'abast d'una afirmació general prèvia
3r) "(hem après que dues garrotades i dues garrotades fan quatre garrotades)"
= b) constatació d'una evidència
4rt) "(si pot ser, de plàstic, que cremen millor i fan una bravada que empesta)"
=a) condició expressada en un registre sarcàstic
5è) "(més aviat n'hauríem de dir degeneració: hem estat una generació sortosament depravada)"
=d) precisió basada en un joc de paraules

Cinc respostes correctes: 1 punt.
Tres respostes correctes: 0'5 punts.
Dues respostes correctes: 0'25 punts.

1.4. a) Amb aquesta asseveració sentenciosa l'autor juga brillantment amb les paraules: d'una banda sembla voler dir que els temps mai no són adequats per deixar anar frases fetes (o que les frases fetes mai no són adequades), i d'una altra banda apunta a la frase feta mateixa, en tots temps repetida, segons la qual "els temps són difícils".

b) Amb un to sentenciós força semblant al de l'altra oració, se'ns vol dir que les "defenestracions" (és a dir, els canvis radicals, violents, revolucionaris, per bé que el mot no s'ha de prendre a la força en sentit literal) sempre s'han entès com un objectiu amb sentit i han respost a una finalitat determinada.

Comentari a a) considerat adequat i (prou) complet: 0'5 punts.
Comentari a a) considerat adequat però(clarament) incomplet: 0'25 punts.
Comentari a b) considerat adequat i (prou) complet: 0'5 punts.
Comentari a b) considerat adequat però (clarament incomplet): 0'25 punts.

59. PAU 2006 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.
1.1. En els boscos no hi ha gaires ocells, i de fet s'hi pot caminar llargues estones sense veure'n cap. En general prefereixen els espais oberts que els permeten volar i fugir dels perills: per això, només abunden a les vores i a les clarianes del bosc. Segons els ocells que els poblen, a Catalunya hi ha dos tipus de boscos: el pirinenc i el mediterrani. El primer, fet de pins negres i avets, té espècies pròpies del centre i del nord d'Europa. El segon, amb alzines, roures i pins, es troba a tots els països catalans, llevat de Menorca.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) Salvant alguna alternativa no prevista, els quatre noms seleccionats haurien de trobar-se entre els següents: *brancatge*, *boscúria*, *roure*, *branquillons*, *fusta*, *escorça*, *vores*, *clarianes*.

b) *brancatge*: "Conjunt de branques, brancada, brancam."

boscúria: "Espessor d'un bosc. / Bosc gran i dens."

roure: "Nom donat a alguns arbres del gèn. *Quercus*, de fulla caduca o marcescent, que produeixen glans."

branquillons: "Últimes ramificacions del brancatge d'una planta."

fusta: "Substància dura i fibrosa que forma la major part del tronc i de les branques i arbustos sota l'escorça."

escorça: "Coberta externa dels troncs, de les branques i de les arrels de les plantes llenyoses."

vores: "Parts extremes d'una extensió superficial, que toquen una de les línies que la limiten."

clarianes: "Espai sense arbres dins un bosc."

Resposta a a) correcta (quatre substantius ben seleccionats): 0'25 punts.
Quatre respostes a b) correctes: 0'75 punts.
Tres respostes a b) correctes: 0'5 punts.
Dues respostes a b) correctes: 0'25 punts.

1.3. a) El text consisteix, fonamentalment, en una descripció, i com que en allò que s'hi descriu no hi figura ni l'autor ni cap interlocutor és natural que en les formes verbals dels text hi predomini la tercera persona, que és l'especialitzada en "allò de què es parla". A més, aquestes formes són de present d'indicatiu d'una manera coherent amb el fet que la descripció de què es tracta és una descripció atemporal, és a dir, que val per a qualsevol temps, ja que el present d'indicatiu és un temps gramatical que s'adiu amb aquest valor atemporal.

b) "podem distingir dos tipus de boscos..."
"les quals cercaríem endebades..."
"que hem denominat mediterrani,..."
Són tres formes de primera persona plural. De fet, es tracta d'un plural fictici, en la mesura que, com s'esdevé clarament amb la darrera, serveixen per designar el "jo" de l'autor. Les dues primeres, tanmateix, també es poden interpretar com a designadores d'un "nosaltres" que inclouria l'autor i, per complicitat o companyonia, els lectors (reals o potencials).

Resposta a a) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a a) considerada correcta però incompleta: 0'25 punts.
Resposta a b) considerada correcta i completa: 0'5 punts.
Resposta a b) considerada correcta però incompleta. 0'25 punts

1.4. a) *d'entrada*, *abans de res*, *abans de tot, abans de tota altra cosa,...*
b) *a cobert*, *arrecerades*, *aixoplugades*, *protegides,...*
c) *inútilment*, *en va*, *debades*, *vanament,...*
d) *excepte*, *exceptuant*, *exceptuat*, *amb l'excepció de*, *amb l'exclusió de*,...

Quatre respostes correctes: 1 punt.
Tres respostes correctes: 0'75 punts.
Dues respostes correctes: 0'5 punts.
Una resposta correcta: 0'25 punts..

60. PAU 2005 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. Es diu Najat, va emigrar del Marroc quan tenia vuit o nou anys i ara estudia en una universitat catalana i és mare d'un nen petit, el futur del qual la preocupa. Sent com a llengües germanes –i pròpies- l'amazic i el català, i considera com un enriquiment personal l'amalgama de codis lingüístics en què ella i el seu fill estan immersos. Estima totes les llengües igual, tant pel patrimoni històric i cultural de què cadascuna és dipositària com per la funció comunicativa i expressiva que tenen en comú.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. L'àrab. Al Marroc, és la llengua dels opressors, del profeta i del rei. Altrament, és la llengua d'una gran cultura, objecte d'estudis lingüístics, filològics i literaris a la universitat.

L'amazic. És la llengua materna de l'autora. Llengua parlada al Marroc, és menyspreada per les classes dirigents d'aquest regne, que la consideren de segona categoria, com un parlar propi de gent inculta i bàrbara.

El català. Llengua materna, junt amb l'amazic, del fill de l'autora. Ha estat perseguida i menystinguda en altres temps, i és per això que l'autora la sent com a germana de l'amazic.

Pel mer fet d'identificar quines són les tres llengües: 0'25 punts.
Si es caracteritzen correctament les tres llengües: 0'75 punts.
Si només es caracteritzen correctament dues llengües: 0'5 punts.
Si només es caracteritza correctament una llengua: 0'25 punts.

1.3. formes pronominals: I tu, fill?
Et sentiràs ferit?
et parlin
no et serà desconeguda
formes adjectivals: la teva formació
la teva altra llengua materna
la teva mare
formes verbals: cercaràs
voldràs aprendre
et sentiràs ferit
tornis

El destinatari formal és, manifestament, Rida, el fill de l'autora. Tanmateix, no es tracta d'un interlocutor que intervingui en un diàleg real o actual, entre altres coses perquè el petit no pot entendre encara el que li diu la mare. De fet, el text consisteix en un monòleg interior d'aquesta resolt en forma dialogada, manera d'expressar fins a quin punt el fill es troba al centre del seu pensament i dels seus anhels.

Si la selecció de formes, tot i no ser exhaustiva, es considera prou completa: 0'5 punts.
Si la selecció de formes no conté errors, però es considera pobra: 0'25 punts.
Si el comentari, a més d'adequat, es considera ric, imaginatiu: 0'5 punts.
Si el comentari es considera tot just adequat: 0'25 punts.

1.4. El present gramatical que predomina en les formes verbals del primer paràgraf és usat per narrar una anècdota que alhora exemplifica i simbolitza la situació actual –el present, en sentit ampli- de la jove autora i del seu fill.
El passat gramatical que predomina en el segon paràgraf respon, bàsicament, a un exercici de memòria de l'autora, directament relacionat amb la seva història d'emigrant, que és també una història col·lectiva.
El futur gramatical que predomina en els dos darrers paràgrafs és l'instrument de què es serveix l'autora per fer previsions o especulacions, per plantejar-se qüestions, per expressar desitjos, etc., sobre el destí del seu fill.

Si la caracterització dels tres temps es considera correcta: 1 punt.
Si es considera correcta la caracterització de dos temps: 0'75 punts.
Si sols es considera correcta la caracterització d'un temps, però les dels altres dos presenten algun element salvable: 0'5 punts.
Si sols es considera correcta la caracterització d'un temps i es consideren nul·les les dels altres dos: 0'25 punts.

61. PAU 2005 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. El programa té dues bases de dades. Una primera de paraules, amb més de 400.000 mots en castellà, a cadascun dels quals correspon un sol mot en català. I una segona base de seqüències de mots en castellà, també amb les corresponents traduccions una per una en català. Altrament, el programa no disposa de regles d'anàlisi gramatical ni de regles lèxiques. Les úniques regles que té són la de l'apostrofació (que tanmateix no preveu els casos excepcionals) i la de les contraccions. És, doncs, un programa molt senzill.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. És precisament per la simplicitat, per la manca d'«intel·ligència», és a dir, pel fet de no tenir cap capacitat d'analitzar gramaticalment pel seu compte els textos que ha de traduir, que el programa resulta útil per als editors del diari, sobretot pel temps que això els permet d'estalviar. Ja que la seva «beneita» manera de procedir facilita que aquests, en qualsevol moment del procés de producció, puguin identificar immediatament per quin motiu el programa els serveix una mala traducció en un punt determinat, cosa que no succeiria si els proporcionés un producte més sofisticat, amb aberracions més difícils de diagnosticar i, doncs, de corregir.

Si l'explicació es considera correcta i prou completa: 1 punt.
Si l'explicació es considera correcta però no prou completa: 0'75 punts.
Si l'explicació no és incorrecta però es considera clarament incompleta: 0'5 punts.
Si l'explicació té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.3. a) (Vol dir que) la regla posa els apòstrofs cegament, sense tenir en compte les excepcions.
b) Sintagma que és irregular o aberrant des d'un punt de vista gramatical o semàntic.
c) (Es refereix a) la condició de ser fàcilment interpretables que tenen els resultats de la traducció. "Transparència" vol dir, aquí, "llegibilitat" o "interpretabilitat".
d) (Vol dir:) "no podríem evitar de (trobar-nos sempre…)". L'expressió, metafòrica, té un valor emfàtic, en presentar com una condemna per als editors allò que, en realitat, tan sols els resultaria molest o pesat.

Quatre respostes correctes: 1 punt.
Tres respostes correctes: 0'75 punts.
Dues respostes correctes: 0'5 punts.
Una resposta correcta: 0'25 punts.

1.4. Sigui com sigui és un connector concessiu, que en el context en què figura indica que allò que es diu en la seqüència que encapçala –una afirmació que respon a un coneixement segur de l'autor- és independent del que s'ha dit en la seqüència anterior, justament perquè el que s'ha dit en aquesta es presenta com una especulació insegura, indeterminada.
Doncs és, en principi, un connector consecutiu. En el context en què apareix no sembla tenir més paper que el d'introduir, com si es tractés d'una conclusió, la resposta que l'autor dóna a la pregunta (retòrica) que ell mateix ha formulat.

Però és un connector contrastiu (adversatiu) que en general indica oposició. En el cas que ens ocupa l'oposició apuntada entre les dues seqüències (que és de tipus concessiu) és molt feble, perquè tan sols respon a una pressuposició intuïtiva que, per si fos poc, és tot seguit desautoritzada per l'incís que fa: "precisament gràcies a aquesta simplicitat".

Si es donen explicacions correctes sobre els tres connectors: 1 punt.
Si només es donen explicacions correctes sobre dos connectors: 0'75 punts.
Si només es dóna una explicació correcta sobre un connector, però en les restants explicacions hi apareix algun element vàlid: 0'5 punts.
Si només es dóna una explicació correcta i les restants es consideren nul·les: 0'25 punts.

62. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. És una Espanya trista i decadent, perquè només viu de records i glòries del passat. És una Espanya que, obsedida per l'honor, envia a morir inútilment els seus fills, enlloc de preocupar-se que visquin bé. És una Espanya tràgica que l'únic que celebra són funerals i que, embogida, canta, quan el que hauria de fer és plorar. És una Espanya que ho ha perdut tot. És una Espanya tancada en ella mateixa, seguint la tradició de Castella, que no sembla capaç d'escoltar l'assenyada veu catalana del poeta.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. En l'estrofa penúltima el poeta adopta una actitud relativament positiva, en el sentit que sembla acceptar la possibilitat que la seva interlocutora, Espanya, acabi fent cas dels precs i bons consells que li dirigeix. Però l'actitud del poeta passa a ser, en la darrera estrofa, rotundament negativa, del tot escèptica, perquè Espanya, en definitiva, se li apareix com a absent, invisible, sorda, incapaç d'escoltar i entendre la seva veu. El canvi d'actitud potser respon a la voluntat del poeta de no fer-se il·lusions i potser, també, a la convicció que el seu crit tindrà més força i, doncs, serà més atès com menys esperançat es mostri.

Si el comentari es considera encertat i prou complet: 1 punt.
Si el comentari es considera encertat però no prou complet: 0'75 punts.
Si el comentari es considera encertat però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el comentari no és encertat però conté algun element aprofitable: 0'25 punts.

1.3. Una resposta completament correcta haurà d'incloure quatre expressions de les següents:
- T'han parlat *massa* –dels saguntins / i dels qui per la pàtria moren
- records i glòries –*només* de morts
- *Massa* pensaves –en ton honor
- i *massa poc* en el teu viure
- *tot* ho perderes
- no tens *ningú*.

Si la resposta inclou quatre (o més) expressions encertades: 1 punt.
Si la resposta inclou tres expressions encertades: 0'75 punts.
Si la resposta inclou dues expressions encertades: 0'5 punts.
Si la resposta inclou una expressió encertada: 0'25 punts.
[Es penalitzarà amb –0'25 punts per cada dues expressions clarament desencertades que s'incloguin en la llista (però el descompte no pot suposar nota global negativa a l'exercici).]

1.4. a) mor(t)
b) moren / morts / morta / mort / mortals / morissin
c) Perquè el tema de la mort, al qual es refereixen directament tots aquests mots, és associat pel poeta, d'una manera insistent i obsessiva, al tema de la decadència d'Espanya, que és central en el poema.

Resposta correcta a a): 0'25 punts.
Resposta correcta (completa) a b): 0'25 punts.
Resposta adequada, consistent i imaginativa a c): 0'5 punts.
Resposta pobra però no incorrecta a c): 0'25 punts.

63. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.
1.1. Les dues crisis corresponen a dos grans moments de la cultura humana. La crisi primera s'identifica amb la manca d'objectes de què patia l'home primitiu. Aquest hi donà resposta creant objectes de formes diverses que, en evolucionar al llarg dels mil·lennis, van fer que ell mateix s'anés civilitzant. La crisi segona s'identifica amb la fi d'aquest procés mil·lenari, és a dir, amb l'esgotament o la manca de sentit o de justificació, per a l'home actual, de les formes dels objectes de la cultura tradicional.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. Joan Miró, que com a artista contemporani devia ser molt sensible a la crisi de valors de la cultura artística tradicional, es pot comptar entre els que desitjaven retrobar la capacitat de creació puríssima, gairebé divina, dels homes primitius que van pintar les cavernes. És lògic, doncs, que des del seu punt de vista tot l'art tradicional amb què volia trencar s'interpretés com un procés de decadència de les cavernes ençà.

Si l'argumentació es considera encertada i del tot completa: 1 punt.
Si l'argumentació es considera encertada però no prou completa: 0'75 punts.
Si l'argumentació es considera no gaire encertada però sense defectes greus: 0'5 punts.
Si l'argumentació es considera desencertada però presenta elements salvables: 0'25 punts.

1.3. El títol es relaciona directament amb els dos darrers paràgrafs del text, en què es diu que l'art de la ceràmica, en voler retornar a la perduda puresa original per crear un món d'objectes i de formes d'acord amb la sensibilitat estètica actual, hauria de retrobar el joc dels quatre elements essencials –aigua, terra, foc i aire- que havien pensat, d'una manera que ara ens pot semblar lírica, plena de poesia, els filòsofs presocràtics grecs. «Lírica dels quatre elements» es refereix, en definitiva, al caràcter poètic que l'art renovat de la ceràmica compartiria amb el pensament presocràtic en la mesura que, com aquest, 'jugaria' amb els quatre elements essencials, partint d'ells com a materials bàsics i combinant-los lliurement per fabricar els seus objectes.

Si l'exposició es considera adequada, coherent i ben cohesionada: 1 punt.
Si l'exposició es considera adequada, però presenta algun defecte lleu de coherència i/o cohesió: 0'75 punts.
Si l'exposició, tot i ser adequada, té força defectes de coherència i/o cohesió: 0'5 punts.
Si l'exposició és en general inadequada, però presenta algun element salvable: 0'25 punts.

1.4. a) Vol dir que la raó per la qual l'home primitiu va crear les formes que va crear va ser la necessitat vital que tenia d'utilitzar els objectes corresponents.
b) *Mobiliar* vol dir literalment 'dels mobles', és a dir, 'dels objectes (instruments, estris, etc.) mòbils, no fixos'. *La nostra vella cultura mobiliar* es refereix, doncs, a la cultura artesana tradicional.
c) Les arts plàstiques són les que produeixen o reprodueixen volums i formes: l'escultura i la pintura, particularment.
d) Es refereix a la combinació o combinatòria dels quatre elements que van pensar els presocràtics, que tenia un caràcter harmoniós.

Quatre respostes correctes: 1 punt.
Tres respostes correctes: 0'75 punts.
Dues respostes correctes: 0'5 punts.
Una resposta correcta: 0'25 punts.

64. PAU 2005 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. El pare del narrador acostuma a pronunciar sentències, a través de les quals manifesta un bon sentit convencional i tendeix a queixar-se del món actual. Abans al narrador li agradava de discutir-hi, però ara que el veu poc prefereix no atabalar-lo. Avui el pare n'ha dit una, «tots tenim un preu», que ha portat el narrador, mentre viatjava cap a València, a fer una mena d'examen de consciència que, en sortir-ne força ben parat, l'ha obligat a preguntar-se de nou, a falta d'una resposta basada en l'experiència, quin devia ser el seu preu.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. a) Els poderosos sempre tenen les de guanyar i els humils les de perdre, etc.
b) Quan una persona depèn d'algú altre, no té gaire llibertat, etc.

Si el comentari de a) està ben expressat i és (prou) complet: 0'5 punts.
Si el comentari de a) està ben expressat però és incomplet: 0'25 punts.
Si el comentari de b) està ben expressat i és (prou) complet: 0'5 punts.
Si el comentari de b) està ben expressat però és incomplet: 0'25 punts.

1.3. a) traspuen: *suposen, donen a entendre, manifesten, destil·len,...*
b) rutlla: *funciona, va, marxa,...*
c) em ballava pel cap: *em tornava a la memòria, no se m'oblidava,...*
d) em sàpiga greu: *em dolgui, em requi, em pesi, em faci pena, m'empipi,...*

4 respostes correctes: 1 punt.
3 respostes correctes: 0'75 punts.
2 respostes correctes: 0'5 punts.
1 resposta correcta: 0'25 punts.

1.4. *en canvi*: Té valor adversatiu: indica que hi ha contrast o oposició entre el contingut de l'oració anterior i l'oració en què apareix. Possibles substituts: *però, tanmateix*.

doncs: Té valor consecutiu: indica que el contingut de l'oració en què apareix s'entén com a conseqüència lògica del contingut de l'oració anterior (o d'oracions anteriors). Possibles substituts: *per tant, per consegüent, en conseqüència.*

Tenint en compte que, per a cada ítem, cal donar dues respostes:
4 respostes correctes: 1 punt.
3 respostes correctes: 0'75 punts.
2 respostes correctes: 0'5 punts.
1 resposta correcta: 0'25 punts.

65. PAU 2005 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. Es pot pensar que el *big bang* es troba a l'origen de l'univers actual, sense que això exclogui que abans hi hagués hagut un univers amb una estructura diferent, o bé una esfera densa i petita que posteriorment s'hauria expandit. També es pot pensar que l'univers es va originar a partir del buit, però d'un buit que consistiria en energia no convertida en matèria. I encara hi ha qui creu que el *big bang* no és un moment inicial, sinó tan sols un punt peculiar en la història de l'univers.

Si el resum es considera correcte i prou complet: 1 punt.
Si el resum es considera correcte però no prou complet: 0'75 punts.
Si el resum es considera correcte però clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el resum té algun defecte greu però recull informació pertinent: 0'25 punts.

1.2. No, no es poden considerar hipòtesis científiques perquè, com apunta el text, les hipòtesis científiques han de ser tals que puguin ser provades o comprovades mitjançant algun procediment empíric, i no hi ha cap dels raonaments adduïts que compleixi aquesta condició (si més no, en l'estat actual de la ciència).

Si la resposta es considera correcta i prou completa: 1 punt.
Si la resposta es considera correcta però no prou completa: 0'75 punts.
Si la resposta es considera correcta però clarament incompleta: 0'5 punts.
Si la resposta té defectes greus però recull alguna idea acceptable: 0'25 punts.

1.3. "comprovar" –> *verificar*
"plantejar" –> *suscitar*
"intentar" –> *tractar de*
"esbrinar" –> *indagar*
"imaginar" –> *concebre*
"caminar" –> *anar*

6 o 5 respostes correctes: 1 punt.
4 respostes correctes: 0'75 punts.
3 respostes correctes: 0'5 punts.
2 respostes correctes: 0'25 punts.

1.4. a) "Pot ser" és una perífrasi verbal en què en verb modal *poder* modifica el que s'acostuma a considerar verb principal, en aquest cas *ser*. Una expressió equivalent fóra "és possible". "Potser", altrament, és un adverbi modal i, per tant, sintàcticament té molt poc a veure amb l'expressió anterior.
b) S'assemblen semànticament pel fet que tant l'una com l'altre indiquen 'possibilitat', que és un tipus de modalitat.

Si totes dues explicacions són correctes i es consideren completes: 1 punt.
Si totes dues explicacions són correctes, però només una es considera completa: 0'75 punts.
Si totes dues explicacions són correctes, però cap de les dues no es considera completa
o bé: *Si una explicació és correcta i es considera completa i l'altra és incorrecta: 0'5 punts.*
Si una explicació és correcta però es considera incompleta i l'altra és incorrecta: 0'25 punts.

.

66. PAU 2004 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. El farmacèutic apunta, amb una pistola, el narrador; aquest, acovardit, recorda una pregària d'infantesa. Però la pistola falla i el narrador es posa a riure com un boig, per reacció histèrica. Tot seguit, se sent marejat, està a punt de vomitar. L'assassí frustrat, emprenyat i nerviós, inspecciona la pistola; de sobte, aquesta se li dispara i de resultes mor el botxí enlloc de la víctima. El narrador es pregunta si l'ha salvat la providència divina: Déu també es pot amagar, ens diu, dins el canó d'una pistola.

1.2. No és altra cosa que la sobtada por de morir allò que provoca, en el narrador, una actitud religiosa regressiva, infantil, que ell mateix qualifica de devoció patètica i covarda. Un cop superat el tràngol, insisteix que el Déu a qui acaba de dirigir la pregària no és sinó el Déu de la seva infantesa: un Déu que no és un Déu d'amor sinó un Déu més aviat terrorífic, l'aranya còsmica". La consideració final sobre el Déu amagat en el canó d'una pistola es pot interpretar que té un regust irònic: el lector no pot creure's, en efecte, que el narrador se l'agafi seriosament, perquè l'entén com una mena d'acudit sobre la transcendència estrictament motivat per l'excepcional situació viscuda.

1.3. «racó polsós de la memòria»: expressió metafòrica
«riure com un boig»: comparació hiperbòlica
«onades de greix»: expressió metafòrica (i hiperbòlica)
«clavar una mirada»: expressió metafòrica
«el riure se m'escapava»: expressió metafòrica
«el tro de l'arma»: expressió metafòrica (i hiperbòlica)

[Nota: en proposar, com a solucions «pautades», aquestes sis expressions, no pretenem ser exhaustius (n'hi pot haver més) ni imposar dogmàticament que s'hagin de descriure exactament amb les figures o trops que aquí s'indiquen. El corrector tindrà un considerable marge de llibertat per avaluar, amb un criteri generós, les respostes amb què es trobi.]

1.4. patètica → deplorable, llastimosa, penible, commovedora, torbadora,…
sobtada → brusca, inesperada, imprevista,…
irritada → enrabiada, enutjada, empipada,…
furibunda → furiosa, colèrica, rabiosa, aïrada, irada, enfurismada,…
llefiscosa → viscosa, enganxosa, llepissosa, pegallosa,…

67. PAU 2004 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. Samsó és intrínsecament abúlic, apàtic, peresós. No té cap passió ni ambició i, com que tampoc és egoista, s'estima a si mateix tan poc com estima els altres: és, per tant, un misantrop perfecte. Tanmateix, la situació política a què es veu abocat el converteix, sense voler-ho, en un líder que tiranitza la resta de personatges. Tot passa com si la revolució hagués anestesiat la seva personalitat profunda. La seva psicologia, doncs, resulta finalment complexa, interessant i no gens fàcil d'explicar.

1.2. a) «Samsó és incapaç de convertir dos garbons en un violí»
«Samsó no extreu cap idea filosòfica de la seva resignada indigència»
«(Samsó) ignora que existeixi l'esforç humà de convertir l'horitzontal en perpendicular»
«No el mou (a Samsó) cap ambició, cap passió ni tampoc cap egoisme»
«(Samsó) no està tarat de misantropia»
«(Samsó) no aixecaria ni un bri d'herba en esclatar la revolució

[Nota: A aquests sis exemples, que semblen força fàcils de trobar, se n'hi podria afegir, segurament, algun altre. En el cas, improbable, que l'examinand n'addueixi un, o dos, no tingut o no tinguts en compte entre els sis, tocarà al corrector de decidir, segons el seu criteri, si el(s) considera vàlid(s).]

b) [No proposem pautes concretes de les glosses demanades. El corrector haurà de valorar, bàsicament, si l'examinand ha entès bé el significat dels dos exemples que hagi escollit i si és capaç de demostrar-ho redactant un text ben estructurat,]

1.3. «(i en trobar-s'hi el commouen vagues intencions subconscients de redempció)»
Es tracta d'un incís amb forma d'oració coordinada copulativa que trenca el fil de l'oració principal en què s'insereix a fi d'aportar un suplement d'informació, una precisió, sobre l'estat d'ànim de Samsó, subjecte implícit d'aquesta oració principal.

«(Nel n'és un exemple incontrovertible)»
Incís amb forma d'oració juxtaposada que literalment proposa un exemple individualitzat, amb nom propi, de la mena d'homes a què es refereix d'una manera genèrica l'oració principal.

«- i potser hauria calgut que l'autor ens expliqués aquesta reacció (no diem justifiqués) per tal de lliurar-nos alguna cosa més d'aquesta interessantíssima psicologia del revolucionari pervingut-»
Incís amb forma d'oració coordinada copulativa en què l'autor del text, en funció de crític de *La fam*, expressa reticència o reserva sobre el que fóra una certa insuficiència o manca de claredat explicativa de l'obra pel que fa a la psicologia del protagonista en tenir la reacció a què es refereix l'oració principal. En posar com a mer incís aquest element de crítica negativa, l'autor sembla restar-li importància: és com si ens volgués dir que una tal reserva crítica no afecta d'una manera important la seva valoració clarament positiva de l'obra.

«(no diem justifiqués)»
Incís amb forma d'oració juxtaposada que s'usa per cridar l'atenció del lector sobre la precisió d'un mot prèviament usat, indicant emfàticament que no cal confondre'l amb el que s'introdueix, negant-ne la validesa, en el mateix incís, ja que confondre un terme amb l'altre canviaria la intenció, i la radicalitat, de la crítica expressada.

[Nota: Recordeu que a l'examinand només se li demanen dues explicacions.]

1.4. indigència → pobresa, misèria, penúria,…
peresa → mandra, ganduleria, droperia, galvana, accídia,…
pusil·lanimitat → apocament, timidesa, poquedat, encongiment, indecisió,…
misantropia → insociabilitat, esquerperia, antropofòbia, aversió al gènere humà,…
passivitat → inacció, immobilitat, estatisme, inèrcia,…

68. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. a) El protagonista és l'únic personatge del qual es dóna una descripció (parcial) del seu aspecte físic, que serveix per designar-lo: és l'examinand «de pell especialment pàl·lida».
b) Altres recursos, de tipus narratiu, es refereixen al seu comportament en l'aula i al seu estat d'ànim en començar l'examen.

1.2. a) Els parèntesis es caracteritzen pel fet de marcar, en cada cas, un incís explicatiu que serveix per augmentar la informació relativa a un element precedent. Es pot dir que, en general, la informació aportada té a veure amb diversos sons o sorolls que es produeixen a l'aula.
b) Tots els parèntesis es poden substituir per guions.
c) En el cas del primer incís, que consisteix en una oració de relatiu, els parèntesis també es poden substituir per comes.

1.3. «Camina amb agilitat» Subjecte: L'examinand de pell especialment pàl·lida
«A cada un li dóna un munt de plecs de fulls grapats» Subjecte: L'examinador
«A mesura que avancen...» Subjecte: Dos dels examinands
(també acceptable: Els dos examinands)
«No els toquen fins que,...» Subjecte: Els alumnes
(també acceptable: Els examinands)
«Per tant, ja pot considerar-se aprovat» Subjecte: L'examinand de pell especialment pàl·lida

1.4. *augmenta* Sinònims: *creix, s'amplia, s'ageganta, s'amplifica, s'incrementa,...*
demana Sinònims: *prega, sol·licita, requereix, reclama,...*
minva Sinònims: *disminueix, baixa, es redueix, es rebaixa,...*
apaga Sinònims: *sufoca, extingeix, esmorteeix,...*
anuncia Sinònims: *diu, proclama, avisa,...*
acosta Sinònims: *apropa, atansa, aproxima, arrima,...*

69. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. §1r.: El desastre del *Prestige* ha posat de manifest que molts dels perills a què s'exposa la societat actual són conseqüència més o menys directa de l'activitat humana.
§2n.: Si no es controla el creixement permanent, també s'incrementaran els perills, els riscs, que comporta. Un estudi de l'IDES es proposa racionalitzar l'actual model de creixement.
§3r.: El dit estudi afirma que aquest model només analitza els factors productius com a positius, oblidant que tant es poden produir i distribuir els béns com els mals.
§4rt.: Continuar amb el sistema neoliberal és fer que els riscs es converteixin en problemes insolubles. L'única contrapartida possible és una política basada en la sostenibilitat.

1.2. "ha posat en evidència"; forma verbal sinonímica: *ha evidenciat, ha palesat, ha demostrat, ha mostrat,...*
" té en compte"; forma verbal sinonímica: *considera, atén,...*

1.3. consum −> *emprament*
distància −> *allunyament*
eina −> *instrument*
element −> *component*
exemple −> *exponent*
increment −> *augment*
naufragi −> *enfonsament*

1.4. "progrés": les cometes expressen reticència (es posa en dubte que tal progrés sigui possible, o que sigui veritablement un progrés);
"societat del risc": les cometes envolten, tot citant-la, una denominació recent, que se suposa encara no gaire coneguda del lector;
"tan important...distribució de mals": les cometes envolten una citació llarga de l'informe de l'IDES;
"distribució de mals": les cometes permeten de reprendre l'element informativament més novedós o destacat de la citació anterior.

70. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. [=X] Cervera és una població de frontera, amb institucions com l'estació, l'aduana i la policia que hi projecten reserva i fredor, i un cert misteri. Tothom hi va a la seva, tothom hi dissimula quin paper hi té. Vista des de fora, hom no hi comprèn res.
[=Y] Han intentat demostrar que la frontera que hi passa separa realment Catalunya i el Rosselló, cosa del tot falsa. Per això, han hagut de recórrer a un urbanisme artificial, que es manifesta en unes cases i uns teulats propis de la França profunda.

1.2. La política lingüística de l'Estat francès, que respon a una antiga i antiquada ideologia centralista, evidentement no ha respectat, com hauria de ser natural, el català com a llengua de cultura dels rossellonesos, ni tampoc ha sabut o ha volgut fer que aquests aprenguin a fons el francès estàndard, sinó que ha impulsat l'existència d'un *patois*, d'un parlar corrupte, interferencial, que no és ni carn ni peix. D'això n'ha resultat que a la gent del Rosselló els manqui un instrument lingüístic propi que resulti apte per desenvolupar-se culturalment, i aquesta mancança s'ha traduït per força, com assenyala Josep Pla, en una mediocritat i en una despersonalització generalitzades.

1.3. a) *Però* és una conjunció de coordinació adversativa que indica una relació de contrast entre el membre afectat per ella i el membre precedent. Aquesta relació de contrast no és excloent, la qual cosa vol dir que els dos membres poden coexistir per contraposats que es considerin els seus significats. Això es pot veure en els tres exemples proposats. Així, pel que fa al primer, interpretarem que la inconsciència de Portbou constitueix una diferència d'aquesta població respecte de Cervera que no és suficient per impugnar l'afirmació que totes les ciutats de frontera són una caixa tancada. Quant al segon, cal interpretar que el fet que els teulats de Cervera siguin francesos no modifica d'una manera determinant la condició essencialment catalana de la ciutat. Quant al tercer, l'entendrem en el sentit que la política lingüística francesa, per molt que comporti la corrupció del català (i que es contraposi, doncs, a la seva plena existència), no és suficient per causar-ne la mort definitiva.
b) «Tanmateix / Així i tot / Amb tot, a Portbou sembla haver-hi més inconsciència.»
També: «A Portbou, tanmateix / així i tot / amb tot, sembla haver-hi…»

«Tanmateix, a Cervera havien d'ésser diferents.»
També: «A Cervera, tanmateix, havien d'ésser diferents.»

«Tanmateix / Encara que les llengües, fins i tot […]corrupció, són dures de morir.»
[Nota: les solucions proposades no pretenen exhaurir totes les solucions correctes possibles. En últim terme, resta en mans del corrector de jutjar si les proposades per l'examinand són vàlides.]

1.4. venerables → honorables, respectables, benemèrites, distingides,…
visibles → manifestes, perceptibles, ostensibles, evidents, paleses, patents,…
separativa → separadora, divisòria, segregadora, segregativa,…
deliberada → intencionada, intencional, premeditada, conscient,…
inconcebible → increïble, impensable, extraordinària, fabulosa, fantàstica,…

71. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. El fet que la tragèdia de Shakespeare *Romeu i Julieta* sigui tan popular pot suscitar reserves, perquè això de ser "popular", avui, està desprestigiat. En un temps que l'amor es banalitza, l'intens idealisme de la peça ens pot conduir a protegir-nos, per cinisme o pudor, de la seva emotivitat. Però l'obra també parla d'odi i de mort, i de la trista pau que provoca el sacrifici dels dos joves amants. Una pau absurda i buida, com totes les que segueixen una guerra que mai no hauria d'haver començat.

1.2. *Romeu i Julieta* té elements que, en principi, foren propis d'una comèdia, en la mesura, notable, que l'obra reflecteix l'alegria de viure de la joventut, la qual es tradueix en una certa inconsciència i una decidida falta de respecte per les maleïdes convencions establertes pels adults. En la mesura, en definitiva, que els seus protagonistes transgredeixen, gairebé sense adonar-se'n, un tabú que, essent del tot injust i arbitrari, acabarà dictant el seu tràgic destí no pas d'una manera solemne sinó gràcies a una sèrie de casualitats i malentesos que, vistos per si mateixos, tenen molt de ridículs o de còmics. L'autor del text ens diu que és Shakespeare mateix qui millor ens ha fet veure que «no hi ha tragèdia sense comèdia», i probablement té molta raó.

1.3. Les oracions interrogatives són: «N'hi ha cap de justificable?» i «Però qui s'atreveix a dir que els sentiments adolescents no tenen tanta o més intensitat o grandesa que els dels adults?»
a) Les respostes per les quals previsiblement s'inclinaria l'autor són: «No, no n'hi ha cap, de guerra justificable» i «Ningú no s'atreveix a dir-ho».
b) L'autor no explicita les respostes perquè, d'acord amb els punts de vista que fa seus, de pacifista i de partidari dels adolescents, li semblen evidents per elles mateixes. Fins al punt que planteja les preguntes no pas com a preguntes reals, de reposta oberta, sinó com a preguntes retòriques que equivalen a asseverar una pressuposició negativa.

1.4. popular → coneguda, famosa, cèlebre,…
desprestigiada → desacreditada, poc considerada, poc reputada,…
condescendent → indulgent, benèvola, complaent, benigna, transigent,…
banal → vulgar, trivial, pedestre, insulsa,…
púdica → pudorosa, pudibunda, tímida,…

72. PAU 2003 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. Tema: Un camp d'extermini nazi.

Resum: a) En el camp se sabia que malalts i nens eren eliminats aspirant el gas del motor Diesel de camions. b) El protagonista no podia fer ni un sol gest de ràbia, si volia sobreviure. c) El recompte dels presos, aquell matí, va ser més curt. d) L'eliminació de presos no es va traduir, però, en un augment de les racions. e) S'esperaven nous presos, però alguns no arribarien perquè abans haurien mort en la rebel·lió del ghetto de Varsòvia.

Resposta correcta sobre el tema: 0'25 punts.
Resum que inclogui 5 idees importants ben expressades: 0'75 punts.
Resum que inclogui 3 o 4 idees importants ben expressades: 0'5 punts.
Resum que inclogui 2 idees importants ben expressades: 0'25 punts.

Nota: *Les 'idees importants' recollides per l'alumne no cal que coincideixin exactament amb les recollides en el resum proposat, el qual només pretén ser una resposta correcta, però no pas l'única solució possible.*

1.2. Que els malalts es curessin ràpidament vol dir que morien assassinats. Com que l'expressió significa el contrari del que literalment aparenta, és una ironia mordaç i tràgica o, més ben dit, un sarcasme. Com a recurs literari se justifica pel fet d'estar a l'alçada de l'horror descrit: fent-ne ús, l'autora dóna a entendre, també, que una mort ràpida podia ser, en aquelles terribles circumstàncies, un mal menor o, fins i tot, un alliberament.

Si l'explicació és coherent, està ben cohesionada i es pot considerar completa: 1 punt.
Si l'explicació és coherent i està ben cohesionada, però és incompleta: 0'5 punts.
Si l'explicació és pobra i defectuosa, però inclou algun element aprofitable: 0'25 punts.

1.3. "avalots": *aldarulls, disturbis, desordres, motins, revoltes, tumults,...*
"ratera": *trampa, parany, cep,...*
"premia": *pitjava, pressionava,...*
"delmava": *matava, occia, assassinava, exterminava, suprimia,...*
"dissortats": *desgraciats, malaurats, infeliços,...*

5 respostes correctes: 1 punt.
4 respostes correctes: 0'75 punts.
3 respostes correctes: 0'5 punts.
2 respostes correctes: 0'25 punts.

1.4. *Malgrat tot* és un connector discursiu de tipus concessiu que indica un contrast segons el qual el segon element connectat s'interpreta com una idea que es realitza superant la dificultat representada pel primer element. En el text és usat per donar a entendre que, encara que sembli mentida, la vida i el pas del temps segueixen el curs normal, quotidià, tot i que s'hagi assassinat un grup de presos: en el seu cas, doncs, es tracta d'un contrast ètic i estètic més que no pas real.

Si la caracterització genèrica és del tot correcta: 0'5 punts.
Si la caracterització genèrica és parcialment correcta: 0'25 punts.
Si el comentari sobre l'ús específic és del tot correcte: 0'5 punts.
Si el comentari sobre l'ús específic és parcialment correcte: 0'25 punts.

73. PAU 2003 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. *Estàndard*$_1$: és la llengua literària, que accepta una gran varietat estilística (cultismes, vulgarismes, etc.), fa còmoda la comunicació entre tots els membres de la comunitat i té un grau variable de convencionalisme. *Estàndard*$_2$ és la llengua dels mitjans de comunicació de massa orals i escrits. És la modalitat més neutra, no marcada temporalment, ni socialment, ni geogràficament. Es tracta d'un model sense divorci del codi parlat.

Si la caracterització de l'estàndard$_1$ *és correcta i prou completa: 0'5 punts.*
Si la caracterització de l'estàndard$_1$ *és correcta però no prou completa: 0'25 punts.*
Si la caracterització de l'estàndard$_2$ *és correcta i prou completa: 0'5 punts.*
Si la caracterització de l'estàndard$_2$ *és correcta però no prou completa: 0'25 punts.*

1.2. arcaisme m. Mot, forma, gir d'una llengua que ha caigut en desús.
neologisme m. Unitat lèxica nova, formalment o semànticament, creada en una llengua per les pròpies regles de formació de mots o manllevada a una altra llengua.
cultisme m. Mot manllevat tardanament a una llengua clàssica i que no ha sofert l'evolució dels mots hereditaris, sinó generalment sols una adaptació parcial.
vulgarisme m. Frase o expressió vulgar, usada pel vulgar.

4 definicions (prou) correctes: 1 punt.
3 definicions (prou) correctes: 0'75 punts.
2 definicions (prou) correctes: 0'5 punts.
1 definició (prou) correcta: 0'25 punts.

1.3. pròpia: *característica, específica, patrimonial,...*
dotada: *proveïda, equipada, adornada,...*
còmoda: *fàcil, avinent, accessible,...*
foragitada: *allunyada, apartada, proscrita,...*

4 respostes correctes: 1 punt.
3 respostes correctes: 0'75 punts.
2 respostes correctes: 0'5 punts.
1 resposta correcta: 0'25 punts.

1.4. a) *almanco*; sinònim: *almenys*.

resposta correcta i completa: 0'5 punts.
resposta correcta però incompleta (no donen el sinònim): 0'25 punts.

b) El primer ús és metalingüístic: *segell* apareix citat com a mot, en sentit literal, a títol d'exemple. El segon ús no és metalingüístic, encara que el mot apareix en sentit figurat; l'autor l'introdueix per donar prova d'allò mateix que està sostenint: que el mot ja no se sent com a pedant, que ja s'usa amb normalitat.

resposta correcta i completa: 0'5 punts.
resposta correcta però incompleta: 0'25 punts.

74. PAU 2003 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. L'amor virtuós: el cavaller, que és un gran senyor, estima la donzella, i aquesta se sent honorada, i seduïda, per l'alt rang social i el prestigi de l'amant. L'amor profitós: el cavaller és d'antic llinatge i vol seduir la donzella, amb regals, per interès. L'amor viciós: la donzella estima el cavaller pel seu propi plaer, i recíprocament.

3 definicions o caracteritzacions ben expressades: 1 punt.
2 definicions o caracteritzacions ben expressades: 0'5 punts.
1 definició o caracterització ben expressada: 0'25 punts.

1.2. La princesa riu, segurament, perquè Estefania expressa sense embuts i d'una manera graciosa la seva preferència per un amor que, tanmateix, no deixa d'anomenar 'viciós'. L'atreviment de la seva amiga, que sembla riure's dels valors de la moral tradicional tot expressant un parer propi de gent jove, la posa de bon humor perquè se'n sent còmplice.

Si l'explicació és adequada, coherent i està ben cohesionada: 1 punt.
Si l'explicació és adequada, però té defectes de coherència i de cohesió : 0'5 punts.
Si l'explicació no és adequada, però inclou algun element aprofitable: 0'25 punts.

1.3. "es mereix" −> *merita, s'ha guanyat, li pertoca, li correspon,...*
"es dóna" −> *s'esdevé, es produeix, succeeix, passa, s'acompleix, es compleix,...*
"juny" −> *justa, torneja, fa justes,...*
"em plau" −> *m'agrada, em satisfà, em complau, em cau bé, em captiva,...*
"cessa" −> *acaba, s'acaba, finalitza,...*
"decau" −> *llangueix, defalleix, s'esgota, es debilita, es degrada,...*

6 respostes correctes: 1 punt.
5 respostes correctes: 0'75 punts.
4 respostes correctes: 0'5 punts.
3 respostes correctes: 0'25 punts.

1.4. a) "-digué la princesa-"
"-digué Estefania-"
"Quan la princesa sentí així parlar Estefania, amb tanta gràcia, començà a riure i li passà bona part de la malenconia que tenia."
b) Aquests fragments corresponen a la veu del narrador, que situa els fets narrats en el passat.
c) La resta de fragments reprodueixen, en discurs directe, una conversa entre la princesa i Estefania.

a_1) *Si identifiquen correctament i exclusivament les cinc formes: 0'5 punts.*
a_2) *Si anoten correctament 3 o 4 formes, malgrat que hi hagi una anotació incorrecta: 0'25 punts.*
b) *Si la resposta és correcta: 0'25 punts.*
c) *Si la resposta és correcta: 0'25 punts.*

75. PAU 2003 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. a) Les coses entre les quals hem nascut i viscut no podem deixar de sentir-les, encara que les rebutgem. b) L'Estat, com la llengua o la religió, és una d'aquestes coses. c) Car és un sistema simbòlic que constitueix l'horitzó de la nostra consciència possible i, doncs, no pot ser pur objecte d'observació. d) Però darrerament l'Estat-Nació, amb la globalització i la localització, està entrant en crisi.

4 idees principals ben expressades:1 punt.
3 idees principals ben expressades: 0'75 punts.
2 idees principals ben expressades: 0'5 punts.
1 idea principal ben expressada: 0'25 punts.

1.2. L'acudit inicial i la dita gallega expressen un mateix tipus de contradicció: la que es dóna entre el rebuig d'una creença per la raó i la persistència, irracional, d'aquesta creença. Una contradicció molt semblant és vigent en relació amb l'Estat, que és el tema del text: per molt que el critiquem, té una força simbòlica tal que condiciona fortament, o determina, la nostra manera de pensar.

Si l'explicació és coherent, està ben cohesionada i es pot considerar completa: 1 punt.
Si l'explicació és coherent i està ben cohesionada, però no es pot considerar completa: 0'75 punts.
Si l'explicació té algun defecte de coherència o de cohesió, o bé no és completa:0'5 punts.
Si l'explicació té defectes de tot ordre, però recull elements encertats: 0'25 punts.

1.3. "bestiesa": *ximpleria, animalada, niciesa, neciesa,...*
"empremta": *marca, traça, influència, determinació,...*
"feu": *senyoria, domini, domini feudal, territori feudal,...*
"dèria": *mania, obsessió, ceba, idea fixa,...*

4 respostes correctes: 1 punt.
3 respostes correctes: 0'75 punts.
2 respostes correctes: 0'5 punts.
1 resposta correcta: 0'25 punts.

1.4. En fer ús de les formes de primera persona plural l'autor dóna a entendre que no parla a títol individual o particular, sinó en nom del col·lectiu de què formen part ell i els seus lectors. Dóna per suposat, doncs, que les seves idees són compartides per aquests, com si fossin evidents o indiscutibles. Com a procediment retòric, és una manera de cercar la complicitat del destinatari de l'argumentació a fi, segurament, de conduir-lo amb facilitat a acceptar-ne les conclusions.

Si el comentari és coherent, està ben cohesionat i es pot considerar complet: 1 punt.
Si el comentari és coherent i està ben cohesionat, però no es pot considerar complet: 0'75 punts.
Si el comentari té defectes de coherència o de cohesió, o bé és clarament incomplet: 0'5 punts.
Si el comentari té defectes de tot ordre, però recull algun element encertat: 0'25 punts.

76. PAU 2003 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.

1.1. Resum: El naufragi del *Cristina* només té un supervivent: el narrador. Agafat a un tauló, de sobte és xuclat molt endins i va a parar a un terra llefiscós. Un peix gros li ha trencat una cama. Recorda la seva mare, que, morint-se, li va recomanar que no pensés. El terra es mou enlaire i cau estabornit. Decideix agafar-se al tauló fins a la mort.

Si el resum és adequat, coherent i està ben cohesionat: 1 punt.
Si el resum és adequat, però té defectes de coherència i de cohesió: 0'5 punts.
Si el resum no és adequat, però inclou algun element aprofitable. 0'25 punts.
Nota: *El resum proposat només pretén ser una resposta correcta, però no pas l'única solució adequada possible.*

1.2. "bufarut": *ventada, cop de vent, ràfega, bufada,...*
"esma": *ànim, capacitat, instint,...*
"pendís": *pendent, baixada, rost,...*
"plantofada": *bufetada, clatellada, castanya,...*

4 respostes correctes: 1 punt.
3 respostes correctes: 0'75 punts.
2 respostes correctes: 0'5 punts.
1 resposta correcta: 0'25 punts.

1.3. "gemec", "crits", "gemec de trompa", "bramul", "bramuls i gemecs", "ronquera de pulmons vells i cansats".
Tant si designen expressions humanes com crits animals o sorolls del mar, tenen sempre un caràcter dolorós, inquietant, espantós. La seva presència, com la de molts altres elements d'un signe semblant (p.ex., la intensa negror, la llefiscositat del terra, el record de la mare ofegant-se, etc.), respon a la intenció de l'autora de crear un clímax terrorífic.

Si anoten correctament quatre ítems (o més): 0'25 punts.
Si el comentari és adequat, coherent i està ben cohesionat: 0'75 punts.
Si el comentari és adequat, però té defectes de coherència i cohesió: 0'5 punts.
Si el comentari no és adequat, però recull algun element encertat: 0'25 punts.

1.4. a) "no pensis!": imperatiu (negatiu), segona persona singular
b) "la fusta és més forta que l'aigua": indicatiu, tercera persona singular
"una fusta plana és més forta que tot": indicatiu, tercera persona singular

En el cas a) el present (d'imperatiu) respon al fet que la forma es troba en un fragment en discurs directe, en el qual es reprodueix literalment l'ús del temps present tal com va ser usat en la situació referida. En els casos b) el present usat té un valor atemporal o, més ben dit, omnitemporal, perquè apareix dins una màxima o sentència que se suposa vàlida en tot temps.

Si s'identifiquen correctament tres formes: 0'5 punts.
Si s'identifiquen correctament dues formes: 0'25 punts.

Si el comentari és pertinent i complet: 0'5 punts.
Si el comentari és pertinent, però incomplet: 0'25 punts.

77. PAU 2003 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.

1.1. El pitjor defecte de l'ensenyament gramatical és la manca d'uniformitat. La descripció de les llengües es basa en principis diferents, segons el tipus de llengua de què es tracti. Així, l'estudiant pot creure's que són sistemes de comunicació diferents, i això és fals, si més no quant a les llengües que s'ensenyen a l'escola. Si s'admet que l'ensenyament ha de proporcionar una intuïció general sobre el fet de llengua, el sistema actual és nefast.

Si el resum és adequat, coherent i està ben cohesionat: 1 punt.
Si el resum és adequat, però té algun defecte de coherència o de cohesió:0'75 punts.
Si el resum és adequat, però té força defectes de coherència i de cohesió: 0'5 punts..
Si el resum no és adequat, però inclou algun element aprofitable: 0'25 punts.
Nota: *El resum proposat només pretén ser una resposta correcta, però no pas l'única solució adequada possible.*

1.2. L'afirmació de Gabriel Ferrater és aparentment paradoxal, perquè juga amb el doble sentit del verb *saber*. Un sentit es refereix a un coneixement conscient, formulable en forma de regles: correspon a la mena de saber que una gramàtica pot proporcionar. L'altre sentit es refereix a un saber inconscient, a un automatisme o 'saber fer', que és el que una persona té quan diem que 'sap' parlar una llengua, i particularment la seva llengua materna. El que ha de fer la gramàtica de la nostra llengua, doncs, és ensenyar-nos a 'saber' (en el primer sentit) el que 'ja sabem' (en el segon sentit).

Si l'explicació és adequada, completa i coherent, i està ben cohesionada: 1 punt.
Si l'explicació és adequada i completa, però té algun defecte de coherència i/o de cohesió: 0'75 punts.
Si l'explicació és adequada, però incompleta, i té algun defecte de coherència i/o de cohesió: 0'5 punts.
Si l'explicació no és adequada, però inclou algun element aprofitable: 0'25 punts.

1.3. "manca": *falta, mancança, absència, carència,...*
"menes": *tipus, índoles, condicions, natures,...*

"mires": *intencions, finalitats, propòsits, objectius,...*

3 respostes correctes completes: 1 punt.
2 respostes correctes completes: 0'5 punts.
1 resposta correcta completa: 0'25 punts.

1.4. "tan ben travades com un munt de perdigons"
Es tracta d'una comparació el segon terme de la qual al·ludeix a una propietat (el fet que un munt de perdigons, com és sabut, de travat no ho és gens) que contradiu el que literalment es dóna a entendre, o es pressuposa, en el primer membre. Aquesta comparació comporta, doncs, una ironia, en la mesura que, gràcies al segon terme, diu de fet el contrari del que, gràcies al primer, insinua o promet. Com a bona ironia provoca que el lector, partícip del sentit de l'humor de l'autor, hi simpatitzi i es diverteixi.

Si la comparació és correctament represa en el quadern: 0'25 punts.
Si el comentari és adequat, coherent i està ben cohesionat: 0'75 punts.
Si el comentari és adequat, però té algun defecte de coherència o de cohesió: 0'5 punts.
Si el comentari no és adequat, però inclou algun element aprofitable: 0'25 punts.

78. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. (a) En aquesta carta adreçada a un metge a qui demana consell per guarir-se, (b,c) la narradora narra i descriu en primera persona un seguit d'esdeveniments i de calamitats que la menen a concloure que és una bruixa: la mort del marit, l'emmalaltiment sobtat l'endemà de negar una visita al fill, la visió del fill encara petit, la visió d'una pomera al bell mig del mar, etc.; (d) un món imaginari que la narradora no sap interpretar d'altra forma que atribuint-se poders de bruixeria.

4 idees ben expressades – 1 punt
3 idees ben expressades – 0.75 punts
2 idees ben expressades – 0.5 punts
1 idea ben expressada – 0.25 punts
Altrament – 0 punts

1.2. Respostes possibles:

A) *a trenc de dia*	*a punta d'alba, en aixecar-se el dia, a punta de dia*
B) *a caiguda de nit*	*a entrada de fosc, a la caiguda del dia, al capvespre*
C) *me n'han passades de tots colors*	*n'he vistes de tots colors, n'he passades de totes, n'he passades de verdes i de madures*
D) *visc sempre amb l'ai al cor*	*visc sempre amb un peu enlaire, visc sempre patint, estic sempre {expectant, en joli, en suspens}*

8 respostes correctes - 1 punt
7-6 respostes correctes - 0.75 punts
5-4 respostes correctes – 0.5 punts
3-2 respostes correctes – 0.25 punts
Altrament – 0 punts

1.3.
goso – gosar . Atrevir-se, tenir el coratge suficient per a fer alguna cosa
barrinat – barrinar. Rumiar, meditar, pensar
esparverada – esparverar. Esverar granment

També s'ha de considerar correcte si l'estudiant contesta que els dos últims mots es poden trobar al diccionari en forma adjectival: *barrinat, esparverat.*

Si les tres formes de diccionari són correctes – 0.25 punts
Altrament - 0 punts
Per cada definició correcta – 0.25 punts

1.4. Respostes possibles:

A) *vergonyosa <u>de mena</u>*	exagerada de mena, espavilada de mena
B) *esverada <u>com una gallina</u>*	eixelebrada com una gallina, esvalotada com una gallina, poruga com una gallina
C) *forta <u>com un cavall</u>*	robusta com un cavall, alta com un cavall

6 respostes correctes - 1 punt
5 respostes correctes - 0.75 punts
4 respostes correctes – 0.5 punts
3 respostes correctes – 0.25 punts
Altrament – 0 punts

79. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. (a,b) El tema del text és exposar algunes mesures higienicosanitàries, de les quals es té coneixement, que es posaren en pràctica durant l'epidèmia de pesta de1820. (c) Al primer paràgraf s'exposa el concepte d'epidèmia. (d) Al segon paràgraf s'esmenta el coneixement que tenim de la situació sanitària de l'illa a la qual es fa referència al segle XIX. (e) Del tercer al cinquè es dóna informació referent al contingut de bans de l'època i de mesures diverses de control.

5 idees ben expressades – 1 punt
4 idees ben expressades - 0.75 punts
3 idees ben expressades - 0.5 punts
2 idees ben expressades - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.2.

A) *flagell* Càstig
B) *afectes* Afectats
C) *bans* Disposició, ordre, edicte
D) *llatzerets* Centre o establiment destinat a l'observació de persones que poden patir epidèmies o ser transmissores de malalties endèmiques

4 definicions correctes – 1 punt
3 definicions correctes – 0.5 punts
2 definicions correctes – 0.25 punts
Altrament – 0 punts

1.3. El text original parteix d'un primer paràgraf introductori, de caràcter general, i en paràgrafs successius es presenta informació cada vegada més específica. El canvi d'ordre de paràgrafs que es proposa no és possible, per tal com resultaria incomprensible començar amb un paràgraf en què es parlés de bans i de mesures preventives, de no se sap de quin tipus, que després es passés a parlar de pràctiques higièniques al segle XIX i que, en tercer lloc, amb caràcter general, es parlés dels mals que avui pateix la humanitat. Hi ha també indicis gramaticals que ho fan impossible.

Si la resposta és correcta - 1 punt
Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.4. Respostes possibles:

Segon paràgraf: *Així, Tenint en compte aquests factors cal dir que...*
Tercer paràgraf: *Concretament, En efecte, D'una banda*
Quart paràgraf: *Més específicament*, *D'altra banda*

3 respostes correctes – 1 punt
2 respostes correctes – 0.5 punts
Altrament – 0 punts

80. PAU 2002 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. (a) El tema del text és el concepte mateix d'assaig. (b,c) Inspirant-se en un vers d'Ausiàs Marc, J. Fuster analitza el valor semàntic de cadascuna de les paraules que componen aquest vers, i insisteix en els idees de *temptativa, originar-se* i *confiar*. (d,e) En el darrer punt destaca la provisionalitat de l'assaig, característica que el distingeix d'altres gèneres i que alhora és necessària per assolir una comprensió del tema objecte de reflexió.

5 idees ben expressades - 1 punt
4 idees ben expressades - 0.75 punts
3 idees ben expressades - 0.5 punts
2 idees ben expressades - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.2. Respostes possibles:

macerada	*utilitzada, gastada, ablanida, manipulada*
gosaríem	*ens atreviríem, fruiríem, ens arriscaríem*
reeixir-hi	**tenir-hi èxit, sortir-ne airós, sortir-se'n**
desistiment	*renúncia, abandonament, rebuig*

4 respostes correctes – 1 punt
3 respostes correctes – 0.75 punts
2 respostes correctes – 0.5 punts
1 resposta correcta – 0.25 punts

1.3. Aquests tipus de textos tenen la seva raó d'existir en una esperança, però també poden constituir, a diferència de l'assaig, obres acabades (amb conclusions i desenllaç).

Si la resposta és correcta - 1 punt
Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.4.

a) Perquè entén que el mot *esperança* ha estat usat abusivament pels escriptors romàntics i ell vol remarcar la idea de la seguretat que allò que desitgem ha de realitzar-se.
b) Perquè l'assaig, per definició, no acaba mai, es redueix al pur procés de buscar, d'esbrinar, de fer hipòtesis o de desfer-ne.

2 respostes correctes – 1 punt
1 resposta correcta – 0.5 punts

81. PAU 2002 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. (a) Aquest text és una reflexió sobre els senyals de la natura i la seva vàlua com a (bio)indicadors de l'estat dels ecosistemes i la seva evolució. (b) En el segon paràgraf l'autora esmenta diverses tradicions populars indicadores de certs moments estacionals importants. (c) En aquest mateix paràgraf i en els següents se centra l'atenció en certs (bio)indicadors o senyals de la desaparició d'espècies com a resultat directe de la humanització de la natura.

3-4 idees ben expressades – 1 punt
2 idees ben expressades – 0.5 punts
1 idea ben expressada – 0.25 punts
Altrament – 0 punts

1.2. Celebracions tradicionals, no necessàriament de naturalesa religiosa, que van molt lligades al saber popular.

Si la resposta és correcta - 1 punt
Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.3. Un bioindicador és un senyal de la natura que dóna informació relativa a l'estat dels ecosistemes i la seva evolució, i també relativa als efectes de l'activitat humana sobre el medi.

Definició correcta – 0.5 punts
Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts

Al segon i tercer paràgrafs s'esmenten diversos bioindicadors propis del saber popular.

Si s'enumeren correctament 4 bioindicadors – 0.5 punts
Altrament - 0 punts

1.4. Significa que, si bé l'estudi monitoritzat d'espècies comunes (com les corresponents a les granotes, les papallones, els bolets, etc.) té interès, alhora és símptoma de la degradació del medi.

Si la resposta és correcta - 1 punt
Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

82. PAU 2002 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. (a) El tema del text és el paper dels científics a la societat. (b) En el primer paràgraf E. Casassas se centra en la condició del científic, segons la concepció platònica de filòsof. (c) En el següent paràgraf l'autor esmenta que en iniciar-se el segle XX hom bàsicament valora els aspectes positius de la ciència. (d) En el tercer esmenta alguns perills associats amb avenços científics. (e) En el darrer alerta de les opinions tendencioses que alguns científics volen transmetre.

5 idees ben expressades - 1 punt
4 idees ben expressades - 0.75 punts
3 idees ben expressades - 0.5 punts
2 idees ben expressades - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.2. Es refereix a les persones de pensament just, que no es trasbalsen per opinions, esdeveniments o circumstàncies de cap mena.

Si la resposta és correcta - 1 punt
Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.3. Respostes possibles:

- Expressió sinònima

A)	*cabal de coneixements*	conjunt
B)	*capacitat presumible*	que hom pot suposar
C)	*estadant principal*	inquilí

- Expressió antònima

D)	*home comú*	excepcional, original
E)	*activitat neutra*	negativa, condicionada
F)	*implicacions ètiques*	amorals, immorals

6 respostes correctes – 1.5. punts
5 respostes correctes – 1.25 punts
4 respostes correctes – 1 punt
3 respostes correctes – 0.75 punts
2 respostes correctes – 0.5 punts
1 resposta correcta – 0.25 punts

1.4.

El filòsof pot esdevenir un bon polític per tal com ...

- és un individu que sol assolir un grau pregon de comprensió del món que l'envolta

Si la resposta és correcta – 0.5 punts
Altrament 0 punts

83. PAU 2001 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. (a) El tema central del text és el concepte mateix de ciència. (b,c) Es planteja la necessitat de fonamentar els conceptes i principis generals de la ciència en el marc d'un discurs filosòfic per tal d'assolir una comprensió profunda dels fets. (d,e) Es planteja la necessitat de jutjar una disciplina científica, segons un criteri empíric, pel conjunt de fets observables que prediuen, i també, segons un criteri lògic, per la seva coherència interna d'acord amb un sistema general de principis.

5 idees ben expressades - 1 punt
4 idees ben expressades - 0.75 punts
3 idees ben expressades - 0.5 punts
2 idees ben expressades - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.2. Les afirmacions que es desprenen del text són la a) i la b).

2 respostes correctes - 1 punt
1 resposta correcta - 0.5 punts
Altrament - 0 punts

1.3. Significa que una ciència no és un conjunt de fets, sinó un conjunt de principis o proposicions que descriuen i expliquen les observacions i que són coherents entre si.

Si l'explicació és correcta i està ben expressada - 1 punt
Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.4. Respostes possibles:

A) *(concepte) fecund* - *improductiu, no predictiu, estèril*
B) *(criteri) empíric* - *lògic*
C) *(lleis) generals* - *particulars*
E) *lliures (creacions)* - *controlades, condicionades*

4 respostes correctes - 1 punt
3 respostes correctes - 0.75 punts
2 respostes correctes - 0.5 punts
1 resposta correcta - 0.25 punts

84. PAU 2001 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. (a) El títol es justifica a partir de l'intent de l'autor de trobar connexions entre l'obra artística (escultòrica) de Chillida i l'obra literària que l'ha influït més directament. (b) En el text aquesta influència se centra en alguns autors del Romanticisme alemany, especialment Goethe, Hölderlin i Novalis. (c,d) Respecte a Goethe es destaca no només l'obra literària sinó també les seves idees científiques, que han determinat la inquietud de Chillida pel color.

4 idees ben expressades - 1 punt
3 idees ben expressades - 0.75 punts
2 idees ben expressades - 0.5 punts
1 idea ben expressada - 0.25 punts

1.2.

A) *pervivència visible*	*manifestació*
B) *substrat*	*pòsit*
C) *exegesi*	*explicació*
D) *corporeïtat*	*forma*

4 respostes correctes - 1 punt
3 respostes correctes - 0.75 punts
2 respostes correctes - 0.5 punts
1 resposta correcta - 0.25 punts

1.3. Significa que la passió de Chillida pel Romanticisme alemany arriba fins al punt que aquest corrent ha determinat la seva manera de parlar i el seu pensament.

Alternativament: La passió de Chillida pel Romanticisme alemany es percep en el fet que fins i tot assigna color a les paraules i als conceptes.

Si l'explicació és apropiada i està ben expressada - 1 punt
Si l'explicació és aproximada i està ben expressada - 0.5 punts
Si la resposta reflecteix bàsicament una capacitat expressiva adequada - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.4. Les afirmacions que es fan al text són:
a) al segon paràgraf
b) al tercer paràgraf

2 afirmacions identificades i localitzades - 1 punt
1 afirmació identificada i localitzada - 0.5 punts
Altrament - 0 punts

85. PAU 2001 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1.

A) *bon natural*	*tarannà bondadós*
B) *astorat*	*espantat*
C) *a batzegades*	*sobtades*
D) *xarones*	*de mal gust*
E) *ingrats*	*desagraïts*
F) *tostemps*	*sempre*

6 respostes correctes - 1 punt
5 respostes correctes - 0.75 punts
4 respostes correctes - 0.5 punts
3 respostes correctes - 0.25 punts
menys de 3 respostes correctes - 0 punts

1.2.
a) La resposta pot ser simplement: "brogit va de paraules",
o bé: "xerrades difuses, produïdes a batzegades, i tumultuoses, enraonies temeràries, decisions ignorants, bromes xarones i grolleres, brogit va de paraules".

b) Acció de conversar, d'entretenir-se enraonant.

2 respostes correctes - 1 punt
1 resposta correcta - 0.5 punts
Si les respostes no són completament correctes, però mostren la capacitat expressiva de l'alumne - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.3.

C) *xerrada : conversa*

Si la resposta és correcta - 1 punt
Altrament - 0 punts

1.4. Una manera possible d'explicar el significat de la frase és la següent:

Zadig havia après que és millor ser humil, discret i moderat, perquè l'estima d'un mateix, quan és provocada pels altres, pot ser el desencadenant d'un gran trasbals.

Si la resposta és correcta - 1 punt
Si el contingut de la resposta només és parcialment acceptable, però reflecteix capacitat expressiva - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

86. PAU 2001 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. (a) El tema del text és l'enaltiment de la paraula, com a font d'inspiració de la creació poètica. (b) Al primer paràgraf l'autor afirma que el poema no neix de cap factor extern. (c) La idea del segon paràgraf és que el mot, qualsevol mot, actua com a força interna causant de la inspiració. (d) Al tercer i al quart, hom afirma que el mot és la força dinamitzadora en la formació del vers, expressió de l'emoció pel ritme. (e) Finalment, quan el poema es compon, la fase d'inspiració decreix.

5 idees ben expressades - 1 punt
4 idees ben expressades - 0.75 punts
3 idees ben expressades - 0.5 punts
2 idees ben expressades - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.2. Respostes possibles:

A) *el comú dels lectors* — *la gran majoria dels lectors*
B) *única màgia no deceptiva* — *únic màgia que no enganya*
C) *deu ensems de la poesia, de la dansa i de la música - font alhora de ...*
D) *és ja en minva* — *ja disminueix*

4 respostes correctes - 1 punt
3 respostes correctes - 0.75 punts
2 respostes correctes - 0.5 punts
1 resposta correcta - 0.25 punts

1.3. Les afirmacions que són certes, referides al text, són la b) i la c).

Si la resposta és completament correcta - 1 punt
Si la resposta només és parcialment correcta - 0.5 punts
Altrament - 0 punts

1.4.
a) *en realitat* introdueix un aclariment del que s'ha dit anteriorment
car introdueix la raó o causa d'allò que s'ha dit anteriorment

b) *en realitat - de fet, efectivament*
car - ja que, perquè

4 respostes correctes - 1 punt
3 respostes correctes - 0.75 punts
2 respostes correctes - 0.5 punts
1 resposta correcta - 0.25 punts

87. PAU 2001 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. Els conceptes que millor representen les idees bàsiques del text són:
- canvi: els equilibris socials evolucionen i es produeixen canvis en l'estructura familiar
- falta d'estructures col·lectives, de memòria comuna, de tradició, de cohesió social
- facilitat de penetració de mecanismes de comunicació
- revisió de referents

Si s'expressen correctament les 4 idees principals - 1 punt
Si s'expressen correctament 3 idees - 0.75 punts
Si s'expressen correctament 2 idees - 0.5 punts
Si s'expressa correctament 1 idea - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

1.2.

a) *memòria comuna*	- 4) *referents col·lectius*
b) *cohesió social*	- 3) *unió entre els individus*
c) *nous mecanismes de comunicació*	- 1) *possibilitats tecnològiques innovadores*
d) *mitologia*	- 2) *conjunt de faules*

4 parelles correctes - 1 punt
3 parelles correctes - 0.75 punts
2 parelles correctes - 0.5 punts
1 parella correcta - 0.25 punts

1.3.

primer buit:	*substitució*	- 0.5 punts
segon buit:	*arrelada*	- 0.5 punts

1.4. L'afirmació correcta és a). Justificació: Lídia en la seva intervenció comenta que la tecnologia moderna, la fotografia i el cinema, propicien la mitologia particular.

Si la resposta i la justificació són correctes - 1 punt
Si només es dóna la resposta a), sense justificació - 0.25 punts
Si es dóna una resposta inadequada, però la justificació és explicada d'una manera coherent - 0.25 punts
Altrament - 0 punts

88. PAU 2001 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

1.1. Les idees que han de quedar reflectides en el resum són:

(a) Existeixen una sèrie de paral·lelismes entre el llenguatge i la biologia. (b) Primer, la qüestió de la gènesi és oberta en ambdós casos. (c) Segon, llenguatge i espècies biològiques canvien. (d) Tercer, en ambdós àmbits l'existència de variació és la motivació per al canvi.

4 idees ben expressades - 1 punt
3 idees ben expressades - 0.75 punts
2 idees ben expressades - 0.5 punts
1 idea ben expressda - 0.25 punts

1.2.

A) *inviable*	- *impossible*
B) *gratuït*	- *injustificat*
C) *incògnita*	- *desconeguda*
D) *propagant-se*	- *estenent-se*
E) *monolítiques*	- *uniformes*
F) *paràmetres*	- *factors*

6 parelles correctes - 1 punt
5 parelles correctes - 0.75 punts
4 parelles correctes - 0.5 punts
3 parelles correctes - 0.25 punts
menys de 3 parelles - 0 punts

1.3. L'única afirmació que es fa al text és la b); al final del segon paràgraf - 1 punt
Si només s'identifica l'afirmació, sense la localització - 0.5 punts
Altrament - 0 punts

1.4.
a) Perquè les dades de què hom disposa no permeten inferir cap conclusió a favor de la monogènesi o la multigènesi lingüística.

b) Quan les diferències entre una llengua i una altra són prou importants.

2 respostes correctes - 1 punt
1 resposta correcta - 0.5 punts
Altrament - 0 punts

89. PAU 2000 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.1. Les idees que cal que s'expressin al resum són les següents:

a) Al primer paràgraf s'introdueix una trobada entre Tischbein i Goethe, i es descriu l'entorn de la casa de Goethe. b) A continuació, s'inicia una conversa entre aquests dos personatges en la qual el segon expressa els seus sentiments i les seves impressions de la natura. c) En aquestes reflexions es fa una exaltació de la Natura, entesa com a mitjà per a conèixer els homes, i d) s'hi comenta l'estreta relació entre poesia i ciència.

4 idees ben expressades - 1 punt
3 idees ben expressades - 0.75 punts
2 idees ben expressades - 0.5 punts
menys de 2 idees - 0 punts

1.2.

salvatge i impenetrable	feréstec i inaccessible
musculós i retort	fort i tortuós
estreta i fecunda	íntima i fructífera

3 parelles ben seleccionades d'adjectius - 1 punt
2 parelles - 0.5 punts
1 parella - 0.25 punts

1.3.

morbidesa - qualitat de mòrbid, malaltís, delicat; c)
macilència - qualitat de macilent, trist, pàl·lid; d)

2 significats identificats correctament - 1 punt
1 significat identificat correctament - 0.5 punts

1.4. Les afirmacions que són certes són la b) i la c).

si s'identifiquen correctament les dues afirmacions - 1 punt
si només s'identifica una de les afirmacions - 0.5 punts

90. PAU 2000 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.1. Les idees que cal que s'expressin al resum són les següents:

a) Al text es fa referència a la relació que hi ha hagut en la història de l'evolució entre canvis ecològics, modificacions biològiques i canvis fisiològics. b) Es distingeix entre hominització i humanització, la qual sorgeix a partir de les adquisicions culturals. c) Es destaca la lentitud d'aquests canvis, en els quals l'atzar contribueix a la formació d'homínids i el raonament a la formació d'humans.

4/3 idees ben expressades - 1 punt
2 idees ben expressades - 0.5 punts
menys de 2 idees - 0 punts

1.2.
hominització - procés evolutiu pel qual el primat homínid adquirí els trets pròpiament humans. Dit altrament: procés evolutiu pel qual els primats adquiriren trets biològics i fisiològics humans.
humanització - acció d'humanitzar, l'efecte. Dit altrament: procés pel qual l'homínid es féu home per la seva capacitat transformadora de la realitat.

2 definicions adequades en el contingut i en la formulació - 1 punt
1 definició adequada en el contingut i en la formulació - 0.5 punts
cap definició ben formulada - 0 punts

1.3. L'única afirmació que es fa al text és la b). Localització: a meitat i final del primer paràgraf.

si la resposta i la localització són correctes - 1 punt
si només es dóna la resposta b), sense localització - 0.25 punts
altrament - 0 punts

1.4. Si hom ordenés els paràgrafs de la manera que es proposa apareixerien diversos problemes de coherència textual:

- "aquest llarg camí" [tercer paràgraf]- no estaria justificada la presència de l'adjectiu demostratiu.
- "totes aquestes adquisicions" [segon paràgraf]- la presència del demostratiu també requereix que en el discurs immediatament anterior s'hagin enumerat determinades adquisicions, que no s'esmenten en el paràgraf tercer.
- "les adquisicions biològiques i culturals" [primer paràgraf]- l'ús de l'article definit en comptes de l'adjectiu demostratiu suggeriria que es fa referència a adquisicions distintes de les mencionades en els paràgrafs tercer i segon.

3 fenòmens detectats i comentats - 1 punt
2 fenòmens detectats i comentats - 0.5 punts
altrament - 0 punts

91. PAU 2000 · Setembre · Sèrie 6 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Vegeu el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació", especialment l'apartat "Descompte per faltes [Comprensió i reflexió lingüística]".

DESCOMPTE PER FALTES [COMPRENSIÓ I REFLEXIÓ LINGÜÍSTICA]

- **Si són de sintaxi, de morfologia o de lèxic, 0.25 punts fins a un màxim de 2 punts.**
- **Si són d'ortografia, 0.1 punts fins a un màxim de 2 punts.**
- **Les faltes repetides només descompten punts una vegada.**
- **Si les faltes són en les respostes curtes de les preguntes de comprensió i de reflexió lingüística (p.e. donar un sinònim, omplir un buit en una estructura, cercar un antecedent a un pronom, donar un connector en un registre determinat, etc.), la resposta serà invalidada. En les respostes llargues es descomptarà segons els criteris anteriors.**

1.1. Les idees que cal que s'expressin al resum són les següents:

Estructura del text: El text comença amb un paràgraf en tercera persona en què es descriu els preparatius d'una persona abans d'iniciar l'acte d'escriure. Els tres paràgrafs següents, en primera persona, constitueixen l'escrit, una carta, adreçat a una persona estimada. El darrer paràgraf torna a situar-se en la descripció de les actituds de l'escriptor.
Generosa. El primer paràgraf no dóna informació respecte a qui escriu. En el tercer i quart paràgrafs es troben trets morfològics que suggereixen que l'emissor és un home i el destinatari una dona. El cinquè paràgraf, però, suggereix que l'escriptor és una dona i que a la carta pot estar suplantant un home.

2 parts ben contestades - 1 punt
1 part ben contestada - 0.5 punts
resposta deficient en totes dues parts - 0 punts

1.2.
escolant-se - escolar-se. Passar per un lloc estret.
esvaint-se - esvair-se. Desaparèixer, dissipar.
envaeixi - envair. Entrar i ocupar.

3 respostes correctes - 1 punt
2 respostes correctes - 0.5 punts
1 resposta correcta - 0.25 punts

1.3.

xafogosa - sufocant
febrosament - febrilment
agradós - afable
suau - dolç
flonja - blana

5 parelles correctes - 1 punt
4 parelles correctes - 0.75 punts
3 parelles correctes - 0.5 punts
menys de 3 parelles - 0 punts

1.4. Són certes les afirmacions a) i b), les quals s'infereixen de la lectura dels paràgrafs tercer i quart.

si la resposta i la localització són correctes - 1 punt
si només es dóna com a resposta a) i b), sense localització - 0.5 punts
altrament - 0 punts.

92. PAU 2000 · Setembre · Sèrie 6 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.1. Les idees que cal que s'expressin en la justificació del títol són les següents:

a) Aquest text és una reflexió sobre el concepte de poesia i la seva pervivència. b) El mateix títol és objecte de reflexió, per tal com en les primeres línies l'autor comenta el doble significat, temporal i additiu, de *La poesia, encara.* c) Martí i Pol defensa que es parli de poesia i que es miri de definir què és la poesia. d) Tot seguit comenta els punts que tenen en comú les definicions de Brossa i de Shelley, i el sentit de les paraules de Hierro.

4 idees ben expressades - 1 punt
3 idees ben expressades - 0.75 punts
2 idees ben expressades - 0.5 punts
menys de 2 idees - 0 punts

1.2.

a) *estar-se de*	*abstenir-se*
b) *una pila*	*un munt*
c) *congènita*	*innata*

d) *contingència* *eventualitat*
e) *incitar* *esperonar*

5 parelles correctes - 1 punt
4 parelles correctes - 0.75 punts
3 parelles correctes - 0.5 punts
menys de 3 parelles - 0 punts

1.3. L'única resposta correcta és la b) - 1 punt

1.4. La resposta correcta és la b). Justificació: Al text l'autor es proposa analitzar el sentit de la poesia i la pervivència del fenomen poètic en el tombant de segle. (En aquesta anàlisi l'autor destaca les similituds entre definicions diverses de diferents autors).

si la resposta i la justificació són correctes - 1 punt
si només es dóna la resposta b), sense justificació - 0.25 punts
altrament - 0 punts

93. PAU 2000 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.1. Les idees que cal que s'expressin al resum són les següents:

a) L'autora narra alguns aspectes del bloqueig de Leningrad per part dels alemanys l'any 1941. b) La història se centra en les experiències viscudes per l'Alexandra Koss quan era una nena. c) Es comenta la importància que per a la protagonista va tenir la lectura per tal de fer front a les adversitats externes. d) En el punt final es comenta el valor simbòlic del *Quixot* com a model literari i com a model de salvació enfront del bloqueig.

4 idees ben expressades - 1 punt
3 idees ben expressades - 0.75 punts
2 idees ben expressades - 0.5 punts
menys de 2 idees - 0 punts

1.2.
enterques - encarcarades
m'arrapava - m'aferrava
fatxendes - presumptuosos
s'encaraven - s'enfrontaven

4 parelles correctes - 1 punt
3 parelles correctes - 0.75 punts
2 parelles correctes - 0.5 punts
menys de 2 parelles - 0 punts

1.3.
El fragment del text que expressa el fet desencadenant de la frase a) és:

"Grups de nois i noies van marxar als boscos del voltant per tallar la llenya dels arbres."

o, alternativament,

> "Grups de nois i noies van marxar als boscos del voltant per tallar la llenya dels arbres. Amb les mans enterques i els rostres congelats, s'enfrontaven al nevàs, al fred urent i a les bombes dels alemanys."

El fragment del text que expressa el fet desencadenant de la frase b) és:

> "L'Alexandra Koss tenia vuit anys quan, un dia, la mare li va fer un regal."

o, alternativament,

> "L'Alexandra Koss tenia vuit anys quan, un dia, la mare li va fer un regal. Entre la paperassa que havien salvat del foc hi havia un vell llibre, relligat de pell i amb il·lustracions al carbó."

El fragment del text que expressa el fet desencadenant de la frase c) és:

> "L'Alexandra trobava en el *Quixot* les raons d'un món irracional i absurd, les claus per a entendre què significa un setge en una ciutat moderna."

o, alternativament,

> "Com Puixkin, com Malaiovski, com Dostoievski, l'Alexandra trobava en el *Quixot* les raons d'un món irracional i absurd, les claus per a entendre què significa un setge en una ciutat moderna. Tots els soldats eren el Quixot."

Si s'extreuen correctament els tres fragments - 1 punt
Si s'extreuen correctament dos fragments - 0.75 punts
Si només s'extreu correctament un fragment - 0.5 punts
Si no se n'extreu cap - 0 punts

1.4. La resposta correcta és la c). Justificació: El text explica com l'Alexandra Koss va salvar-se de morir de tristesa durant el bloqueig de Leningrad llegint i identificant-se amb el personatge del Quixot.

Si la resposta i la justificació són correctes - 1 punt
Si només es dóna la resposta c), sense justificació - 0.25 punts
Altrament, 0 punts

94. PAU 2000 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.1. Les idees que cal que s'expressin al resum són les següents:

a) L'autor planteja l'existència de dos processos destinats a la millora genètica: la genètica clàssica i l'enginyeria genètica. b) Si bé la primera comporta canvis en les plantes i en el medi on creixen les plantes, la segona pretén modificar dirigidament les plantes sense introduir canvis ni agressions en el medi ambient. c) L'autor esmenta els èxits més importants de la millora genètica tradicional i d) comenta les etapes crítiques en la recerca en el camp de l'enginyeria genètica.

5/4 idees ben expressades - 1 punt
3 idees ben expressades - 0.75 punts
2 idees ben expressades - 0.5 punts
menys de 2 idees - 0 punts

1.2.
b). [Aquesta afirmació es fa al quart paràgraf].
c). [Aquesta afirmació es fa al final del tercer paràgraf].

2 respostes correctes - 1 punt
1 resposta correcta - 0.5 punts

1.3.
d). La relació entre els dos constituents coordinats és de seqüència lògica d'esdeveniments: primer es fan encreuaments i després s'esdevé la selecció. Així mateix, primer es fan propostes i després es decideix entre elles.

Si la resposta és correcta - 1 punt

1.4.
b) beneficis - 0.5 punts

4) acció de fertilitzar - 0.5 punts

95. PAU 2000 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

1.1. El text és una descripció del paisatge que envolta l'església dissenyada per Le Corbusier per al turó de Ronchamp. També és una descripció de les formes, les sensacions i la inspiració associades amb aquesta església, tant per part del seu creador com dels qui la visiten.

més de 3 idees ben expressades - 1 punt
3 idees ben expressades - 0.75 punts
2 idees ben expressades - 0.5 punts
menys de 2 idees - 0 punts

1.2.
a) *la força de la seva implantació* - 2) *la rotunditat de la seva presència*
b) *la generositat dels detalls* - 3) *la magnificència dels elements constructius*
c) *bastida amb temeritat* - 1) *de formes agosarades*
d) *la seva capacitat de durada* - 4) *la pervivència de la seva estètica*

4 parelles correctes - 1 punt
3 parelles correctes - 0.75 punts
2 parelles correctes - 0.5 punts
menys de 2 parelles - 0 punts

1.3.
a) *espessos* - *esclarissats, clars*, etc.; **porosos, dispersos, disgregats*
b) *placidesa* - *inquietud, desassossec, ira,* etc.; **rampell*
c) *inusuals* - *habituals, comunes, usuals, corrents, normals, freqüents,* etc.; **generals, sabudes, concretes, rutinàries*
d) *maldestrament* - *acuradament, apropiadament, correctament, hàbilment, destrament,* etc.; **eficaçment*

Per a cada mot es donen de forma orientativa uns quants exemples que constitueixen respostes apropiades; l'asterisc encapçala formes que no es poden considerar respostes correctes.

4 parelles correctes - 1 punt
3 parelles correctes - 0.75 punts
2 parelles correctes - 0.5 punts
menys de 2 parelles - 0 punts

1.4. La resposta correcta és la c). Justificació: és una interpretació de l'autor de l'article, Narcís Comadira, l'equivalent significació de la capella de Ronchamp amb la capella Pazzi.

Si la resposta i la justificació són correctes - 1 punt
Si només es dóna la resposta c), sense justificació - 0.25 punts
Altrament, 0 punts.

96. PAU 2000 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

1.1. Les idees que cal que s'expressin al resum són les següents:

1) El concepte de banca ètica es contraposa al de banca èticament neutral, no al de banca no ètica. 2) En un cert sentit tota la banca és ètica, atès que ha de produir beneficis a la societat. 3) La banca ètica tria els destinataris dels seus fons en funció dels béns que produeixen aquestes empreses i de la manera de produir-los. 4) La banca, en general, no es preocupa d'aquests temes.
4 idees ben expressades - 1 punt
3 idees ben expressades - 0.75 punts
2 idees ben expressades - 0.5 punts
menys de 2 idees - 0 punts

1.2. L'única afirmació que es fa al text és la b). Fragments rellevants: "(...) en aquest sentit fonamental, tots els bancs que operen en un estat de dret amb economia de mercat són ètics (encara que no ho sigui cadascuna de les seves pràctiques), perquè altrament la societat els rebutjaria.(...)" i "Quan inverteixen els fons, la major part dels bancs no es preocupen d'aquestes coses, no miren més que els rendiments monetaris de les inversions."

Si la resposta és completament correcta - 1 punt
Si només s'ha identificat l'afirmació que es fa al text i/o un dels dos fragments del text - 0.5 punts
Altrament, 0 punts

1.3.
això - que la banca que no rep l'etiqueta d'"ètica" no sigui ètica
així - que es vulguin denunciar algunes pràctiques no ètiques dels bancs
aquests criteris - els criteris ètics
aquestes situacions - que una persona de bona voluntat, solidària i ètica, hagi invertit els seus estalvis -sense saber-ho- en fàbriques d'armes o de tabac, o en empreses que practiquen l'explotació infantil, que no toleren els sindicats, que discriminen la dona o que destrossen el medi

4 respostes correctes - 1 punt
3 respostes correctes - 0.75 punts
2 respostes correctes - 0.5 punts
1 resposta correcta - 0.25 punts
cap resposta correcta - 0 punts

1.4.
La resposta correcta és: *relacions laborals i humanes* i *explotació infantil.*
Justificació: parlem d'iniciatives relatives als bancs, o dels bancs; de relacions relatives al treball i relatives als homes; i d'explotació de nens, relativa als nens. En canvi, una banca ètica o solidària és una banca que és ètica o que és solidària; uns inversors ètics són inversors als quals atribuïm la propietat de ser ètics.

Si la resposta i la justificació són correctes - 1 punt
Si la resposta o la justificació són correctes - 0.5 punts
Altrament, 0 punts